OCENA WPŁYWU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO PLANOWANYCH DZIAŁAŃ W RAMACH PROJEKTU LIFE+ NR LIFE12 NAT/PL/000012 NA LOKALNĄ GOSPODARKĘ I SPOŁECZEŃSTWO, A TAKŻE NA FUNKCJĘ EKOSYSTEMU

Zamawiający:

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach

ul. Dąbrowskiego 22

40-032 Katowice

Wykonawca:

EU-Consult Sp. z o.o.

ul. Toruńska 18C, lokal D

80-747 Gdańsk

Katowice, 2017

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

1. Spis treści

1. Spis treści 2

2. Streszczenie 5

3. Wprowadzenie 9

3.1. Przedmiot badania 9

3.2. Kontekst badania 9

3.3. Opis zakresu badań i kryteriów badań 11

3.3.1. Zakres badania 11

3.3.2. Kryteria ewaluacyjne 12

3.4. Pytania badawcze 12

3.5. Zastosowana metodologia 13

3.5.1. Analiza danych zastanych (desk research) 13

3.5.2. Wywiad bezpośredni kwestionariuszowy (PAPI) 13

3.5.3. Telefoniczny wywiad pogłębiony (TDI) 15

4. Analiza desk research 16

5. Analiza wywiadów PAPI – etap I 26

5.1 Charakterystyka wszystkich respondentów 26

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

5.2 Charakterystyka turystów i odwiedzających 32

5.3 Opinie badanych na temat projektu LIFE12 NAT/PL/000012 35

5.4 Podsumowanie etapu I – najważniejsze wnioski 54

6. Analiza wyników PAPI – etap II 57

6.1 Charakterystyka wszystkich respondentów 57

6.2 Charakterystyka turystów i odwiedzających 62

6.3 Opinie badanych na temat projektu LIFE12 NAT/PL/000012 65

7. Analiza wyników TDI – etap II 84

7.1. Podsumowanie etapu II – najważniejsze wnioski 92

8. Podsumowanie wyników PAPI – etap I i II 95

8.1 Charakterystyka wszystkich respondentów 95

8.2 Charakterystyka turystów i odwiedzających 98

8.3 Opinie badanych na temat projektu LIFE12 NAT/PL/000012 102

9. Podsumowanie 121

9.1 Odpowiedź na pytania badawcze 121

9.2 Wnioski i rekomendacje 125

10. Aneks 128

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

10.1. Wzór kwestionariusza ankiety PAPI 128

10.2. Wzór kwestionariusza ankiety PAPI 140

10.3. Wzór kwestionariusza wywiadu TDI 152

11. Spis ilustracji 153

11.1 Spis tabel 153

11.2 Spis wykresów 153

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

2. Streszczenie

Głównym celem badania ewaluacyjnego była ocena wpływu społeczno-gospodarczego planowanych działań w ramach Projektu LIFE+ nrLIFE12 NAT/PL/000012 na lokalną gospodarkę i społeczeństwo, a także na funkcję ekosystemu. W celu uzyskania rzetelnych i wiarygodnych wyników niezbędne było połączenie trzech metod badawczych - analizy desk research, badań kwestionariuszowych i bezpośrednich wywiadów indywidualnych.

Badanie kwestionariuszowe zostało zrealizowane na obszarze gminy Lipie w marcu 2015 i 2017 roku, którym objęto mieszkańców gminy, przedsiębiorców i przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na terenie gminy, a także turystów korzystających że szlaków przebiegających przez obszar gminy Lipie.

W wyniku przeprowadzonej ewaluacji powstał raport, który dostarcza odpowiedzi na pytania: Czy działania zaplanowane w projekcie były celowe i skuteczne? Jak projekt wpłynął na lokalną gospodarkę? Czy projekt oddziałuje na lokalny rynek pracy, w tym czy są i jakiego rodzaju negatywne lub pozytywne oddziaływania. W jaki sposób realizacja działań w projekcie wpłynęła na świadomość ekologiczną społeczeństwa lokalnego? W jaki sposób projekt wpłynie na funkcje ekosystemu w miejscu wykonywanych działań? Jakie niezamierzone skutki osiągnięto (pozytywne/negatywne) i dlaczego ich nie przewidziano? Czy projekt i realizowane w jego ramach działania informacyjne przyczyniły się do polepszenia wizerunku programu Natura 2000 w oczach lokalnej społeczności?

Skonstruowane wnioski oparte zostały na wynikach badania etapu I i II. Na przestrzeni analizowanych lat obserwuje się wzrost świadomości ekologicznej – badani dostrzegają potrzebę ochrony przyrody i siedlisk nietoperzy oraz zabezpieczenia stropów jaskini Szachownica. Odnotowano również wzrost wiedzy w zakresie negatywnego wpływu

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

obecności ludzi w jaskini na życie nietoperzy. Najskuteczniejszą metodą informowania o realizowanych działaniach jest lokalna prasa, natomiast mniejszą popularnością cieszą się informacje na portalach społecznościowych i stronach internetowych. Większość kampanii informacyjnych prowadzonych jest przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Katowicach, jednak ich działania są w małym stopniu rozpoznawalne przez osoby badane. Mieszkańcy pozytywnie oceniają sieć Natura 2000, gdyż kojarzona jest z korzyściami jakie przynosi lokalnej społeczności i przyrodzie. Wyniki badań wskazują, że realizacja Projektu LIFE12 NAT/PL/000012 w mniejszym stopniu przyczynia się do rozwoju lokalnej gospodarki i rynku pracy. Na podstawie wniosków stworzono rekomendacje.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

SUMMARY

The primary objective of the evaluation was to assess the socio-economic impact of planned activities within the Project LIFE+ nrLIFE12 NAT/PL/000012 on the local economy and the community, as well as on the functioning of ecosystem. The use of three research methods was necessary in order to obtain credible and coherent results- those methods included desk research analysis, surveys and individual interviews.

The survey was conducted in Lipie commune in March 2015 and 2017. Groups that participated in the survey consisted of inhabitants, entrepreneurs, representatives of NGOs operating in the commune, as well as tourists on walking trails in the territory of Lipie commune.

As a result of conducted evaluation the report was obtained, providing the answers to questions whether the activities planned within the project were intended and effective, how the project affected local economy, whether the project impacted local labour market (including its positive and negative effects), how activities conducted within the project influenced the ecological awareness of the local community, how the project will affect functions of the ecosystem in the area of conducted activities, what unintended (positive and negative) results were obtained and why they were not predicted, whether the project and informative activities conducted within it will contribute to the improvement of the image of Natura 2000 Programme as perceived by the local community.

Conclusions were based on results obtained from the first and the second stages of conducted research. Ecological awareness has raised over the analysed period of time- respondents observed the necessity of conservation of natural areas and bat habitats, and preservation of ceilings of the Szachownica cave. The improvement of knowledge in the scope of negative effects of human presence on bats living in the cave was also

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

reported. The most effective method of providing the society with information concerning conducted activities is the local press. Information included on social media and websites are less popular. The majority of information campaigns are carried out by Regional Directorate for Environmental Protection in Katowice, however, their activities are predominantly not recognized by respondents. Inhabitants assess Natura 2000 Network positively, acknowledging its benefits for the local community and nature. Results of the conducted research indicate that the Project LIFE12 NAT/PL/000012 contributes to the improvement of the local economy and the labour market to the lesser extent. Recommendations were based on abovementioned conclusions.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

3. Wprowadzenie

3.1.Przedmiot badania

Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie I i II części badania realizowanego przez firmę EU-CONSULT Sp. z o.o. na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach. W ramach badania Wykonawca podjął się przygotowania i przeprowadzenia badania oceny wpływu realizacji Projektu LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na lokalną gospodarkę i społeczeństwo oraz na funkcję ekosystemu. Badanie zostało przeprowadzone wg kryteriów użyteczności i oddziaływania projektu.[1]

3.2.Kontekst badania

Zadaniem ewaluowanego projektu LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000012 jest utrzymanie istniejącego w Jaskini Szachownica siedliska nietoperzy, poprzez zabezpieczenie obiektu wzmocnieniem jego stropów i ociosów.

Szachownica jest systemem jaskiniowym wykształconym w wapieniach górnojurajskich znajdującym się na terenie Załęczańskiego Parku Krajobrazowego, w Gminie Lipie, w powiecie kłobuckim, w północnej części województwa śląskiego. System tworzy pięć odrębnych jaskiń, które pierwotnie stanowiły jeden obiekt. Powstał on dzięki rozpuszczeniu skał przez wody polodowcowe. Obecny kształt Szachownicy jest efektem eksploatacji wapienia w kamieniołomie prowadzonej do 1962 roku.[2] Prace wydobywcze doprowadziły do naruszenia stateczności masywu skalnego, zmiany pierwotnego klimatu jaskini oraz rozszerzenia strefy wymarzania, co z kolei przyspieszyło procesy

[1] Rozpoznanie RDOŚ Katowice WOF-I.261.30.2014 - Tło projektu - Istotne postanowienia umowy
[2] http://obszary.natura2000.org.pl/index.php?s=obszar&id=203 , 30.01.2015r.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

erozyjne. Istnieje wysokie niebezpieczeństwo zawalenia się stropu obiektu. Jaskinia Szachownica stanowi podziemia wzgórza zwanego Krzemienną Górą, które ze względu na swoje walory zostało objęte ochroną prawną w postaci:

- Rezerwatu przyrody „Szachownica”,
- Obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004.

Dzięki sprzyjającym warunkom termicznym i nieograniczonej liczbie dogodnych kryjówek jaskinia stała się jednym z największych, pod względem liczebności, miejsc hibernacji nietoperzy. Co roku schronienie znajduje tu ponad 1000 osobników reprezentujących 10 gatunków, w tym gatunki chronione prawem unijnym. [3]

Podstawowym celem projektu jest zachowanie istotnego miejsca występowania nietoperzy oraz zapewnienie odpowiednich dla nich warunków siedliskowych. Warunkiem utrzymania właściwego stanu ochrony dla populacji tych zwierząt na terenie przedmiotowego obszaru jest zatrzymanie dezintegracji stropu tego obiektu. Podstawowymi rezultatami projektu będzie:

- zabezpieczenie w sposób stały stropów sal jaskini Szachownica,
- zabezpieczenie na stałe fragmentów stropu i ociosów jaskiniowych,
- zachowanie liczby i kubatury pomieszczeń wykorzystywanych przez nietoperze,
- utrzymanie w obecnym kształcie miejsc wlotu nietoperzy do jaskini,
- zapewnienie właściwej wentylacji jaskini[4].

[3] http://obszary.natura2000.org.pl/index.php?s=obszar&id=203 , 30.01.2015r.
[4] http://katowice.rdos.gov.pl/life-szachownica, 27.01.2015r.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

3.3.Opis zakresu badań i kryteriów badań

3.3.1. Zakres badania

Zakres podmiotowy badania obejmuje działania projektu „Carrying out necessary conservation work on a terrority of Szachownica Cave designated within Natura 2000/ Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica” LIFE12 NAT/PL/000012.

Interesariuszami projektu są mieszkańcy gminy Lipie. Ponadto adresatami badań są również przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Lipie oraz turyści[5] i odwiedzający[6] korzystający ze szlaków przebiegających przez obszar gminy.

[5] turysta – osoba, która podróżuje do innej miejscowości poza swoim stałym miejscem pobytu na okres nieprzekraczający 12 miesięcy, dla której celem podróży nie jest podjęcie stałej pracy w odwiedzanej miejscowości i która korzysta z noclegu przynajmniej przez jedną noc; Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych. Dz.U. 1997 nr 133 poz. 884, § 3., pkt.9.

[6] odwiedzający – osobę, która podróżuje do innej miejscowości poza swoim stałym miejscem pobytu, dla której celem podróży nie jest podjęcie stałej pracy w odwiedzanej miejscowości oraz niekorzystającą z noclegu; Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych. Dz.U. 1997 nr 133 poz. 884, § 3., pkt.10.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

3.3.2. Kryteria ewaluacyjne

Ewaluacja objętego badaniem przedsięwzięcia projektowego zostanie dokonana w oparciu o następujące kryteria oceny:

Tabela 1 Kryteria ewaluacji

Użyteczność	Kryterium to pozwala ocenić czy wyniki projektu okazały się być korzystne dla jego odbiorców.
Oddziaływanie/wpływ	Kryterium to pozwala oszacować zmiany, jakie nastąpiły wskutek wdrożenia projektu.

Źródło: Opracowanie własne.

3.4.Pytania badawcze

Ewaluacja dostarczy odpowiedzi na przedstawione w poniższej tabeli pytania.

Tabela 2 Pytania badawcze

	PYTANIA BADAWCZE
1	Czy działania zaplanowane w projekcie były celowe i skuteczne?
2	Jak projekt wpłynął na lokalną gospodarkę?
3	Czy projekt oddziałuje na lokalny rynek pracy, w tym czy są i jakiego rodzaju negatywne lub pozytywne oddziaływania.
4	W jaki sposób realizacja działań w projekcie wpłynęła na świadomość ekologiczną społeczeństwa lokalnego?
5	W jaki sposób projekt wpłynie na funkcje ekosystemu w miejscu wykonywanych działań?
6	Jakie niezamierzone skutki osiągnięto (pozytywne/negatywne) i dlaczego ich nie

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

	przewidziano?
7	Czy projekt i realizowane w jego ramach działania informacyjne przyczyniły się do polepszenia wizerunku programu Natura 2000 w oczach lokalnej społeczności?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zapytania ofertowego WOF-I.262.30.2014.

3.5.Zastosowana metodologia

3.5.1. Analiza danych zastanych (desk research)

W celu scalenia oraz przetworzenia informacji dotyczących Projektu LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000012, współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, analizie zostały poddane następujące dokumenty:

- Wniosek o dofinansowanie projektu LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000012,
- Harmonogram projektu LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000012,
- Strategia Rozwoju Gminy Lipie na lata 2012 – 2020.

Analiza zapewni zdobycie i uporządkowanie informacji, które można otrzymać drogą opracowań oraz ekspertyz. Ponadto na potrzeby desk research wykorzystano również informacje zawarte na stronie internetowej projektu[7], a także na portalu sieci Natura 2000[8], jak również z innych źródeł internetowych.

3.5.2. Wywiad bezpośredni kwestionariuszowy (PAPI)

Badanie przeprowadzone w ramach I i II części projektu badawczego zostało zrealizowane przy wykorzystaniu metody badań ilościowych. Techniką badawczą był wywiad bezpośredni, tzw. PAPI (ang. Paper and pencil interview). Jest to tradycyjna i

[7] http://www.lifeszachownica.pl/, 6.04.2015 r.
[8] http://natura2000.gdos.gov.pl/, 6.04.2015 r.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

najbardziej popularna technika badań ilościowych. Charakteryzuję się ona dużym wskaźnikiem responsu, daje możliwość pozyskiwania pełnych oraz wyczerpujących danych, a także umożliwia realizację badania w każdej lokalizacji.

Narzędziem był standaryzowany kwestionariusz ankiety zbudowany z trzech części:

Część I – przeznaczona dla środowiska lokalnego (mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych) oraz turystów i odwiedzających, zawierająca 21 pytań,

Część II – przeznaczona dla turystów i odwiedzających, zawierająca 4 pytania,

Metryczka – przeznaczona dla wszystkich grup respondentów, składająca się 5 pytań.

Ankiety zostały zrealizowane w marcu 2015 roku i lutym 2017 roku. Uzyskano łącznie 402 poprawnie wypełnione kwestionariusze w podziale na 4 kategorie (Tabela 3 i Tabela 4).

Tabela 3 Liczebność badanych grup – etap I

Populacja badana	Liczba zrealizowanych ankiet
Mieszkańcy gminy Lipie	90
Przedsiębiorcy działający terenie gminy Lipie	30
Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Lipie	10
Turyści i odwiedzający korzystający ze szlaków przebiegających przez obszar gminy Lipie	22
SUMA	152

Źródło: Opracowanie własne.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Tabela 4 Liczebność badanych grup – etap II

Populacja badana	Liczba zrealizowanych ankiet
Mieszkańcy gminy Lipie	150
Przedsiębiorcy działający terenie gminy Lipie	50
Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Lipie	10
Turyści i odwiedzający korzystający ze szlaków przebiegających przez obszar gminy Lipie	40
SUMA	250

Źródło: Opracowanie własne.

3.5.3. Telefoniczny wywiad pogłębiony (TDI)

TDI polega na przeprowadzeniu ustrukturyzowanej rozmowy telefonicznej z daną osobą. Ma na celu uzyskanie konkretnych informacji w sposób planowy i metodyczny według określonego schematu, zwanego scenariuszem wywiadu.

Populacja badana: przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, autorzy projektu technicznego, inspektor nadzoru i wykonawcy wzmocnień w jaskini.

Termin badania: kwiecień i maj 2017 rok.

Uzasadnienie zastosowania techniki badawczej:

Standaryzacja poruszanych zagadnień, a w szczególności celu rozmowy, pozwala na uzyskanie informacji istotnych z punktu widzenia celów badania. TDI trwa nieco krócej niż IDI i ogniskuje się bardziej na uzyskiwaniu konkretnych informacji niż ich szczegółowym pogłębianiu. Spowodowane jest to brakiem fizycznej obecności wywiadowcy, co powoduje zmianę charakteru rozmowy z bardzo osobistej, w której dużą rolę odgrywa mowa ciała na rozmowę bardziej skupioną na uzyskiwaniu informacji, w której jedynym wpływem ankieterskim jest ton głosu wywiadowcy.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

4. Analiza desk research

Wniosek o dofinansowanie projektu LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000012

LIFE+ jest jedynym instrumentem finansowym Unii Europejskiej, który koncentruje się wyłącznie na współfinansowaniu projektów w dziedzinie ochrony środowiska. Jego głównym celem jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja polityki ochrony środowiska oraz identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących ochrony środowiska. Program LIFE+ odgrywa ważną rolę w realizacji celów europejskiej polityki w sprawie różnorodności biologicznej, określonych w unijnym planie działania na rzecz różnorodności biologicznej oraz w dyrektywach - ptasiej i siedliskowej. Program zarządzany jest przez Komisję Europejską. LIFE+ funkcjonuje od 2007 roku. Zastąpił poprzednio funkcjonujący, podobny instrument LIFE[9]. LIFE+ finansuje w 50 – 75% projekty z zakresu ochrony środowiska i przyrody, w tym w szczególności te dotyczące ochrony Sieci Natura 2000.

Wniosek o dofinansowanie składa się z kilku części – w oparciu o niniejszy podział zostanie przedstawiona analiza desk research.

Część A: informacje administracyjne

Pierwsza część wniosku zawiera informacje dotyczące beneficjenta projektu - Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach:

- zakres działalności,
- skład jednostek wchodzących w zakres RDOŚ Katowice,

[9] http://www.lifeszachownica.pl/strona-43-instrument_finansujacy_life.html ,6.04.2015 r.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

- dotychczas prowadzone projekty dofinansowane przez program LIFE (RDOŚ Katowice nie uzyskała wcześniej dofinansowania dla projektu w ramach środka finansującego LIFE+),
- uzasadnienie z jakich instrumentów finansowych Unii Europejskiej możliwe byłoby dofinansowanie niniejszego projektu,
- deklaracje wsparcia od innych organów (w tym przypadku: Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Kłobuck, Główny Instytut Górnictwa oraz Porozumienie dla Ochrony Nietoperzy).

Część B: podsumowanie i kontekst projektu

Niniejszy rozdział zawiera opis projektu – przeprowadzenie niezbędnych prac konserwatorskich na terenie jaskini Szachownica.

Szachownica to jeden z najdłuższych systemów jaskiniowych na Wyżynie Krakowsko-Wieluńskiej. Wzniesienie ze względu na swoje walory zostało objęte ochroną prawną w postaci rezerwatu przyrody i specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000. Obiekt ten jest obszarem szczególnej koncentracji regionalnej nietoperzy, niezwykle istotnym dla utrzymania ich populacji dla Polski oraz Unii Europejskiej. Jej zachowanie może mieć w perspektywie czasowej kluczowe znaczenie dla przetrwania tych zwierząt.

Wymagane prace konserwatorskie wynikają z faktu, iż prowadzone w trakcie eksploatacji kamienia prace podziemne, rozszerzyły naturalne korytarze do znacznych rozmiarów, naruszając równowagę górotworu i powodując powstanie zagrożenia częściowym lub nawet całkowitym zawałem części sztucznie poszerzonej. Sytuacja ta dotyczy w szczególności jaskini Szachownica I oraz Szachownica II. Obserwowane w jaskiniach, bardzo intensywne procesy dezintegracji górotworu, przejawiające się m.in. odpadaniem skał ze stropu i ścian, potęgowane są naturalnymi procesami

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

przemarzania oraz zjawiskami krasowymi. Zagrożeniem dla hibernujących w jaskini nietoperzy jest niekontrolowana penetracja obiektu przez turystów i grotołazów[10].

Jak wynika z dokumentu, podstawowym celem projektu jest zachowanie istotnego miejsca występowania nietoperzy oraz odpowiednich warunków siedliskowych. Warunkiem utrzymania właściwego stanu ochrony dla nietoperzy na terenie przedmiotowego obszaru jest zatrzymanie dezintegracji stropu tego obiektu[11].

W celu powstrzymania rozpadu jaskini, prace konserwatorskie będą dążyły do utrzymania i wzmocnienia sufitu. Praca odbywać się będzie w dwóch, połączonych ze sobą, etapach:

- Etap I - tymczasowe wzmocnienie sufitu
- Etap II - fizyczne wzmocnienie sufitu

Oczekiwanymi rezultatami będą:

- zabezpieczenie w sposób stały stropów sal jaskini Szachownica,
- zabezpieczenie na stałe fragmentów stropu i ociosów jaskiniowych,
- zachowanie liczby i kubatury pomieszczeń wykorzystywanych przez nietoperze,
- utrzymanie w obecnym kształcie miejsc wlotu nietoperzy do jaskini,
- zapewnienie właściwego stanu wentylacji jaskini[12].

W części B zawarto również ogólne informacje na temat Obszaru Natura 2000 oraz nietoperzy, które zimują w jaskini - wraz z ich podziałem, a także szczegółowym opisem. Ponadto umieszczono lokalizacje miejsc hibernacji nietoperzy, planowane miejsca

[10] http://obszary.natura2000.org.pl/index.php?s=obszar&id=203, 6.04.2015 r.
[11] http://www.lifeszachownica.pl/strona-40-cele.html, 6.04.2015 r.
[12] http://www.lifeszachownica.pl/strona-40-cele.html, 6.04.2015 r.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

lokalizacji infrastruktury w ramach działania C.1, lokalizacje miejsc wylotu nietoperzy, a także plany: Jaskini Szachownica i Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000). Obszernie uzasadniono również istotność projektu oraz wpływ zabezpieczenia jaskini dla przebywających w niej zwierząt. Opisano także dotychczasowe działania podejmowane na obszarze projektu.

Niewątpliwą wartością dodaną projektu jest zachowanie i polepszenie populacji nietoperzy zagrożonych wyginięciem w Europie. Ponadto nastąpi zachowanie oraz poprawa bioróżnorodności siedlisk tych ssaków na terenie Unii Europejskiej. Istotne jest przy tym propagowanie ochrony nietoperzy oraz obszarów Natura 2000, co przyczyni się do zwiększenia świadomości ekologicznej społeczeństwa. Przewiduje się również wzrost wiedzy na temat tej grupy zwierząt oraz zrozumienie dla potrzeby ich ochrony. Niemniej ważnym aspektem opisywanego projektu jest wymiana doświadczeń w zakresie metod prowadzenia ochrony gatunków na obszarach objętych ochroną prawną. Wymiana doświadczeń pomiędzy instytucjami realizującymi projekty z dziedziny ochrony przyrody to szczególnie ważny aspekt podczas wdrażania i zarządzania Europejską Siecią Ekologiczną Natura 2000.

Do efektów społeczno – ekonomicznych niewątpliwie zaliczyć można przedstawienie społeczeństwu rozwiązań, które w dziedzinie ochrony przyrody były wcześniej stosowane z sukcesem. Głównym działaniem zaplanowanym w ramach projektu jest wykorzystanie metod i technologii górniczych. Według informacji zawartych w wniosku o dofinansowanie, w wyniku realizacji projektu nie przewiduje się znaczącego wpływu na gospodarkę. Nastąpi natomiast promocja specjalistycznych firm wykonujących podobne zadania, a w rezultacie wzrośnie świadomość ekologiczna społeczeństwa. Ponadto nastąpi powstrzymanie utraty bioróżnorodności na terenie przedmiotowego obszaru Natura 2000 oraz wzmocnienie stanu zasobów naturalnych.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Część B zawiera także obszerny opis dobrych praktyk charakteryzujących projekt – odnoszą się one przede wszystkim do technologii oraz metod wykorzystywanych w dziedzinie ochrony nietoperzy. Technologia zaproponowana w projekcie nie skutkuje przekształceniem struktury komór jaskini, jej ścian i stropów, zachowane zostaną miejsca przebywania nietoperzy (szczeliny powierzchniowe), utrzymywane będą obecne warunki mikroklimatyczne (temperatura i wilgotność) determinujące skład gatunkowy i liczebność. Niezbędne prace wewnątrz jaskini zostały zaplanowane z uwzględnieniem biologii nietoperzy i mają być prowadzone w okresie, kiedy obiekt przez te zwierzęta nie jest wykorzystywany. Załączono również wyniki monitoringu nietoperzy w Jaskini Głębokiej w latach 2007 – 2011.

Wymieniono także główne czynniki ryzyka związane z projektem (wraz z prawdopodobieństwem wystąpienia oraz oddziaływaniem na projekt):

- Destrukcja stropu jaskini Szachownica w czasie właściwych prac zabezpieczających,
- Wystąpienie negatywnego oddziaływania prac na populacje nietoperzy występujące w jaskini,
- Trudności w wyłonieniu wykonawcy właściwych prac zabezpieczających,
- Wzrost kosztów inwestycji,
- Przestoje w realizacji poszczególnych etapów zadania,
- Oddziaływanie prac zabezpieczających na cenne elementy środowiska przyrodniczego.

Ponadto po zakończeniu projektu przewidywana jest kontynuacja (w okresie 5 lat) następujących działań:

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

- monitoring stanu górotworu – corocznie 2 razy wiosną i przy okazji monitoringu nietoperzy; w przypadku stwierdzenia negatywnych zmian, częstość monitorowania zostanie zwiększona stosownie do potrzeb,
- monitoring populacji nietoperzy w jaskini Szachownica - corocznie w okresie hibernacji,
- monitoring stanu siedlisk muraw (6210) oraz buczyn (9110) - corocznie w okresie wegetacyjnym,
- przez 5 lat po zakończeniu finansowania przez Life+ utrzymana będzie strona internetowa projektu.

Część C: szczegółowy opis proponowanych działań

Kolejna część wniosku zawiera listę wszystkich działań, realizowanych podczas projektu (wraz z ich charakterystyką). Z informacji zawartych w dokumencie wynika, że będą to:

1. Działania przygotowawcze, opracowanie planów działania
   1.1. Sporządzenie dokumentacji technicznej wykonania zadania
   1.2. Uzyskanie uzgodnień koniecznych do realizacji projektu
2. Działania związane z ochroną
   2.1. Wykonanie zabezpieczenia stropu jaskini Szachownica
3. Monitorowanie wpływu działań w ramach projektu
   3.1. Monitoring wpływu działań w ramach projektu
   3.2. Ocena wpływu społeczno-gospodarczego planowanych działań na lokalną gospodarkę i społeczeństwo, a także przywrócenie funkcji ekosystemu
4. Poszerzenie świadomości społeczeństwa oraz rozpowszechnianie wyników
   4.1. Wykonanie strony internetowej projektu
   4.2. Wykonanie tablic informacyjnych i pamiątkowych
   4.3. Wykonanie sprawozdania w języku niespecjalistycznym

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

4.4. Kampania promocyjna i informacyjna dotycząca ochrony nietoperzy

5. Ogólne zarządzanie projektem i monitorowanie postępów w realizacji projektu
   5.1. Powołanie Zespołu Projektowego i koordynacja działań
   5.2. Audyt
   5.3. Tworzenie sieci z innymi projektami LIFE lub z innymi projektami
   5.4. Plan komunikacji po zakończeniu realizacji projektu w ramach LIFE+
   5.5. Plan ochrony po zakończeniu realizacji projektu LIFE+

Część F: informacje finansowe

Ostatnia część wniosku odnosi się do kwestii finansowych. Przedstawiono w niej spis działań przeprowadzanych w ramach projektu wraz z kwotami potrzebnymi do ich realizacji.

Harmonogram projektu LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000012[13]

Harmonogram projektu został zawarty w części C (szczegółowy opis proponowanych działań) wniosku o dofinansowanie projektu LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000012. Wynika z niego, że realizacja projektu powinna rozpocząć się w I kwartale 2014 roku, a zakończyć w II 2017 roku. Wiele działań zaplanowanych jest jednocześnie, co pozwala na efektywniejsze wykorzystanie czasu. Przez prawie cały okres realizacji projektu zaplanowano kampanię promocyjną oraz informacyjną dotyczącą ochrony nietoperzy, podobnie jak koordynację realizowanych działań. W 2014 roku przewidziano sporządzenie dokumentacji technicznej wykonania zadania, uzyskanie uzgodnień koniecznych do realizacji projektu, wykonanie strony internetowej, a także audyt oraz tworzenie sieci z innymi projektami LIFE. Wykonanie zabezpieczenia stropu jaskini Szachownica zaplanowane zostało natomiast w okresie od II kwartału 2015 roku do IV

[13]Harmonogram projektu LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000012, s. 80.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

2016. Jednocześnie (od I kwartału 2015 do II 2017) następuje monitoring wpływu działań w ramach projektu. W zbliżonym okresie (od I kwartału 2015 do IV 2016) dokonywana jest ocena wpływu społeczno – gospodarczego planowanych działań na lokalną gospodarkę i społeczeństwo, a także przywrócenie funkcji ekosystemu. W końcowych etapach realizacji projektu – od III kwartału do IV 2016 – uwzględnione jest również stworzenie planu komunikacji oraz ochrony po zakończeniu realizacji projektu w ramach LIFE+.

Strategia Rozwoju Gminy Lipie na lata 2012 – 2020[14]

Strategia Rozwoju Gminy Lipie stanowi podstawę do prowadzenia przez władze samorządowe długookresowej polityki rozwoju. Dokument przedstawia sposób alokacji zidentyfikowanych zasobów gminy przy określonych warunkach zewnętrznych. Określa priorytetowe obszary działań oraz zestawy celów i zadań koniecznych do realizacji zrównoważonego rozwoju. Strategia została zanalizowana pod kątem działań dotyczących ochrony środowiska.

W diagnozie strategicznej Gminy Lipie umieszczona została wzmianka o występowaniu na tych terenach cennych gatunków nietoperzy (m.in. gacek brunatny, mroczek późny; nocek: Bechsteina, Brandta, Netterera, duży, rudy, wąsatek, łydkowłosy – pod ochroną). Ponadto wśród różnorodnych form ochrony przyrody, jako jeden z najistotniejszych wymieniony został Rezerwat Geologiczny „Szachownica” (obok niego również Załęczański Park Krajobrazowy, Rezerwat leśny „Stawiska” oraz Rezerwat ścisły „Bukowa Góra”). Istotność Szachownicy wiąże się z faktem, że jest ona drugim w Polsce, pod względem liczebności, zimowym miejscem hibernacji dziesięciu gatunków

[14]http://www.lipie.pl/images/stories/Aktual/Strategia%20Rozwoju%20Gminy%20Lipie%20na%20lata%202012-2020.pdf , 6.04.2015 r.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

nietoperzy. Umieszczono również wzmiankę o tym, że w 2007 roku rezerwat został uznany za Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000.

Jednocześnie wśród zasobów turystycznych gminy wskazano m.in. na:

- urozmaicony krajobraz (wzgórza, skałki, jaskinie itd.),
- objęte ochroną obszary cenne przyrodniczo (rezerwaty przyrody, Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Natura 2000).

W drugiej części dokumentu, pośród mocnych stron Gminy, również wymienione są atrakcyjne walory przyrodnicze oraz krajoznawcze, a także dobry stan środowiska naturalnego. Ponadto w obszarze strategicznym III - atrakcyjność turystyczna - jeden z celów operacyjnych zakłada: działania skierowane na zachowanie dziedzictwa historycznego, przyrodniczego i kulturowego (wśród nich wymienione jest również utrzymanie istniejących form ochrony przyrody). Dokument nie przewiduje zatem innych działań, poza utrzymaniem stanu obecnego form przyrody objętych ochroną.

Podsumowując, poza głównym celem projektu, jakim jest zachowanie istotnego miejsca występowania nietoperzy oraz odpowiednich warunków siedliskowych, warto zwrócić uwagę również na wartości dodane. Istotne jest polepszenie populacji nietoperzy zagrożonych wyginięciem w Europie, jak również zwrócenie uwagi na lokalne efekty oddziaływania projektu. Do nich zaliczyć można: zwiększenia świadomości ekologicznej społeczeństwa, wzrost wiedzy na temat nietoperzy oraz zrozumienie dla potrzeby ich ochrony. Ponadto wymiana doświadczeń pomiędzy instytucjami realizującymi projekty z dziedziny ochrony przyrody to szczególnie ważny aspekt w wdrażaniu i zarządzaniu Europejską Siecią Ekologiczną Natura 2000. Warto zwrócić uwagę również na promowanie rozwiązań, które w dziedzinie ochrony przyrody były wcześniej stosowane z sukcesem. Wiąże się to również z promocją specjalistycznych firm wykonujących podobne zadania. Aspekt ochrony środowiska oraz dostrzeganie

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

obszarów cennych przyrodniczo, jako waloru regionu, wpisane są także w Strategie Rozwoju Gminy Lipie na lata 2012 – 2020. Dlatego jeden z celów operacyjnych zakłada działania skierowane na zachowanie dziedzictwa przyrodniczego, historycznego oraz kulturowego.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

5. Analiza wywiadów PAPI – etap I

5.1 Charakterystyka wszystkich respondentów

W analizowanej zbiorowości dominowały kobiety (57% ogółu). W grupie turystów było nieznacznie więcej mężczyzn niż kobiet (odpowiednio 55% i 45%), natomiast odwrotne proporcje wystąpiły w grupie mieszkańców (67% kobiet i 33% mężczyzn). Badani przedsiębiorcy to w 53% przypadków kobiety, natomiast najbardziej zmaskulinizowana była grupa przedstawicieli organizacji pozarządowych (100% mężczyzn).

Wykres 1 Płeć respondentów

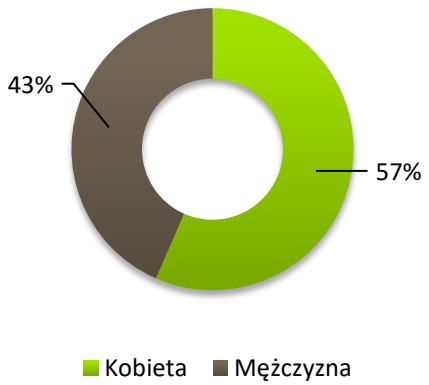

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 2 Płeć respondentów z podziałem na grupy badawcze

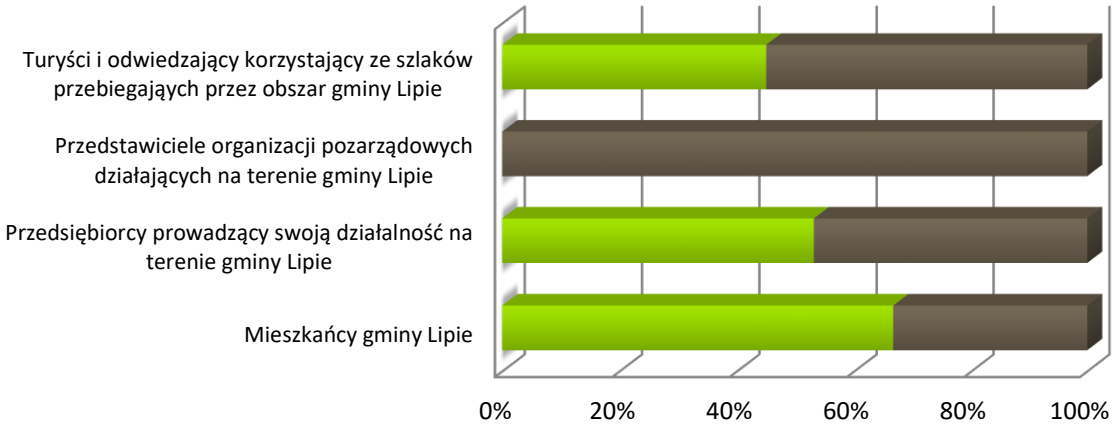

	Mieszkańcy gminy Lipie	Przedsiębiorcy prowadzący swoją działalność na terenie gminy Lipie	Przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Lipie	Turyści i odwiedzający korzystający ze szlaków przebiegających przez obszar gminy Lipie
Kobieta	66,7%	53,1%	0,0%	45,0%
Mężczyzna	33,3%	46,9%	100,0%	55,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

W badaniu wzięli udział reprezentanci wszystkich grup wiekowych. Najczęściej pomiarowi poddawane były osoby z przedziału 26-40 lat (34%), drugą co do wielkości grupą wiekową były osoby w wieku 41-55 lat (26%), natomiast najmniej liczną byli respondenci w wieku 56-68 lat (21%). W badaniu wzięła udział tylko jedna osoba z grupy wiekowej 69 i więcej lat.

Wśród przebadanych turystów liczebnie przeważali respondenci w wieku 26-40 lat (60%), natomiast co drugim przedstawicielem organizacji pozarządowej była osoba z przedziału wiekowego 41-55 lat (50%). Wśród przedsiębiorców również najwięcej było reprezentantów grupy 41-55 lat (38%), a wśród mieszkańców gminy najliczniej reprezentowany był przedział wiekowy 26-40 lat (31%), następnie 56-68 lat (27%).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 3 Wiek respondentów

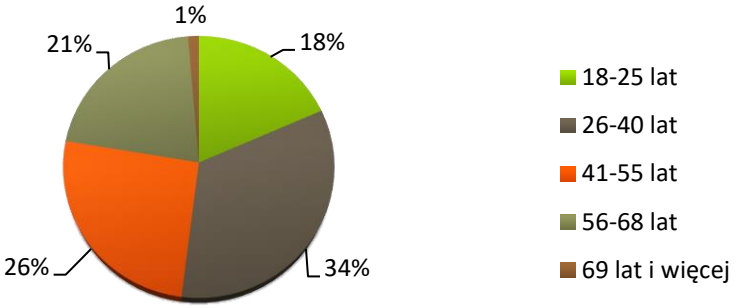

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Wykres 4 Wiek respondentów z podziałem na grupy badawcze

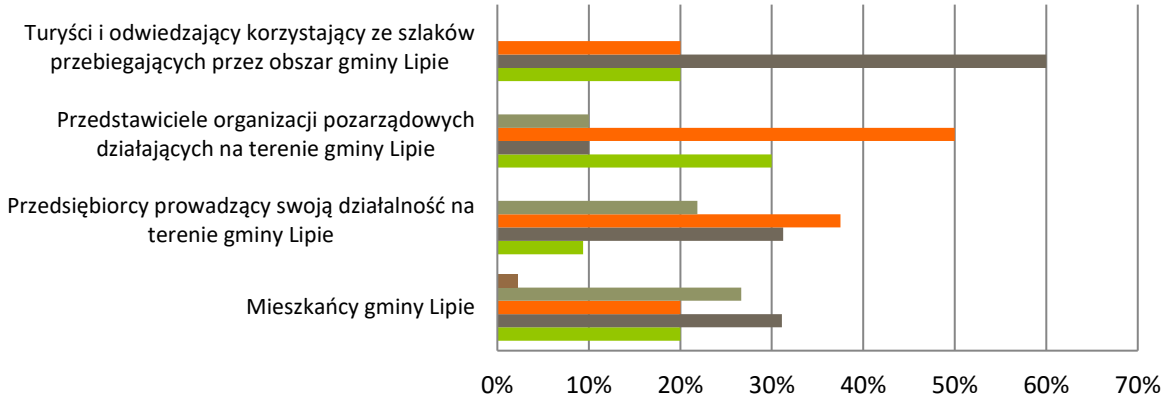

	Mieszkańcy gminy Lipie	Przedsiębiorcy prowadzący swoją działalność na terenie gminy Lipie	Przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Lipie	Turyści i odwiedzający korzystający ze szlaków przebiegających przez obszar gminy Lipie
69 i więcej	2,2%	0,0%	0,0%	0,0%
56-68 lat	26,7%	21,9%	10,0%	0,0%
41-55 lat	20,0%	37,5%	50,0%	20,0%
26-40 lat	31,1%	31,3%	10,0%	60,0%
18-25 lat	20,0%	9,4%	30,0%	20,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Prawie co drugi ankietowany miał wykształcenie średnie (47%), a 27% respondentów było absolwentami uczelni wyższych. Osoby z wykształceniem zawodowym stanowiły 22% ogółu badanych.

Wykres 5 Wykształcenie respondentów

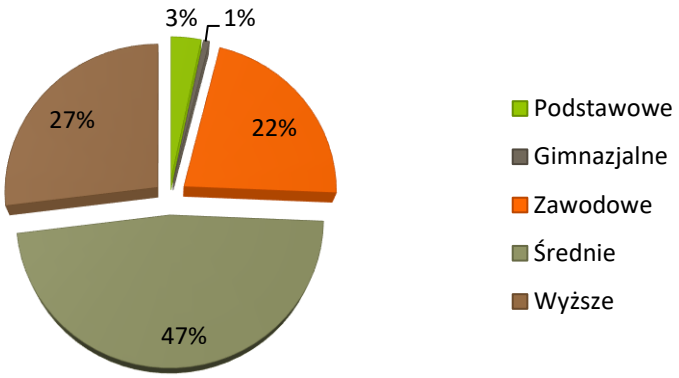

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Respondenci badania to w większości osoby pracujące (62%). 13% badanych było emerytem lub rencistą, 9% respondentów była bezrobotna.

W przebadanej grupie mieszkańców co drugi respondent był pracujący, a co piąty był emerytem lub rencistą. Jedna dziesiąta była bezrobotna, a 9% badanej populacji stanowili uczniowie i studenci.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 6 Status zawodowy respondentów

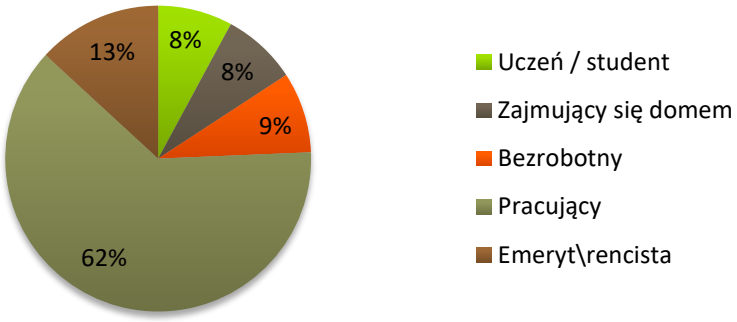

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Wykres 7 Status zawodowy respondentów z podziałem na grupy badawcze

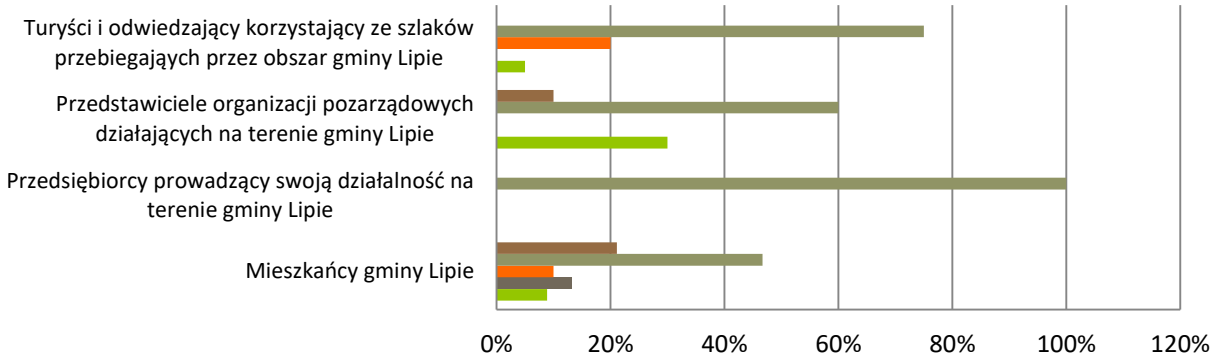

	Mieszkańcy gminy Lipie	Przedsiębiorcy prowadzący swoją działalność na terenie gminy Lipie	Przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Lipie	Turyści i odwiedzający korzystający ze szlaków przebiegających przez obszar gminy Lipie
Emeryt\rencista	21,1%	0,0%	10,0%	0,0%
Pracujący	46,7%	100,0%	60,0%	75,0%
Bezrobotny	10,0%	0,0%	0,0%	20,0%
Zajmuję się domem	13,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Uczeń\ student	8,9%	0,0%	30,0%	5,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Prawie połowa spośród aktywnych zawodowo respondentów była zatrudniona w przedsiębiorstwach prywatnych (45%), 35% respondentów prowadziło własną działalność gospodarczą, natomiast 11% było pracownikami Urzędu Gminy lub Urzędu Miasta. W przedsiębiorstwach publicznych i w jednostkach budżetowych pracowało po 4% badanych.

Wykres 8 Miejsce zatrudnienia respondentów

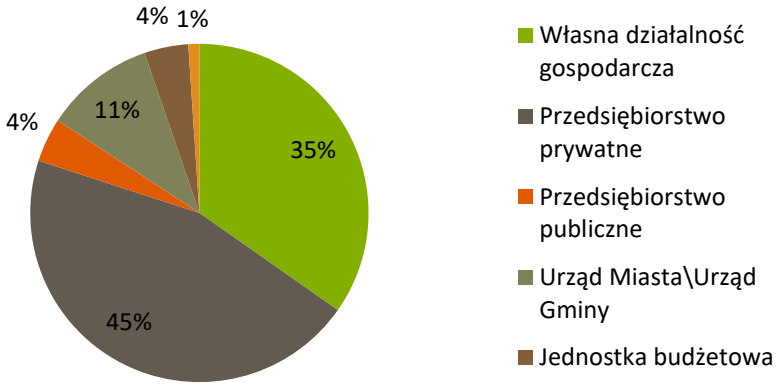

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=95).

Mieszkańcy gminy Lipie stanowią zdecydowanie największy odsetek badanych osób, równy 60% wszystkich ankietowanych w tym etapie badania. Drugą najliczniejszą grupę stanowią przedsiębiorcy (21%), 12% natomiast stanowili turyści. Najmniejszą liczebnością wykazali się przedstawiciele organizacji pozarządowych (7%).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 9 Grupa badawcza, do której należy badany

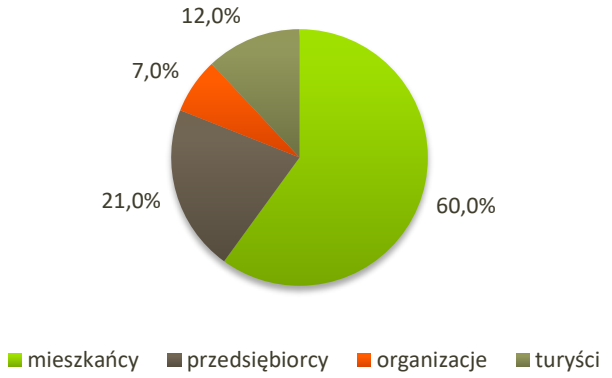

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=152).

5.2 Charakterystyka turystów i odwiedzających

Wszyscy respondenci odpowiadający na pytanie o cel swojego przyjazdu zaznaczyli, że przyjechali tutaj w celu innym niż zarobkowy. Niemal wszyscy określili cel swojej wizyty jako „turystyczny”, jedna osoba zaś jako „rekreacyjny”.

Wykres 10 Czy jest Pan/Pani osobą, która przyjechała tutaj w celu innym niż zarobkowy?

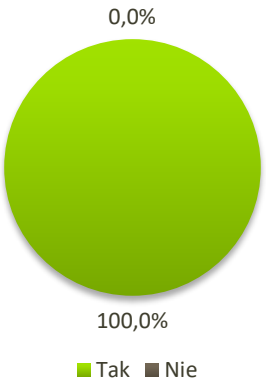

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=152).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Spośród grupy dwudziestu turystów i odwiedzających, podróżujących na szlakach turystycznych w gminie Lipie, dokładnie połowa zadeklarowała, że podczas pobytu skorzysta z noclegu na terenie gminy.

Wykres 9 Czy Pan/Pani korzysta z noclegu na terenie gminy Lipie?

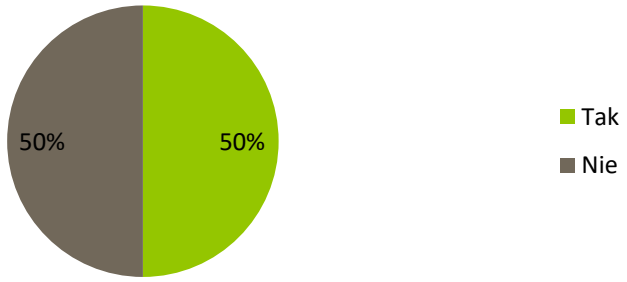

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=20).

W grupie turystów i odwiedzających 30% z nich było mieszkańcami województwa śląskiego, ale zamieszkiwało tereny poza powiatem kłobuckim, natomiast 30% badanych zamieszkiwało teren powiatu kłobuckiego, ale poza terenem gminy Lipie. 20% badanych zamieszkiwało teren innego województwa niż śląskie. Co piąty badany był turystą wewnętrznym, który był mieszkańcem gminy Lipie.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 10 Pana/i miejsce zamieszkania

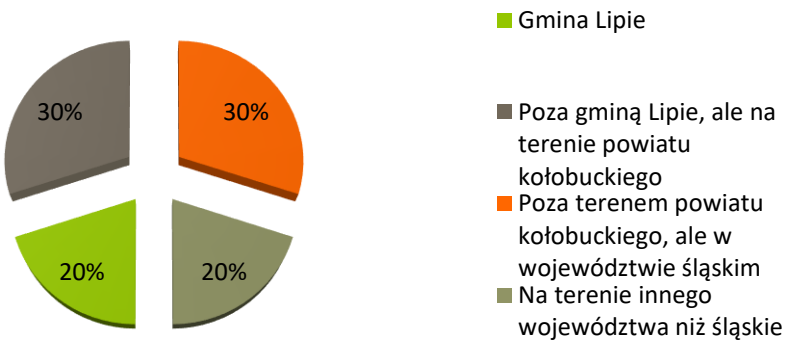

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=20).

15% respondentów z grupy badawczej turystów i odwiedzających było w gminie Lipie po raz pierwszy, 15% odwiedza ją średnio raz w miesiącu. 35% respondentów przyjeżdża do gminy kilka razy w miesiącu, jedna piąta badanych pojawia się raz na 2-3 miesiące, natomiast 5% badanych bywa tutaj średnio raz na dwa lata.

Wykres 11 Jak często przyjeżdża Pan/Pani do gminy Lipie?

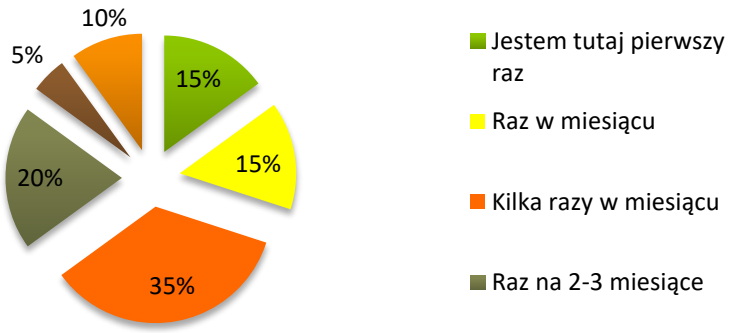

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=20).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

5.3 Opinie badanych na temat projektu LIFE12 NAT/PL/000012

Ankietowani zostali zapytani o to co, ich zdaniem, jest przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004. 45% spośród nich udzieliło poprawnej odpowiedzi „nietoperze”, natomiast 30% wybrało nieprawidłową opcję „wszystkie wymienione”, czyli ich zdaniem ochrona obejmuje zarówno murawy kserotermiczne, utwory geologiczne oraz nietoperze. Tak wysoki stopień błędnych odpowiedzi może wynikać z faktu, że jaskinia Szachownica jest objęta ochroną na dwa sposoby. W 1978r. zalesione wzgórze wapienne „Kamienna Góra” wraz z obiektem jaskiniowym zostało ustanowione zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego rezerwatem przyrody „Szachownica”. Rezerwat został utworzony w celu zachowania proglacjalnej jaskini powstałej w wapieniach górnojurajskich oraz interesującego profilu geologicznego. Natomiast w związku z odsłonięciem podczas eksploatacji kamieniołomu dostępu do korytarzy jaskini nietoperze z upływem lat zaczęły regularnie wykorzystywać jaskinię jako schronienie zimowe, ze względu na to rezerwat Szachownica został włączony do sieci obszarów Natura 2000[15]. Najwyraźniej część respondentów nie traktuje oddzielnie tych dwóch form ochrony, co może być powodem błędnych odpowiedzi.

[15] http://www.lifeszachownica.pl/strona-37-jaskinia.html, 02.04.2015r.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 12 Co Pana/i zdaniem jest przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004?

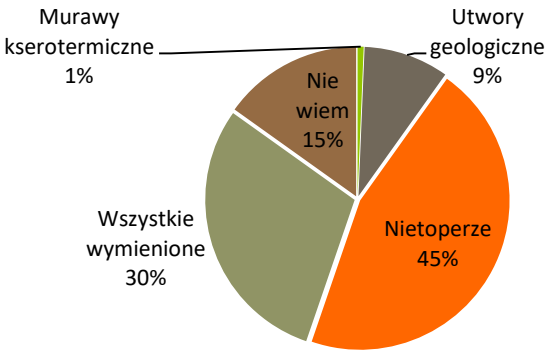

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Respondenci na pytanie o to, czy kiedykolwiek byli w jaskini Szachownica, aż w 71% odpowiedzieli „tak”. To bardzo duży odsetek zważywszy na fakt, że wstęp do jaskini jest zabroniony od 1978 roku. Wysoki odsetek twierdzących odpowiedzi może świadczyć również o tym, że pytanie zostało źle zinterpretowane przez respondentów - odpowiadali oni twierdząco nawet, gdy byli tylko w okolicy jaskini.

Wykres 13 Czy kiedykolwiek był/a Pan/Pani w jaskini Szachownica?

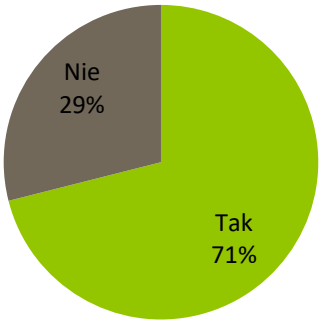

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

41% badanych nie zdawało sobie sprawy, że obecność ludzi w jaskini może wpłynąć niekorzystnie na hibernujące w niej nietoperze. Co drugi z pozostałych 59% respondentów świadomych, że obecność ludzi w jaskini może mieć negatywny wpływ na nietoperze, deklarował, że zdobył taką wiedzę w szkole. Pozostała część badanych odpowiadała, że wie o tym z książek, prasy, filmów przyrodniczych, oraz źródeł internetowych.

Wykres 14 Czy wiedział Pan/i, że obecność ludzi w jaskini może wpłynąć niekorzystnie na nietoperze ?

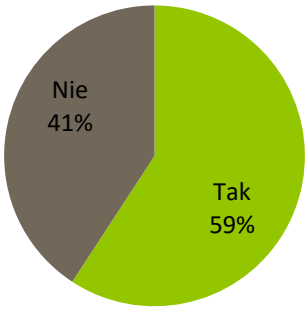

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

64% ankietowanych nigdy nie słyszało o projekcie obejmującym jaskinię Szachownica, zaś pozostałe 36% respondentów w większości potrafiło wskazać, co jest jego przedmiotem. Respondenci wymieniali, że celem projektu jest ochrona nietoperzy, ponadto poprawnie identyfikowali przedmiotowy projekt z zabezpieczeniem stropu jaskini, jak również z zabezpieczeniem wejść oraz instalacją tablic ostrzegawczych, o zakazie wstępu do jaskini.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 15 Czy słyszał/a Pan/i o projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”, który obejmuje jaskinię Szachownica?

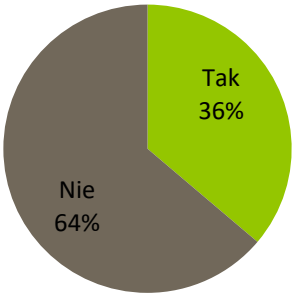

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Co trzeci badany wskazał poprawnie zakres działań ochronnych przewidzianych w projekcie - wzmocnienie stropu jaskini. Nieco niższy odsetek ankietowanych było zdania, że nie pamięta co jest przedmiotem „Wykonania zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”. Kolejno 18% i 8% wymieniło, że jest to ochrona nietoperzy i blokada ruchu turystycznego. Co dziesiąty badany wymienił odpowiedź „nie wiem”.

Wykres 16 Jakie działania ochronne są przewidziane w projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”?

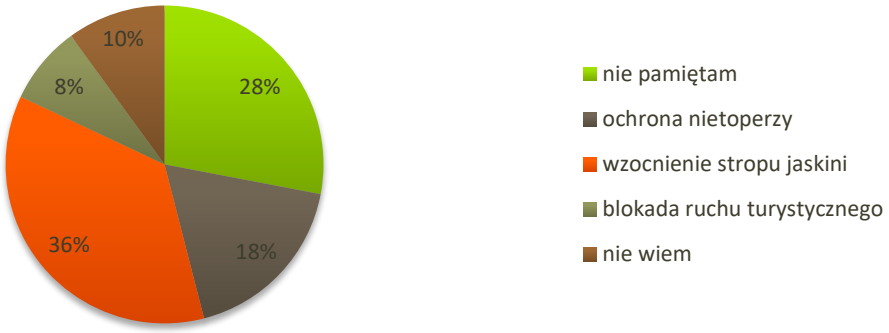

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=55).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

45% badanych prawidłowo wskazało, że celem projektu jest ochrona siedliska nietoperzy, natomiast 44% było zdania, że celem działań jest zarówno ochrona siedliska nietoperzy, jak również promocja gminy oraz rozwój turystyki - co nie jest prawidłową odpowiedzią, ponieważ przedmiotowy projekt nie ingeruje w sprawy promocji gminy, ani rozwój turystyki.

Wykres 17 Co jest celem projektu „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica”?

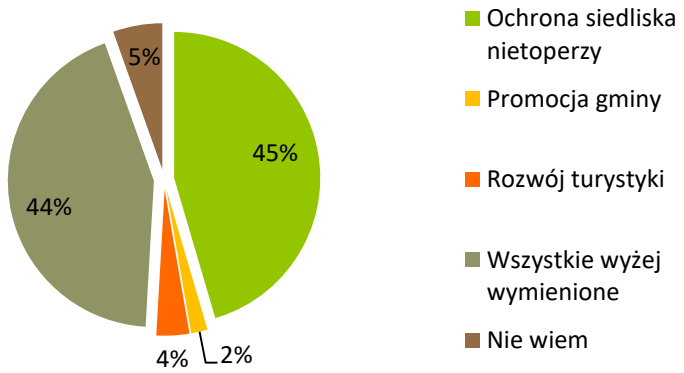

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=55).

Sześć spośród stu pięćdziesięciu dwóch przebadanych osób uczestniczyło w spotkaniu dotyczącym ochrony nietoperzy. Było to informacyjno-konsultacyjne spotkanie, które odbyło się w Gminnym Ośrodku Kultury w Lipiu.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 18 Czy uczestniczył/a Pan/i w spotkaniach informacyjnych dotyczących ochrony nietoperzy?

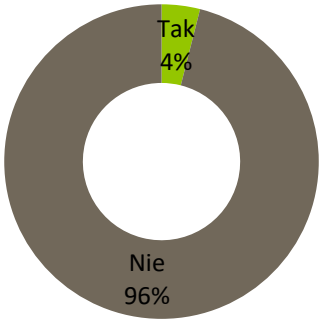

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Respondenci mieli za zadanie ocenić informacje związane z jaskinią Szachownica jakie dotarły do nich poprzez środki masowego przekazu. Badani najczęściej spotykali się z artykułami prasowymi, najrzadziej zaś mieli styczność z informacjami na portalach społecznościowych.

Prasa, w której ankietowani odnaleźli informacje na temat jaskini Szachownica to: gminny biuletyn, Gazeta Kłobucka, Nowiny Kłobuckie, Dziennik Zachodni, gazeta gminna oraz „Przyroda Górnego Śląska”. 86% badanych oceniło te materiały pozytywnie (28% „zdecydowanie dobrze”, 58% „raczej dobrze”). Reszta (13%) oceniła je jako „ani dobre ani złe”. Nikt z ankietowanych nie ocenił negatywnie żadnych informacji na temat jaskini Szachownica dostarczonych poprzez środki masowego przekazu.

Strony internetowe wskazywane przez respondentów to przede wszystkim oficjalna strona internetowa gminy Lipie (http://www.lipie.pl/). Pojawiło się również po jednym wskazaniu na oficjalną stronę Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach (http://katowice.rdos.gov.pl/) oraz oficjalną stronę Projektu Life Szachownica (http://www.lifeszachownica.pl/). Informacje odnalezione w Internecie zostały

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

ocenione pozytywnie przez 89% opiniodawców (22% „zdecydowanie dobrze”, 67% „raczej dobrze”).

Portalem społecznościowym wymienionym przez respondentów był Facebook (5 wskazań), treści tam zawarte zostały ocenione pozytywnie przez 60% ankietowanych (20% „zdecydowanie dobrze”, 40% „raczej dobrze”).

Spotkania informacyjne w 67% zostały ocenione zdecydowanie pozytywnie.

Wykres 19 Czy spotkał/a się Pan/i z informacjami w prasie, telewizji lub Internecie na temat jaskini Szachownica?

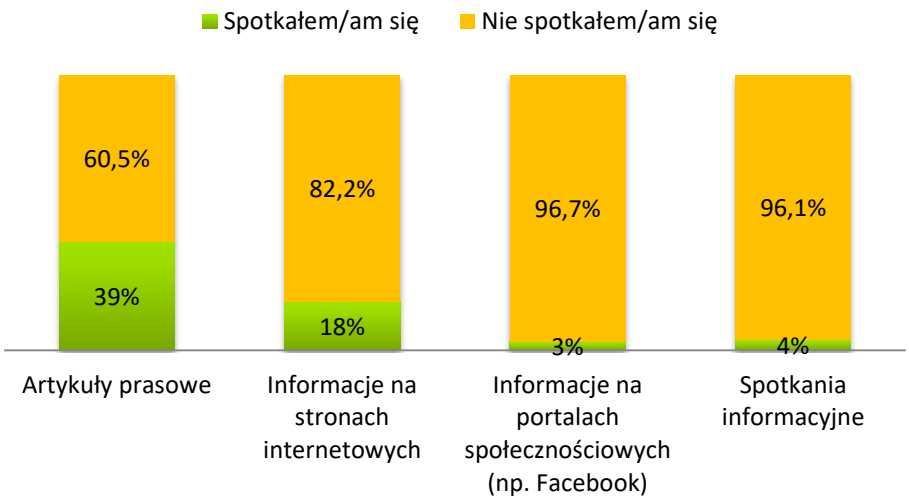

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 20 Czy spotkał/a się Pan/i z informacjami w prasie, telewizji lub Internecie na temat jaskini Szachownica, jeżeli tak to jak Pan/i je ocenia?

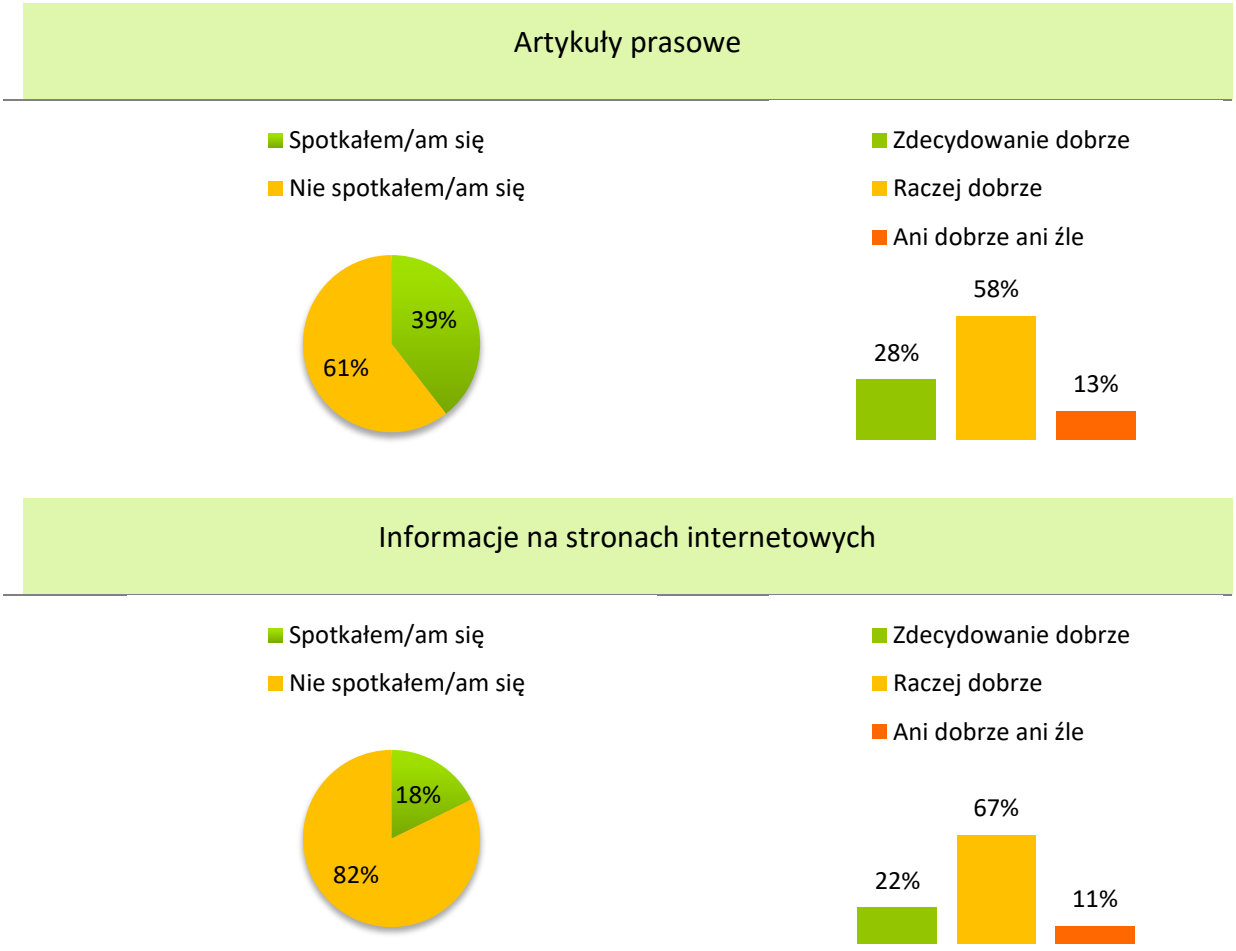

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Informacje na portalach społecznościowych (np. Facebook)

Spotkania informacyjne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

90% opiniodawców uważa, że wykonanie prac zabezpieczających strop jaskini przed zawaleniem jest potrzebne (62% „zdecydowanie tak”, 28% „raczej tak”), innego zdania jest tylko 7%, natomiast 3% nie wypowiedziało swojej opinii na ten temat. Padły różne odpowiedzi dotyczące tego, dlaczego warto wykonać zaplanowane prace. Respondenci uważają, że warto zachować obiekt dla przyszłych pokoleń, pojawiły się również odpowiedzi takie jak: „ze względów bezpieczeństwa”, „dla zabezpieczenia siedliska nietoperzy”, „jeśli się zniszczy nie będziemy w stanie tego odtworzyć”, niestety pojawiło

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

się także wiele stwierdzeń typu: „dla bezpieczeństwa zwiedzających”, co oznacza, iż wysoki odsetek ankietowanych jest błędnie przekonany, że dzięki stworzonym umocnieniom jaskinia Szachownica zostanie udostępniona dla zwiedzających. Zakaz wstępu do jaskini zostanie utrzymany w trosce o bezpieczeństwo ludzi i nietoperzy.

Wykres 21 Czy Pana zdaniem wykonanie prac zabezpieczających strop jaskini Szachownica przed zawaleniem jest potrzebne?

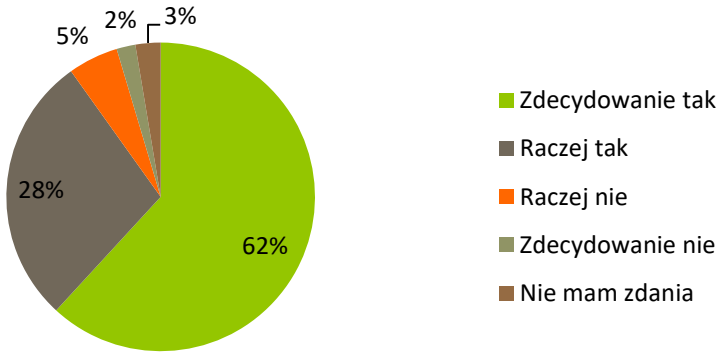

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Spośród ankietowanych tylko 7% wykazało zainteresowanie tematyką nietoperzy. Respondenci zostali poproszeni o podanie jakie występują zagrożenia dla nietoperzy. Ankietowani odpowiadali, że poważnym zagrożeniem byłoby zawalenie się jaskini, ponadto według nich szczególnym niebezpieczeństwem dla nietoperzy są ludzie, którzy swoimi działaniami doprowadzają do niszczenia siedliska tych ssaków. Innymi odpowiedziami wymienianymi przez respondentów były „chemizacja”, „fermy wiatrowe”, „zanieczyszczenie środowiska”.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 22 Czy interesuje się Pan/i tematyką nietoperzy?

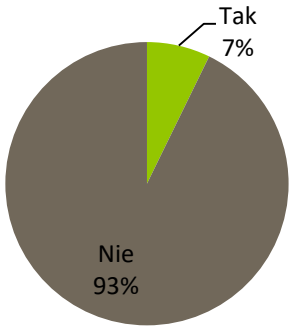

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Znaczna większość, czyli 93%, ankietowanych nie ma wiedzy na temat sposobu ochrony nietoperzy. Pozostała część badanej populacji poproszona o wskazanie znanych sposobów ochrony nietoperzy wymieniła m.in.: „Nie wchodzić do jaskini, nie przeszkadzać w hibernacji”, „nie niszczyć siedlisk, nie przeszkadzać”, „nie wybudzać ich”.

Wykres 23 Czy posiada Pan/i wiedzę o sposobie ochrony nietoperzy?

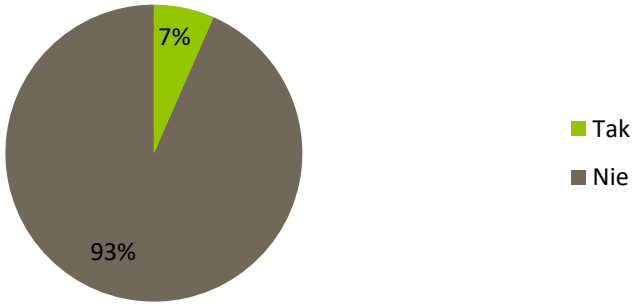

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Aż 93% respondentów jest zdania, że kampanie promocyjne związane z ochroną przyrody są potrzebne (54% odpowiedzi „zdecydowanie potrzebne”, 39% „raczej potrzebne”). Badani argumentują swój wybór tym, że warto, aby ludzie dowiedzieli się o sposobach dbania o środowisko, zwłaszcza Ci, którzy nie mieli okazji przyswoić takiej wiedzy w szkole. Ponadto respondenci zwracają uwagę, że dzięki promowaniu różnych sposobów ochrony przyrody jest szansa, że ludzie przestaną śmiecić w lasach oraz zaczną być bardziej świadomi tego, jak ich zachowanie wpływa na środowisko.

Wykres 24 Proszę o Pana/i ocenę kampanii promocyjnych związanych z ochroną przyrody. Są one:

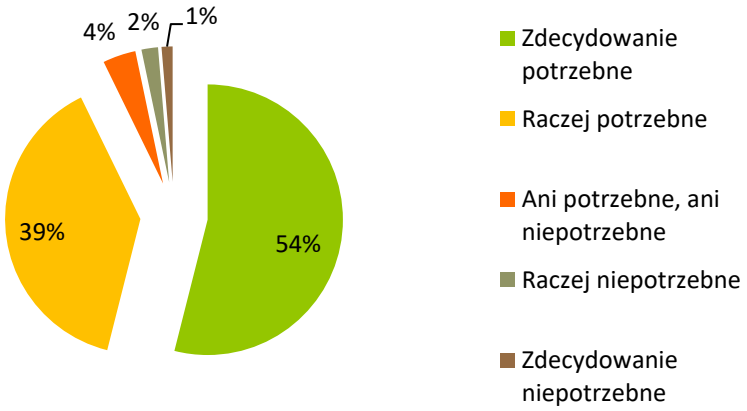

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

99% respondentów zgadza się z tym, że miejsca bytowania zagrożonych zwierząt powinny zostać objęte ochroną. Respondenci są świadomi, że taka ochrona pozwala przetrwać zwierzętom w ich naturalnym środowisku.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 25 Czy Pana/i zdaniem miejsca bytowania zagrożonych zwierząt powinny być objęte ochroną?

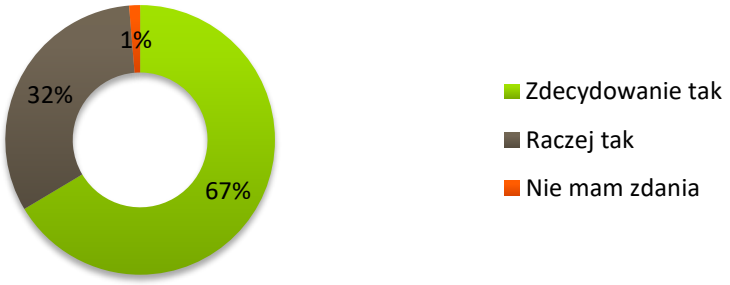

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

85% badanej populacji jest zdania, iż należy chronić zimowiska nietoperzy. Respondenci mają świadomość, że przetrwanie tych ssaków jest uwarunkowane zachowaniem im bezpiecznego miejsca do hibernacji. Badani argumentują swoją wypowiedź tym, że nietoperze są cenne dla człowieka, między innymi ze względu na to, iż żywią się owadami.

Wykres 26 Czy Pana/i zdaniem należy chronić zimowiska nietoperzy?

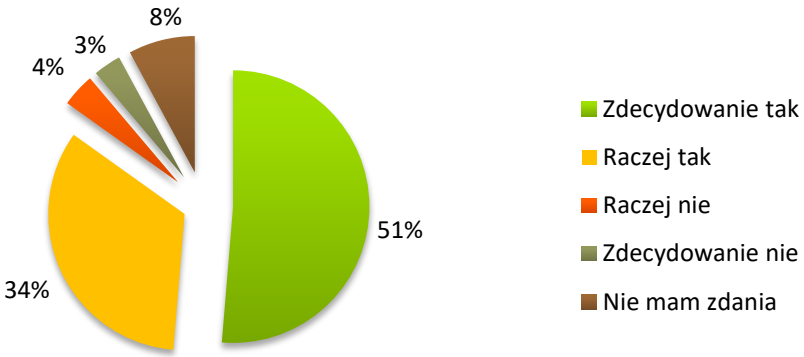

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Zbadano jakie lokalna społeczność ma skojarzenia z obecnością sieci Natura 2000 na terenie gminy Lipie. Badanie wykazało, że 35% badanych kojarzy obecność Natury 2000 na terenie ich gminy głównie z korzyściami jakie przynosi ona lokalnej społeczności i przyrodzie. Badani argumentują swoją wypowiedź tym, że zadbana przyroda przyczynia się do podniesienia atrakcyjności turystycznej gminy.

34% identyfikuje obecność sieci Natura 2000 na terenie swojej gminy z ograniczeniami, ale zrównoważonymi przez korzyści jakie ze sobą niesie. Ograniczenia kojarzone są z zakazami, m.in. w dostępie do jaskini.

Wykres 27 Z czym kojarzy się Panu/i obecność sieci Natura 2000 na terenie gminy Lipie?

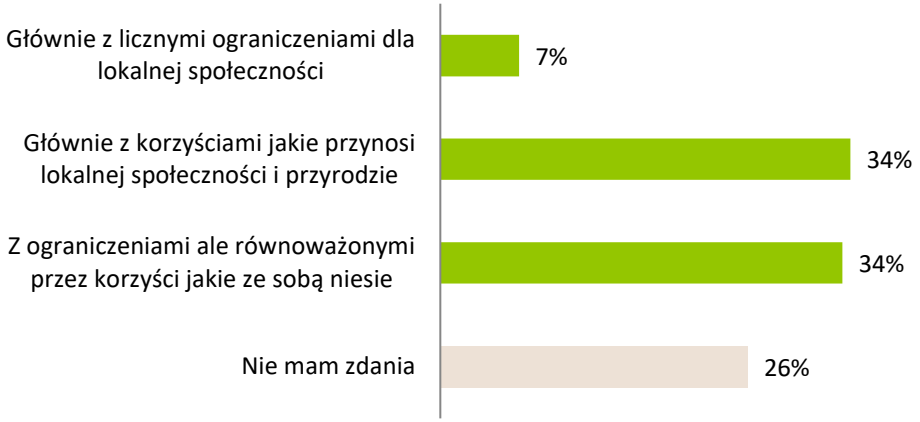

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Ankietowani zostali poproszeni o ocenę w jaki sposób przedmiotowy projekt wpływa na poszczególne aspekty dotyczące gminy Lipie tj. regionalna gospodarka, czy regionalny rynek pracy. Respondenci byli zdania, że projekt wpłynie pozytywnie na trzy z wymienionych dziedzin, tzn. na walory turystyczne regionu (93% odpowiedzi „pozytywny”) i promocję regionu (92% odpowiedzi „pozytywny”) oraz na walory przyrodnicze regionu (89% odpowiedzi „pozytywny”). Ponad połowa ankietowanych

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

(55%) jest zdania, że przedmiotowy projekt nie będzie miał żadnego wpływu na lokalną gospodarkę, a 70% uważa, że nie będzie on w żaden sposób oddziaływał na lokalny rynek pracy.

Wykres 28 Proszę ocenić wpływ projektu pn. „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica” na sytuację w regionie.

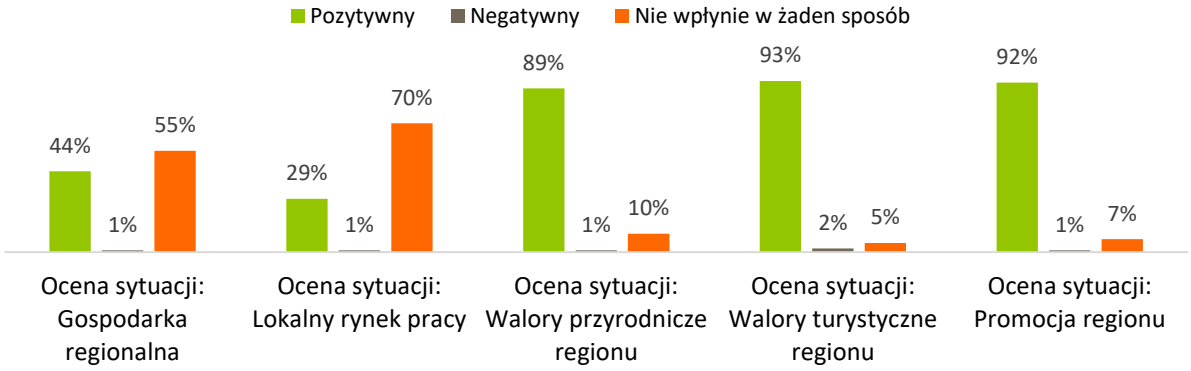

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Ponad połowa respondentów (55%) postrzega sieć Natura 2000 pozytywnie, badani doceniają m.in. to, że dzięki niej chroniona jest bioróżnorodność, a cenne przyrodniczo tereny zostaną utrzymane dla przyszłych pokoleń. Respondenci doceniają, że Natura 2000 blokuje realizację szkodliwych dla środowiska inwestycji podając za przykład szczęśliwie rozwiązaną sprawę Doliny Rospudy. 43% powstrzymało się od oceniania sieci Natura 2000 argumentując to brakiem wiedzy na jej temat. 2% opiniodawców ocenia sieć negatywnie, ponieważ blokowanie inwestycji zagrażających środowisku jest według nich równoznaczne z blokowaniem rozwoju gospodarczego kraju.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 29 Jak Pan/i postrzega sieć Natura 2000?

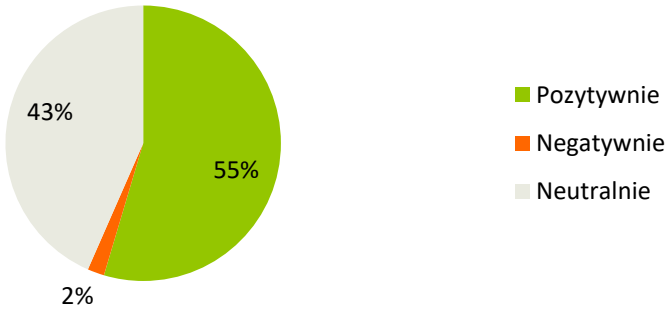

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Znaczna większość respondentów (94%) nie zauważyła, żeby Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska informowała o planach bądź o realizacji swoich działań. Pozostałe 6% dostrzegło związek RDOŚ Katowice z przedmiotowym projektem, były to w większości te same osoby, które uczestniczyły w spotkaniu organizacyjnym w Gminnym Ośrodku Kultury w Lipiu. Ankietowani czerpią informacje na temat działań Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska ze strony internetowej http://katowice.rdos.gov.pl/, z biuletynów, z zaproszenia od Urzędu Gminy Lipie, ze spotkania informacyjnego, a także z informacji przekazywanych od znajomych.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 30 Czy regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach informuje o planach bądź realizacji swoich działań?

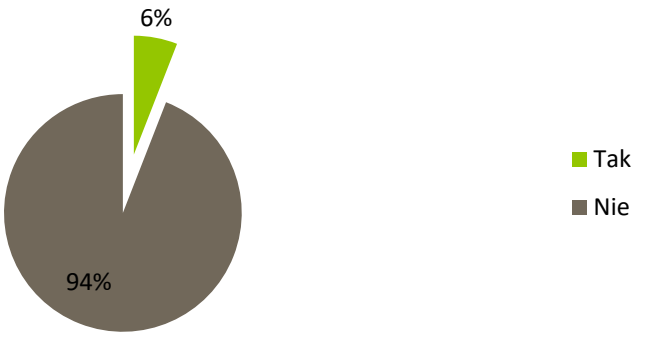

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152)

Zdaniem respondentów realizacja projektu dotyczącego jaskini Szachownica poszerzy ich wiedzę na tematy związane z ochroną przyrody i środowiskiem. Badani ocenili, że dzięki projektowi polepszy się ich wiedza związana z ochroną nietoperzy (12% „zdecydowanie się polepszy”, 39% „raczej się polepszy”), ochroną przyrody (9% „zdecydowanie się polepszy”, 40% „raczej się polepszy”), wpływem nietoperzy na środowisko (10% „zdecydowanie się polepszy, 39% „raczej się polepszy”). Ponadto 45% badanych oceniło, że dzięki projektowi dowiedzą się więcej na temat obszarów Natura 2000.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 31 Jak Pana/i zdaniem realizacja projektu wpłynie na Pana/i wiedzę nt. poszczególnych obszarów tematycznych?

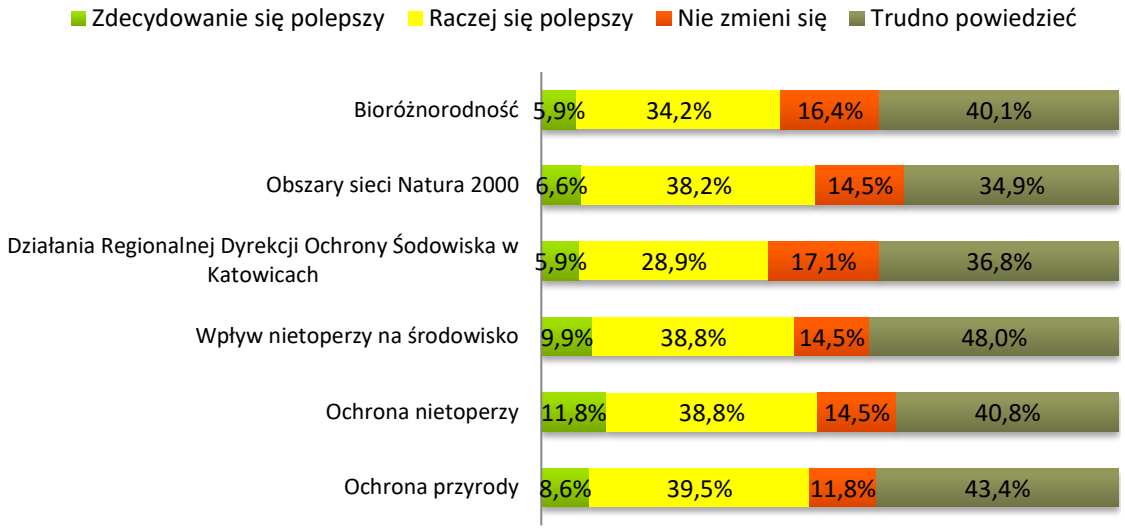

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=152).

Badani zostali poproszeni o przedstawienie swojego zdania na temat zasadności realizacji projektu na terenie jaskini Szachownica. Większość opiniodawców twierdziła, że powodzenie projektu jest ważne, ponieważ pozytywnie wpływa na zagrożone wyginięciem nietoperze, chroniąc ich siedlisko oraz zmieniając mentalność lokalnej społeczności, poprzez uświadomienie zasad ochrony przyrody.

Jak najbardziej zasadny jest ten projekt bo chroni jedno z największych zimowisk w kraju

Źródło: PAPI z mieszkańcami gminy Lipie.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Pojedyncze jednostki uważały, że realizacja projektu nie powinna mieć miejsca, argumentując swoje zdanie tym, że to bardzo kosztowna inwestycja, która wpływa niekorzystnie na ruch turystyczny.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

5.4 Podsumowanie etapu I – najważniejsze wnioski

Działania planowane w ramach projektu LIFE12 NAT/PL/000012

- Zaplanowane w projekcie działania mają na celu utrzymanie jednego z największych w Polsce zimowisk nietoperzy. Bez interwencji w postaci umocnienia stropów jaskini obiektowi grozi zawaleniem, co byłoby tragiczne w skutkach dla hibernujących w niej nietoperzy objętych ochroną gatunkową.
- Wykonanie prac zabezpieczających strop jaskini przed zawaleniem jest potrzebne, z zasadnością tych działań zgodziło się 90% badanych.
- 99% respondentów uważa, że miejsca bytowania zagrożonych zwierząt powinny być objęte ochroną.
- 85% badanych uważa, że należy chronić zimowiska nietoperzy.

Wpływ projektu na lokalną gospodarkę

- 44% badanych uważa, że przedmiotowy projekt ma pozytywny wpływ na regionalną gospodarkę.
- 92% opiniodawców uważa, że projekt będzie miał dodatkowy wpływ na promocję regionu.
- Według informacji zawartych w wniosku o dofinansowanie, w wyniku realizacji projektu nie przewiduje się znaczącego wpływu na gospodarkę.

Oddziaływanie projektu na lokalny rynek pracy

- 70% respondentów uważa, że projekt nie będzie miał żadnego wpływu na lokalny rynek pracy.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

- Głównym działaniem zaplanowanym w ramach projektu jest wykorzystanie metod i technologii górniczych, co może przyczynić się do promocji specjalistycznych firm wykonujących podobne zadania.

Wpływ realizacji projektu na świadomość ekologiczną społeczeństwa lokalnego.

- W chwili obecnej, na początku trwania projektu, stan świadomości respondentów na temat ochrony przyrody i nietoperzy przedstawia się następująco:
  - 93% badanych nie jest zainteresowanych tematyką nietoperzy,
  - 93% deklaruje, że nie posiada wiedzy o ochronie nietoperzy,
  - 41% nie wiedziało, że obecność ludzi w jaskini może wpłynąć negatywnie na nietoperze.
- Realizacja projektu poszerzy wiedzę lokalnej społeczności o tematy związane z ochroną przyrody i środowiskiem, 51% badanych oceniła, że dzięki projektowi polepszy się ich wiedza związana z ochroną nietoperzy, 49% respondentów uważa, że poprawi się ich zasób wiedzy o ochronie przyrody.
- Wartością dodaną projektu, wpisaną w wniosek o dofinansowanie, jest również wzrost wiedzy na temat nietoperzy oraz zrozumienie dla potrzeby ich ochrony.

Wpływ projektu na funkcje ekosystemu w miejscu wykonywanych działań.

- Powstrzymanie utraty bioróżnorodności na terenie jaskini Szachownica oraz wzmocnienie stanu zasobów naturalnych.

Ocena działań informacyjno-promocyjnych planowanych w ramach projektu LIFE12 NAT/PL/000012

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

- 40% badanych błędnie wskazało, a 15% nie wiedziało, co jest przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004.
- 64% nigdy wcześniej nie słyszało o projekcie LIFE12 NAT/PL/000012.
- Ankietowani najczęściej spotykali się z informacjami dotyczącymi projektu LIFE12 NAT/PL/000012 w artykułach prasowych i na stronach internetowych, tylko 3% badanych kojarzy informacje o projekcie umieszczone na portalach społecznościowych.
- 93% respondentów uważa, że kampanie promocyjne związane z ochroną przyrody są potrzebne.

Wpływ projektu na wizerunek RDOŚ w oczach lokalnej społeczności

- 55% opiniodawców postrzega sieć Natura 2000 pozytywnie. 34% identyfikuje ją głównie z korzyściami jakie przynosi lokalnej społeczności i przyrodzie, 34% kojarzy ją z ograniczeniami, ale zrównoważonymi przez korzyści jakie ze sobą niesie jej obecność. 7% respondentów wiąże obecność sieci Natura 2000 z licznymi ograniczeniami dla lokalnej społeczności.
- 45% badanych uważa, że realizacja projektu wpłynie dodatnio na stan ich wiedzy na temat obszarów Natura 2000.
- 68% badanych odbiera pozytywnie obecność sieci Natura 2000 na terenie ich gminy, respondenci kojarzą sieć z korzyściami jakie przynosi przyrodzie i lokalnej społeczności.
- 94% respondentów nie spotkała się z informacjami na temat działań lub planów Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

6. Analiza wyników- etap II

6.1 Analiza wyników PAPI – etap II

6.1.1 Charakterystyka wszystkich respondentów

Blisko sześć na dziesięciu badanych stanowiły kobiety. Ich odsetek wyniósł 57,6%. Nieco mniejszą liczbę uczestników stanowili mężczyźni (42,4%). Uzyskane dane wskazują, że podział osób badanych pod względem płci kształtował się równomiernie.

Wykres 32 Płeć respondentów

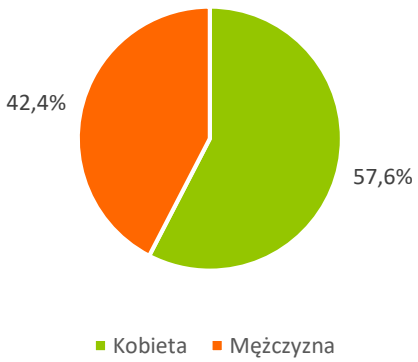

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Pierwszą co do wielkości grupą wiekową były osoby w wieku 41-55 lat, których odsetek wyniósł 34,0%. Nieco mniej badanych stanowiły osoby w wieku kolejno 26-40 lat (24,0%) i 56-68 lat (22,4%). Stosunkowo niższy odsetek osób były reprezentantami grup wiekowych 18-25 lat (13,6%) i 69 lat i więcej (5,6%). Jedna osoba odmówiła udzielenia odpowiedzi na zadane pytanie.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 33 Wiek respondenta

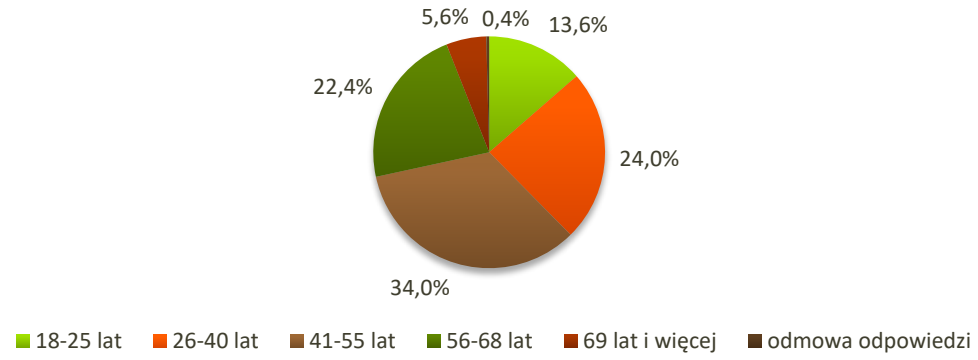

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Najwyższy odsetek ankietowanych stanowiły osoby z wykształceniem średnim – 38,4%. Następnie co piąty badany to osoba z wykształceniem zawodowym (20,4%), a 18,8% było absolwentami uczelni wyższych. Stosunkowo niższy odsetek respondentów stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym (4,8%) oraz po egzaminie maturalnym i inżynierskim (4,4%). Nieco mniej w badanej grupie było osób posiadających wykształcenie wyższe magistersko-inżynierskie (4,0%) i gimnazjalne (1,2%).

Wykres 34 Wykształcenie respondentów

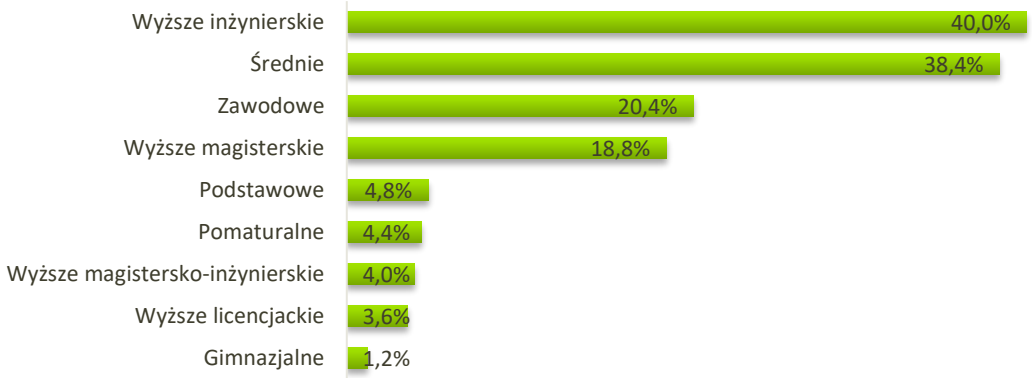

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Ponad 2/3 uczestników badania to osoby pracujące. Odsetek ich wyniósł 67,6% ogółu ankietowanych. Zdecydowanie niższy odsetek respondentów to osoby przebywające na emeryturze lub rencie (12,8%). 18 respondentów to uczniowie lub studenci (7,2%). Osoby pozostające bez zatrudnienia (6,4%) lub zajmujące się domem (6,0%) stanowiły najniższy odsetek badanych.

Wykres 35 Status zawodowy

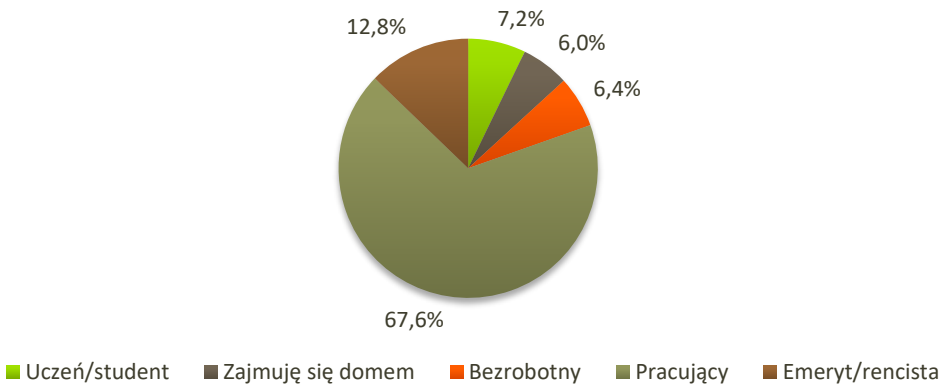

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Blisko 1/3 ankietowanych odmówiła udzielenia odpowiedzi na zadane pytanie. Wśród tych, którzy zdecydowali się udzielić wskazania, najwięcej było przedstawicielami przedsiębiorstw prywatnych. Odsetek ich wyniósł 26,0%. Część respondentów posiada zatrudnienie w publicznych instytucjach (tj. Urząd Miasta/ Urząd Gminy) lub przedsiębiorstwach. Niewiele mniej, bo 4,8% jest zatrudnionych w jednostkach budżetowych (4,8%) lub organizacjach pozarządowych (4,4%). Sześciu ankietowanych zaznaczyło odpowiedź „inne”, wśród których wymieniono: przedsiębiorstwo gminne, przedszkole, szkołę i zatrudnienie w oparciu o umowę o pracę. Zaledwie jeden badany prowadził własne gospodarstwo agroturystyczne (0,4%).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 36 Miejsce zatrudnienia respondentów

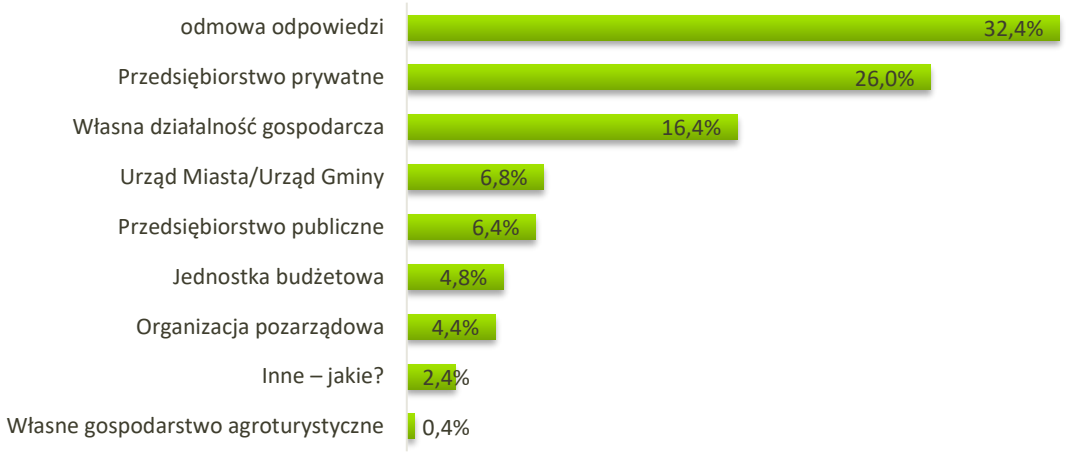

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Najliczniejszą grupę badanych stanowili mieszkańcy gminy. Odsetek ich wyniósł 60,0%. Co piąty ankietowany to przedsiębiorca (20,0%), natomiast 16,0% z ogółu badanych to turysta. Dziesięciu badanych to przedstawiciele organizacji (4,0%).

Wykres 37 Grupa badawcza, do której należy badany

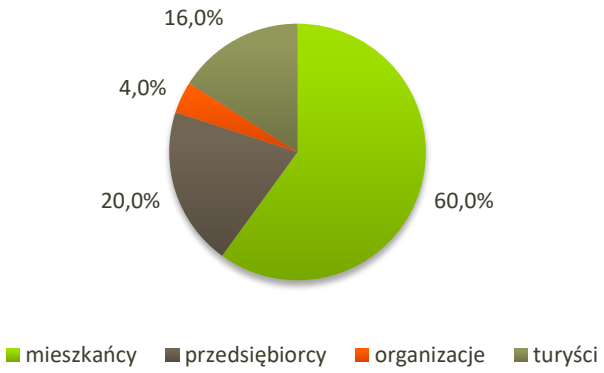

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

6.1.2 Charakterystyka turystów i odwiedzających

Stosunkowo wysoki odsetek badanych odpowiedziało twierdząco na zadane pytanie. 25,0% deklarowało, że odwiedziło gminę w celach zarobkowych. Pozostała grupa respondentów, która udzieliła odpowiedzi przeczącej, wskazała za cel zwiedzanie lub aktywny odpoczynek.

Wykres 38 Czy jest Pan/Pani osobą, która przyjechała tutaj w celu innym niż zarobkowy?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=40).

Ponad 2/3 badanych nie nocuje na terenie gminy Lipie. Tak wysoki odsetek odpowiedzi negatywnych wskazuje na nieatrakcyjną bądź niedostateczną infrastrukturę techniczną w gminie.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 39 Czy Pan/Pani korzysta z noclegu na terenie gminy Lipie?

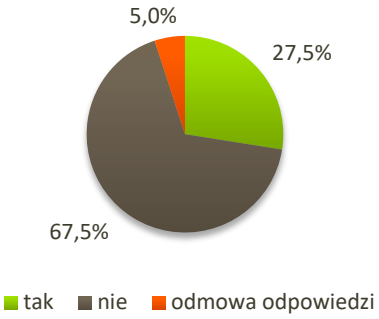

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=40).

Najwięcej respondentów odwiedzających gminę Lipie to mieszkańcy województwa śląskiego, ale innego powiatu niż kłobucki. 62,5% ankietowanych udzieliło tej odpowiedzi. Kolejno ośmiu i czterech badanych to mieszkańcy powiatu kłobuckiego (20,0%) lub innego województwa w Polsce (10,%). 2,5% uczestników badania to mieszkańcy gminy Lipie.

Wykres 40 Pana/i miejsce zamieszkania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=40).

Największy odsetek ankietowanych to osoby, który po raz pierwszy odwiedziły teren gminy Lipie. Ich odsetek równy jest 42,5%. Co piąty respondent odwiedza gminę kilka

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

razy w miesiącu (20,0%), a co dziesiąty raz na rok (10,0%). 7,5% deklarowało przyjazd raz na 2-3 miesiące lub rzadziej niż raz na 2 lata, natomiast 5,0% badanych odwiedza gminę raz w miesiącu.

Wykres 41 Jak często przyjeżdża Pan/Pani do gminy Lipie?

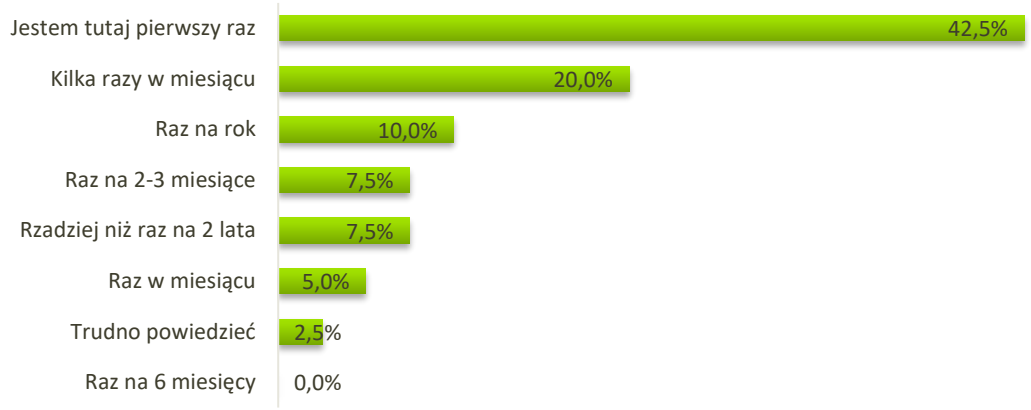

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=40).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

6.1.3 Opinie badanych na temat projektu LIFE12 NAT/PL/000012

Respondenci zostali zapytani o przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004. Blisko połowa ankietowanych udzieliło poprawnej odpowiedzi. Ich odsetek wyniósł 48,0%, natomiast ponad 1/3 była zdania, że wszystkie wymienione wskazania są prawidłowe. Trzydziestu dwóch badanych nie znało odpowiedzi na zadane pytanie. Pozostali respondenci uznali, że utwory geologiczne (1,2%) i murawy kserotermiczne (0,8%) są przedmiotem ochrony. Odpowiedź „żadne z powyższych” wskazana została zaledwie przez dwóch badanych.

Wykres 42 Co Pana/i zdaniem jest przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004?

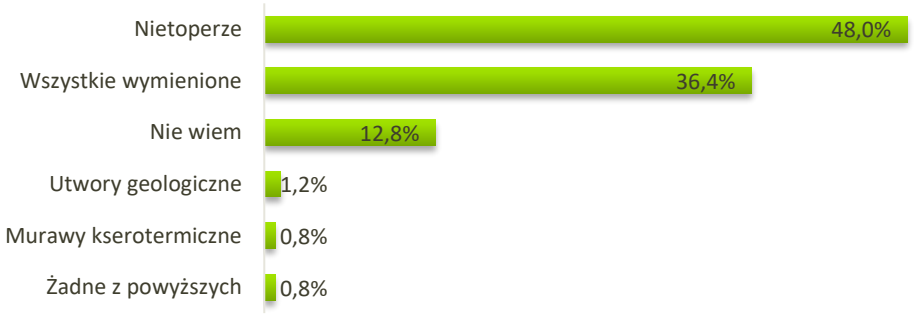

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Blisko 2/3 uczestników badania odwiedziło jaskinię Szachownica. Jest to stosunkowo wysoki odsetek ze względu na fakt, że od blisko 40 lat wstęp do jaskini jest zabroniony. 38,8% respondentów udzieliło odpowiedzi sprzecznej.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 43 Czy kiedykolwiek był/a Pan/Pani w jaskini Szachownica?

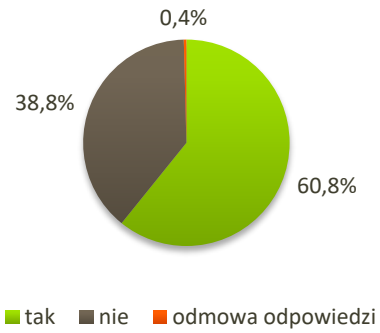

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Badani zostali zapytani o niekorzystny wpływ obecności ludzi w jaskini na nietoperze. Blisko 2/3 respondentów ma wiedzę w tym zakresie i odpowiedziała twierdząco na zadane pytanie. Głównym źródłem informacji są kampanie prowadzone np. w urzędzie gminy lub lokalnych mediach. Stosunkowo wysoki odsetek odpowiedzi dotyczył informacji zdobytych w szkole lub z innych źródeł (Internet, gazety lokalne, książki, itp.).

Wykres 44 Czy wiedział Pan/i że obecność ludzi w jaskini może wpłynąć niekorzystnie na nietoperze?

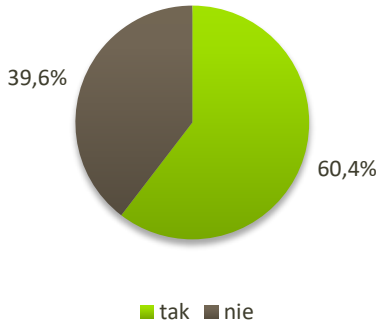

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Badani zostali zapytani o projekt „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”. Ponad

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

połowa z nich nie słyszała o realizowanej inicjatywie. Odmiennego zdania było stu piętnastu uczestników badania.

Wykres 45 Czy słyszał/a Pan/i o projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”, który obejmuje jaskinię Szachownica?

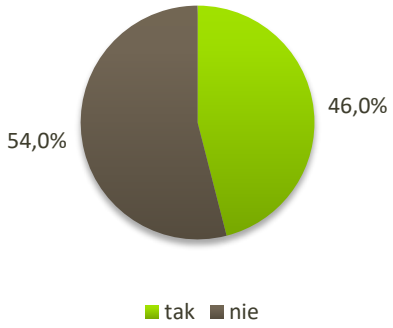

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Na pytanie jakie działania ochronne są przewidziane w projekcie, większość respondentów udzieliła prawidłowej odpowiedzi. Ponad 2/3 respondentów, którzy w poprzednim pytaniu zaznaczyli odpowiedź „tak” twierdziła, że działania przewidziane w projekcie związane są z konserwacją i wzmocnieniem struktury skalnej stropu. Blisko 30% deklarowało brak wiedzy w tym zakresie.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 46 Jakie działania ochronne są przewidziane w projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”?

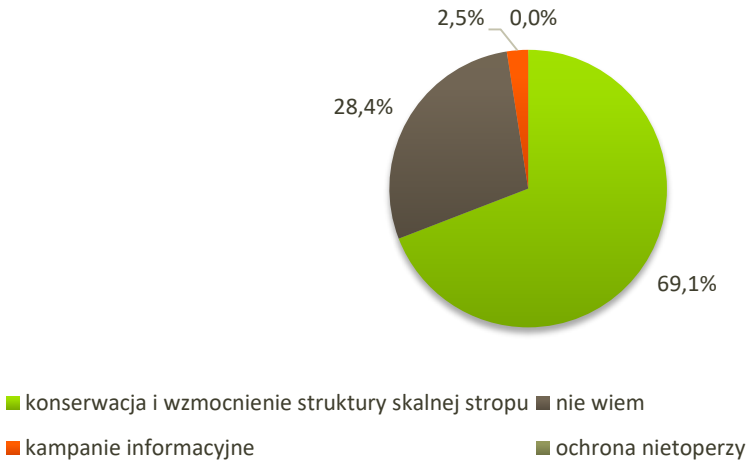

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=115).

Blisko połowa ankietowanych na pytanie o cel projektu, udzieliła niepoprawnego wskazania. Stwierdziła, że wszystkie wymienione odpowiedzi charakteryzują realizowany projekt. 39,8% ankietowanych wiedziało, że podstawowym celem projektu jest zachowanie istotnych siedlisk występowania nietoperzy. Sześciu respondentów nie miało wiedzy w tym zakresie, a 2,7% deklarowało promocję gminy i rozwój turystyki jako cel projektu.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 47 Co jest celem projektu „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”?

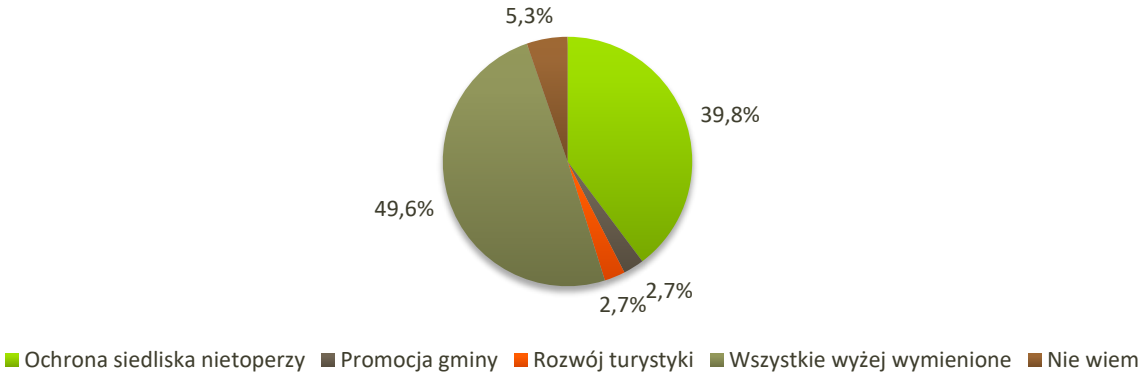

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (n=115).

O wskazaniu błędnych odpowiedzi w przypadku pytań o przebywanie w jaskini Szachownicy czy cel projektu świadczy fakt, że blisko 90% respondentów nigdy nie uczestniczyła w spotkaniach informacyjnych dotyczących ochrony nietoperzy. Tak wysoki odsetek odpowiedzi przeczących wskazuje na potrzebę podejmowania działań promocyjno- informacyjnych w tym zakresie.

Osoby, które uczestniczyły w spotkaniu dotyczącym ochrony nietoperzy, jako miejsce konsultacji najczęściej wskazywano Urząd Gminy w Lipiu.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 48 Czy uczestniczył/a Pan/i w spotkaniach informacyjnych dotyczących ochrony nietoperzy?

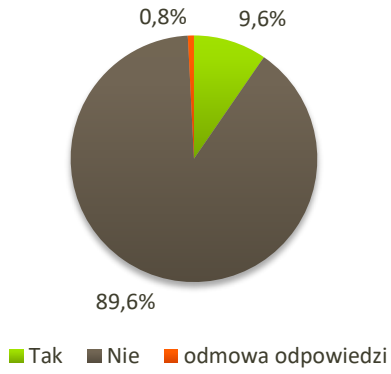

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Respondenci zostali zapytani o ocenę informacji związanych z jaskinią Szachownicą. Badani najczęściej spotykali się z artykułami prasowymi, natomiast najrzadziej z informacją o spotkaniach.

Prasa, z której ankietowani uzyskiwali informacje dotyczące jaskini Szachownica to: Gazeta Kłobucka, Dziennik Zachodni i biuletyn gminy. Informacje zawarte w prasie ocenione zostały pozytywnie (32,0% „raczej dobrze”, 21,2% „zdecydowanie dobrze”). Tylko niewielki odsetek ankietowanych ocenił to źródło informacji negatywnie.

Stosunkowo często respondenci deklarowali fakt, że nie spotkali się z informacji zawartymi na stronie internetowej. Respondenci, którzy zaznaczyli inne odpowiedzi, wskazali za źródło informacji gminną stronę internetową. Rzadziej była to strona Life Szachownica i portale informacyjne np. Onet).

Portalem społecznościowym najczęściej wymienianym był portal Gminy Lipie, na który wskazało sześciu badanych, natomiast na Facebooka pięciu ankietowanych. Treści tam zawarte zostały częściej pozytywnie ocenione (12,8%) przez respondentów, niż

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

negatywnie (2,0%). Podobny rozkład odpowiedzi dotyczy oceny spotkań informacyjnych.

Wykres 49 Czy spotkał/a się Pan/i z informacjami w prasie, telewizji lub Internecie na temat jaskini Szachownica, jeżeli tak to jak Pan/i je ocenia?

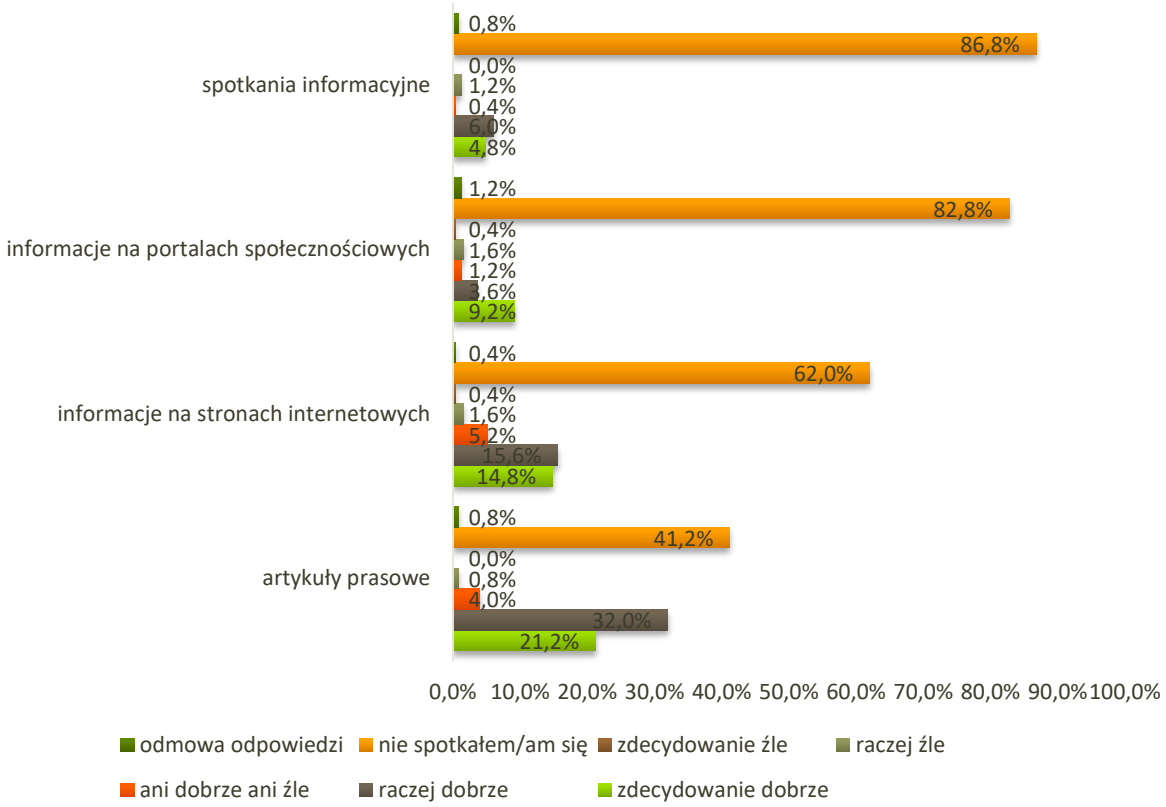

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Najwięcej badanych było zdania, że należy wykonać prace zabezpieczające strop jaskini Szachownica. Opinii tej udzieliło łącznie 82,0% respondentów (52,4% - zdecydowanie tak, 29,6% - raczej tak). Następnie 16,0% deklarowało, że nie ma w tej kwestii zdania. Najniższy odsetek udzieliło odpowiedzi negatywnych, kolejno 1,2% „raczej nie” i 0,8% „zdecydowanie nie”.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 50 Czy Pana zdaniem wykonanie prac zabezpieczających strop jaskini Szachownica przed zawaleniem jest potrzebne?

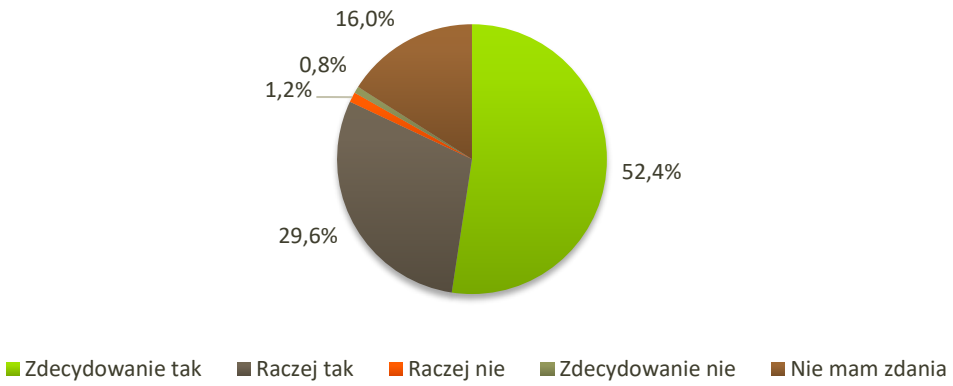

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Większość respondentów było zdania, że wykonanie prac zabezpieczających strop jaskini Szachownica jest potrzebne w celu ochrony nietoperzy. Ponad 1/3 badanych wymieniło tą odpowiedź. Nieco mniej badanych twierdziło, że prace zabezpieczające poprawią bezpieczeństwo. Stosunkowo wysoki odsetek ankietowanych było zdania, że wykonywane prace związane są z rozwojem turystyki. Podawanie tego rodzaju odpowiedzi świadczy o upowszechnionej opinii dotyczącej możliwości zwiedzania jaskini Szachownicy.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 51 Czy Pana zdaniem wykonanie prac zabezpieczających strop jaskini Szachownica przed zawaleniem jest potrzebne? Dlaczego?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Dziewięciu na dziesięciu ankietowanych nie interesuje się tematyką nietoperzy. O tak niskim poziomie zainteresowania badanym zagadnieniem świadczy również procent uczestników w spotkaniach informacyjnych.

Respondentom zadano pytanie o zagrożenia jakie występują dla nietoperzy. Najwięcej respondentów wskazało, że jest to działalność człowieka. Blisko czterech na dziesięciu badanych wymieniło tego rodzaju zagrożenie. Stosunkowo wysoki odsetek ankietowanych (21,7%) wskazało również, że jest to hałas. Innymi odpowiedziami wymienianymi przez respondentów były: dym (10,4%), zagrożenia chemiczne (6,1%) i cywilizacyjne (4,4%).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 52 Czy interesuje się Pan/i tematyką nietoperzy?

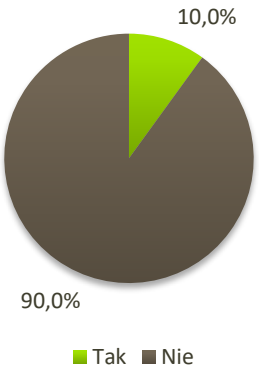

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Respondenci zostali zapytani o wiedzę dotyczącą sposobów ochrony nietoperzy. 91,2% ankietowanych odpowiedziało przecząco na zadane pytanie. 7,6% deklarowało wiedzę w badanym zakresie, dlatego tym respondentom zadano pytanie o sposoby ochrony nietoperzy. Najczęściej wskazywanymi odpowiedziami były: ochrona przed ludźmi i dymem, brak hałasu oraz nie wchodzenie na tereny, na których żyją nietoperze.

Wykres 53 Czy posiada Pan/i wiedzę o sposobie ochrony nietoperzy?

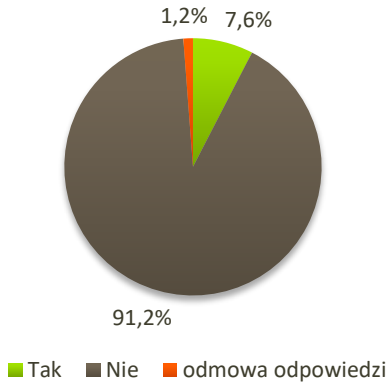

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Badani poproszeni zostali o ocenę kampanii promocyjnych związanych z ochroną przyrody. Zdecydowana większość była zdania, że inicjatywy tego rodzaju są potrzebne. Suma odpowiedzi twierdzących wyniosła 84,0%. Trzydziestu dwóch respondentów nie posiadało opinii w badanej kwestii, natomiast ośmiu negatywnie oceniło prowadzenie kampanii promocyjnych dotyczących ochrony przyrody.

Osoby, które pozytywnie oceniały kampanie promocyjne, za powód wymieniały potrzebę ochrony środowiska, podniesienie poziomu wiedzy i świadomości wśród lokalnej społeczności.

Wykres 54 Proszę o Pana/i ocenę kampanii promocyjnych związanych z ochroną przyrody.

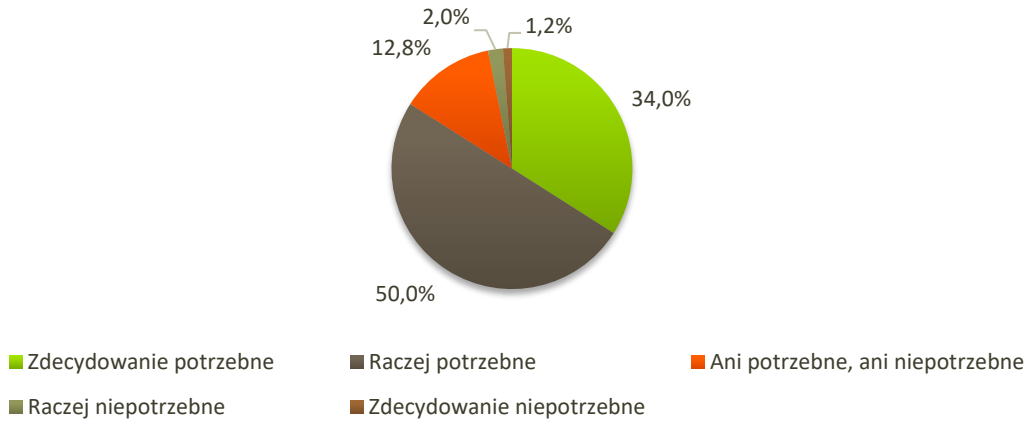

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Zdaniem większości badanych miejsca bytowania zagrożonych zwierząt powinny być objęte ochroną. 52,0% respondentów zaznaczyło odpowiedź „zdecydowanie tak”, a 35,2% - „raczej tak”. Celem podjętych działań powinna być ochrona gatunków zagrożonych wyginięciem. Następnymi wskazywanymi powodami były również: potrzeba ochrony ekosystemu i bioróżnorodności.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

21 ankietowanych nie miało zdania w badanej kwestii, natomiast 4,4% deklarowała brak potrzeby ochrony zagrożonych zwierząt.

Wykres 55 Czy Pana/i zdaniem miejsca bytowania zagrożonych zwierząt powinny być objęte ochroną?

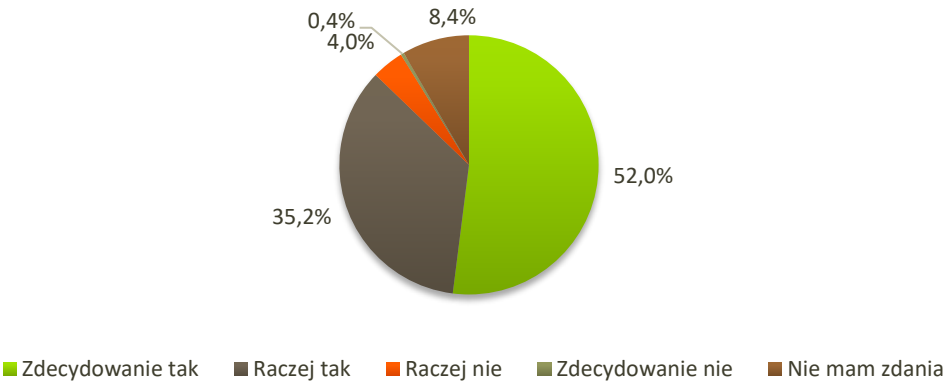

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

79,6% badanych było zdania, że należy chronić zimowiska nietoperzy, a głównym powodem jest ochrona gatunku przed wyginięciem. Argumentami, które pojawiły się w badaniu, dotyczyły również zapewnienia bezpieczeństwa dla nietoperzy i potrzeby równowagi w ekosystemie.

Trzydziestu czterech ankietowanych nie miały zdania w badanej kwestii, natomiast 6,8% udzieliło odpowiedzi przeczącej.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 56 Czy Pana/i zdaniem należy chronić zimowiska nietoperzy?

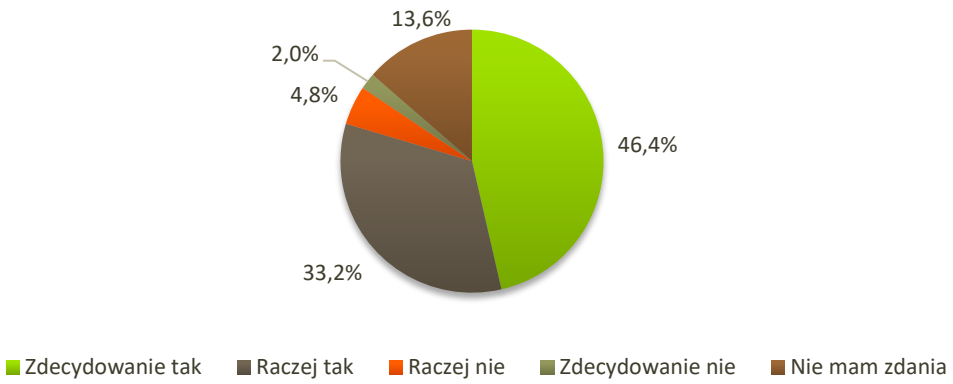

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Ankietowani poproszeni zostali o ocenę projektu „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica” pod względem m.in. gospodarki regionalnej czy lokalnego rynku pracy. Badani byli zdania, że projekt pozytywnie wpływa na walory przyrodnicze (80,2%), turystyczne (78,2%) i promocję regionu (74,6%). Stosunkowo wysoki odsetek wskazań dotyczył również braku wpływu projektu, szczególnie na lokalny rynek pracy (71,4%) i gospodarkę regionu (54,8%).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 57 Proszę ocenić wpływ projektu pn. „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica” na sytuację w regionie.

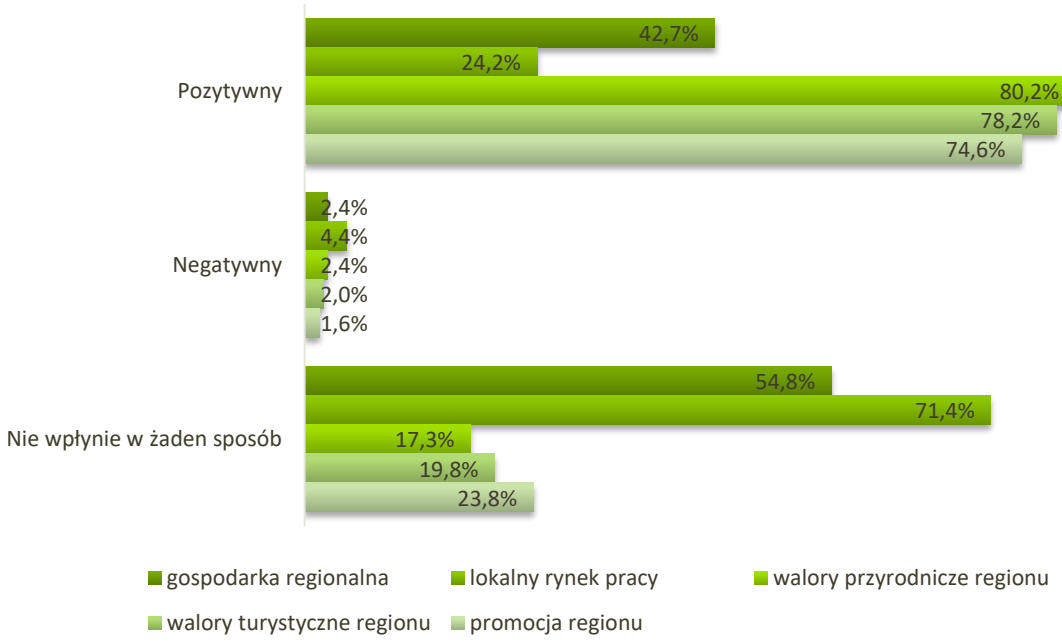

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Badani zostali zapytani o korzyści jakie wynikają z obecności sieci Natura 2000 na terenie gminy Lipie. Czterech na dziesięciu ankietowanych nie miało zdania w badanej kwestii. 29,2% deklarowało, że obecność sieci Natura 2000 kojarzy się głównie z korzyściami jakie przynosi lokalnej społeczności i przyrodzie. Nieco niższy odsetek (24,0%) był zdania, że sieć Natura 2000 na terenie gminy Lipie kojarzona jest z ograniczeniami, ale równoważonymi przez korzyści jakie ze sobą niesie. Szesnastu badanych wskazało na liczne ograniczenia dla lokalnej społeczności.

Respondenci poproszeni zostali również o uargumentowanie zaznaczonej odpowiedzi. Najwięcej wskazań dotyczyło potrzeby ochrony przyrody. Następnie Natura 2000 postrzegana była przez ankietowanych zarówno jako możliwość rozwoju turystyki, jak i

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

jego przeszkodę. Innymi wskazywanymi odpowiedziami były: promocja gminy, blokowanie inwestycji i walory turystyczne.

Wykres 58 Z czym kojarzy się Panu/i obecność sieci Natura 2000 na terenie gminy Lipie?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Połowa ankietowanych pozytywnie postrzega sieć Natura 2000. Program przyczynia się do ochrony przyrody, zwierząt oraz pozwala na zachowanie cennych i zagrożonych siedlisk oraz gatunków. Stosunkowo często pojawiały się odpowiedzi związane z brakiem wiedzy na zadane pytanie.

Również wysoki odsetek respondentów neutralnie postrzega sieć Naturę 2000. 2,4% na zadane pytanie zaznaczyła odpowiedź „negatywnie”.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 59 Jak Pan/i postrzega sieć Natura 2000?

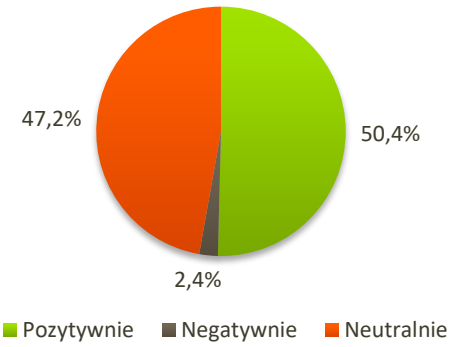

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Ponad 2/3 ankietowanych jest zdania, że Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach nie informuje o planach bądź realizacji swoich działań. 29,6% respondentów na zadane pytanie udzieliła odpowiedzi twierdzącej.

Badanych poproszono o wymienienie działań realizowanych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska. Większość z nich nie kojarzyła przedsięwzięć prowadzących przez instytucję. Nieliczne odpowiedzi dotyczyły natomiast ochrony zwierząt, jaskiń oraz działań związanych z zachowaniem ekosystemu. Źródłem czerpania informacji o działaniach Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska była najczęściej lokalna prasa, a następnie spotkania informacyjne w Urzędzie Gminy oraz informacje zawarte na stronie internetowej i oficjalnym portalu gminy.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 60 Czy Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach informuje o planach bądź realizacji swoich działań?

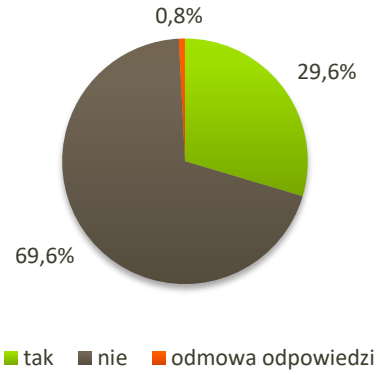

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Badaniu poddano kwestie wpływu realizacji projektu na wiedzę respondentów w obszarach tematycznych, m.in. ochronę przyrody i nietoperzy oraz ich wpływu na środowisko. Zdaniem respondentów projekt nie poszerzy wiedzy we wszystkich badanych obszarach tematycznych. Natomiast największy wzrost świadomości nastąpi w zakresie ochrony przyrody i nietoperzy, a także działań Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 61 Jak Pana/i zdaniem realizacja projektu wpłynie na Pana/i wiedzę nt. poszczególnych obszarów tematycznych?

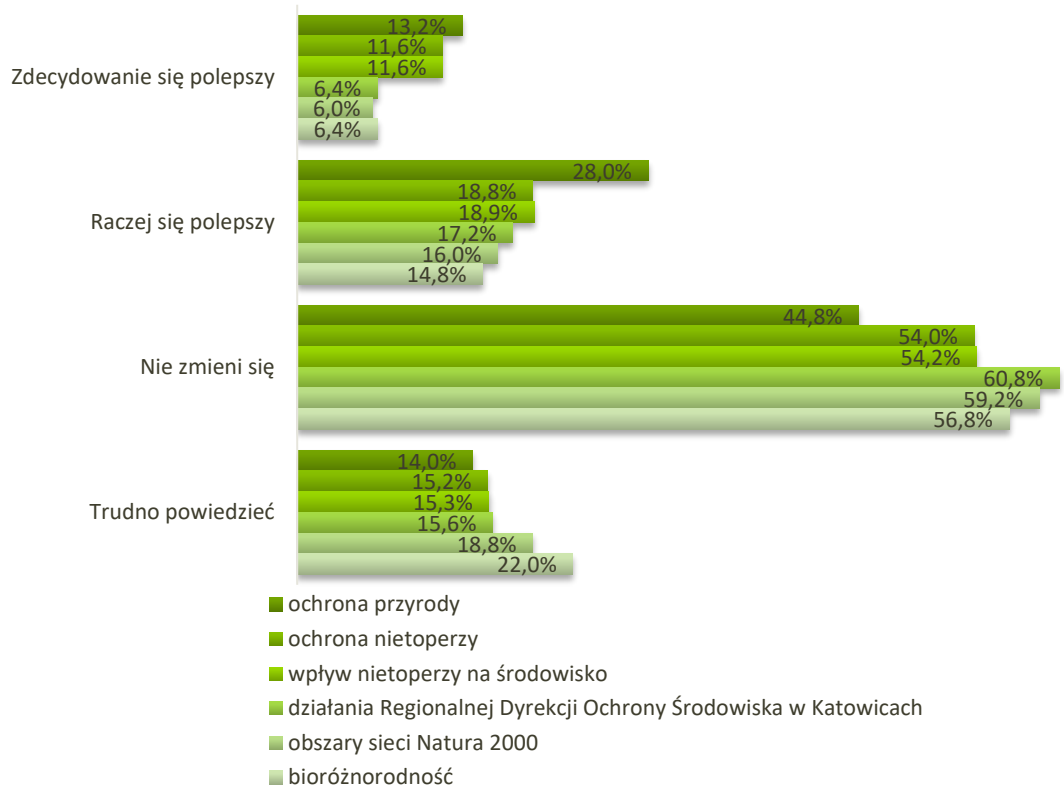

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=250).

Badani poproszeni zostali o ocenę zasadności realizacji projektu poświęconego ochronie zimowisk nietoperzy na terenie jaskini Szachownica. Zdecydowana większość z nich była zdania, że realizacja projektu jest zasadna. Swoją ocenę argumentowali potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa gatunkom zagrożonym wyginięciem, jak również zachowaniem równowagi w środowisku. Stosunkowo niższy odsetek badanych twierdziła, że realizacja projektu jest bezzasadna lub nie miała w tej kwestii zdania.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

6.2 Analiza wyników TDI – etap II

W celu pogłębienia badanych kwestii przeprowadzono telefoniczny wywiad pogłębiony (TDI). W badaniu udział wzięli przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, Głównego Instytutu Górnictwa oraz Wykonawca prac związanych z zabezpieczeniem stropu Jaskini Szachownica I.

Czy poprzez realizację zaplanowanych działań udało się osiągnąć cele projektu?

Zdaniem respondentów realizacja zaplanowanych działań przyczyniła się do osiągnięcia głównego celu projektu, który zakładał zachowanie istotnego miejsca występowania nietoperzy, zapewnienie odpowiednich warunków siedliskowych i zatrzymanie dezintegracji stropu jaskini. Realizacja projektu pozwoliła w sposób stały zabezpieczyć stropy sal jaskini Szachownicy oraz fragmentów ociosów, jednocześnie zachowując liczbę i kubatury pomieszczeń, w których żyją nietoperze oraz kształt miejsc wlotu do jaskini. Udało się także wzmocnić stropy jaskini Szachownica II pomimo że, w fazie formułowania głównych celów projektu, działanie te nie było zaplanowane.

Podstawowym celem projektu było zachowanie istotnego miejsca występowania nietoperzy oraz odpowiednich warunków siedliskowych, czego warunkiem miało być zatrzymanie dezintegracji stropu Jaskini. W wyniku realizacji projektu wykonano prace mające powstrzymać destrukcję obiektu. W sposób stały zabezpieczono stropy sal jaskini Szachownica, oraz fragmenty ociosów, zachowano przy tym liczbę i kubatury pomieszczeń wykorzystywanych przez nietoperze, kształt miejsc wlotu nietoperzy do jaskini nie uległ zmianie. Wentylacja jaskini w dalszym ciągu sprzyja wykorzystaniu jej przez nietoperze. Firma wykonująca zadanie udzieliła gwarancji na wykonane prace.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Realizację zaplanowanego celu potwierdzają również wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone w jaskini Szachownica. Badania wykazały, że nastąpiła poprawa oceny parametru stanu siedliska, co potwierdza osiągnięcie celu projektu.

Czy realizowane działania były optymalne dla osiągnięcia celów projektu?

Na etapie planowana celów projektów prowadzone były konsultacje z ekspertami w zakresie wypracowania wspólnych rozwiązań problemu środowiskowego. W wyniku współpracy określono metodę, która pozwoliła na zastosowanie w górotworze jaskini górniczych działań stosowanych do umacniania wyrobisk kopalnianych. Na etapie projektu technicznego stworzono dwie, modelowe metody, które zapewniały uzyskanie efektu rzeczowego projektu. Zatem dobór działań oparty na wiedzy ekspertów i specjalistycznych technik, zapewniły osiągniecie celów projektów.

Podczas sporządzania projektu technicznego dla zabezpieczenia modelowane były dwie metody wykonania robót. Obie metody zapewniały uzyskanie efektu rzeczowego projektu. Wybrana została do realizacji mniej kosztowna.

Jakiego rodzaju trudności napotkali Państwo podczas realizacji działań zaplanowanych w projekcie i jakie środki zaradcze podjęto w celu przeciwdziałania im?

Zdaniem respondentów nie pojawiły się żadne trudności w trakcie realizacji działań zaplanowanych w projekcie.

Jak oceniają Państwo wpływ projektu na lokalną gospodarkę?

Badani twierdzili, że realizacja projektu w niewielkim stopniu wpłynęła korzystnie na lokalną gospodarkę. W niektóre zaplanowane działania zaangażowani zostali, w sposób

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

bezpośredni lub pośredni, lokalni przedsiębiorcy. Jednak ich udział nie przyczynił się do istotnego rozwoju lokalnego rynku pracy.

W związku faktem że niektóre zlecenia były powierzane lokalnym przedsiębiorcom (bezpośrednio lub pośrednio) można stwierdzić, że projekt w niewielkim stopni wpłynął korzystnie.

Jak oceniają Państwo wpływ realizacji działań w ramach projektu na świadomość ekologiczną społeczeństwa lokalnego? Jakiego rodzaju działania w Państwa ocenie były najefektywniejsze? Czy tego rodzaju działania powinny być kontynuowane? Dlaczego?

Respondenci nie udzielili jednoznacznej odpowiedzi na zadane pytanie. W ich opinii szereg działań informacyjno-promocyjnych oraz ich liczba i forma, nastawione były na wzrost świadomości ekologicznej lokalnego społeczeństwa. Działaniem najbardziej skutecznym, zdaniem badanych, były roboty budowalne prowadzone w jaskini, zajęcia w szkołach oraz artykuły w prasie lokalnej.

W związku z szeregiem działań informacyjno-promocyjnych jakie przeprowadzono w ramach projektu wydaje się, że świadomość ekologiczna społeczeństwa powinna wzrosnąć.

*****

Roboty budowlane górnicze w jaskini. Zajęcia w szkołach oraz artykuły w prasie lokalnej.

Zdaniem respondentów tego rodzaju działania powinni być kontynuowane. Jednak należy zachęcać społeczność lokalną, w tym władze samorządowe i szkoły, do kontynuowania edukacji w tym zakresie, które przyczynią się do zwiększenia świadomości ekologicznej.

Tylko poprzez zachęcenie społeczności lokalnej (władz samorządowych i szkół) do kontynuowania edukacji.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Jakie funkcje ekosystemu zostały uwzględnione w projekcie? Jak oceniają Państwo wpływ projektu na te funkcje? W jakim stopniu projekt wpłynął na poprawę sytuacji środowiska przyrodniczego oraz funkcje ekosystemu?

Zdaniem badanych Projekt LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000012 pozwolił na realizację trzech funkcji ekosystemu: naukowej, turystycznej i edukacyjnej. Pierwsza z nich została zrealizowana poprzez rozpowszechnianie wyników badań i promocję wiedzy naukowej na konferencjach naukowych.

Wartość naukowa została zachowana […] Wyniki prowadzonych badań wpływu na nietoperze mogą posłużyć innym projektom.

Założona w projekcie funkcja turystyczna została osiągnięta poprzez udostępnienie części rezerwatu dla turystów. Popularyzacja wiedzy o nietoperzach była możliwa dzięki zamieszczeniu tablic informacyjnych, które na późniejszym etapie projektu, stały się dodatkową atrakcję turystyczną.

Udostępnienie części rezerwatu (do tej pory turystyka była nielegalna). Umieszczenie elementów informujących o nietoperzach dodatkową atrakcją.

Ostatnia z funkcji zrealizowana została poprzez organizację szeregu spotkań, artykułów informacyjnych w prasie, informacji zamieszczonych w radiu i telewizji oraz poprzez podejmowanie inicjatyw mających na celu zachęcanie samorządu do podejmowania działań edukacyjnych we własnym zakresie.

Pozytywnie, przez przeprowadzenie szeregu spotkań, oznakowaniu obiektu, artykuły informacyjne w prasie, informacje w radio i telewizji. Zachęcanie samorządu do podejmowania działań edukacyjnych we własnym zakresie.

Zdaniem respondentów projekt pozytywnie wpłynął na realizację trzech założonych funkcji ekosystemu.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Czy w ramach projektu wystąpiły niezamierzone, nieprzewidziane efekty wdrażanych działań? Jakie? Czy można było je przewidzieć przed realizacją projektu? Jakiego rodzaju działania można by wdrożyć, aby wzmocnić pozytywne efekty projektu oraz ograniczyć negatywne?

Respondenci zapytani zostali o niezamierzone i nieprzewidziane efekty wdrożonych działań. Uznali, że tego rodzaju efekty wystąpiły. Pierwszym, nieprzewidzianym rezultatem, było zwiększenie promocji gminy. Następnie, realizacja projektu, przyczyniła się do możliwości zwiedzania części rezerwatu, który przed rozpoczęciem realizacji projektu był zamknięty dla mieszkańców i turystów. Działanie te przyczyniło się do rozwoju turystyki w regionie. W mniejszym stopniu projekt wpłynął także na lokalną gospodarkę, czego w początkowej fazie projektowania efektów, również nie przewidziano.

Na dzień dzisiejszy dostrzegamy następujące nadplanowe efekty działań: promocja gminy - będąca skutkiem ubocznym nie celem projektu, udostępnienie turystyczne rezerwatu i wpływu na lokalną gospodarkę.

W jaki sposób realizacja projektu wpłynęła na potrzebę prowadzenia działań na rzecz ochrony środowiska i gatunków zagrożonych? Czy należałoby wprowadzić zmiany w zakresie podejmowanych działań? Dlaczego?

Respondenci dostrzegają mniejszą potrzebę prowadzenia działań w zakresie ochrony środowiska i gatunków zagrożonych. Są zdania, że realizacja działań przewidzianych w Projekcie LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000012 przyczyniła się do zwiększania poczucia potrzeby ochrony siedlisk nietoperzy. Jednak w ich opinii należałoby wprowadzić zmiany w zakresie podejmowanych działań. Podmiotem odpowiedzialnym za działania związane z promocją, edukacją i informowaniem o walorach rezerwatu, potrzebie ochrony nietoperzy i zakazie wstępu do jaskini Szachownica, powinna być gmina.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Potrzeba prowadzenia działań w niewielkim stopniu zmalała w związku z faktem, że jedno działanie w tym zakresie w ramach projektu zostało wykonane.

*****

Promowanie, edukowanie i informowanie o walorach rezerwatu oraz potrzebie ochrony nietoperzy i zakazie wstępu do jaskini Szachownica powinna kontynuować gmina.

Jaka była Państwa rola w projekcie Szachownica? Jakie zadania Państwo realizowaliście w ramach projektu? Jak oceniają Państwo przebieg realizowanych prac? Czy wystąpiły jakieś trudności, jeśli tak jak im przeciwdziałano?

Wykonawca prac mających na celu wzmocnienie stropu w jaskini Szachownica wyłoniony został w wyniku przeprowadzonej procedury przetargowej przetargu publicznego. Działania wdrożone zostały na podstawie projektu uprzednio przygotowanego przez Główny Instytut Górniczy. Prace wzmacniające strop oparte były na wykonaniu czterech filarów żelbetowych podtrzymujących strop, iniekcji stropu za pomocą kleju, oraz zabudowy kotew iniekcyjnych wraz z siatką stalową typu TECCO. Jak zaznaczył respondent, w trakcie prowadzonych działań nie napotkano trudności na żadnym etapie, a wszelkie rozbieżności pomiędzy projektem a realnymi możliwościami omawiane i realizowane były w trybie bieżącym podczas regularnych spotkań zespołu monitorującego. W trakcie prowadzenia prac za monitoring odpowiedzialne były instytucje autora projektu technicznego oraz Zamawiającego.

Przebieg realizowanych prac oceniamy bardzo dobrze. Nie było zasadniczych problemów z ich realizacją.

Jaka jest Pani/Pana opinia na temat wzmocnionego stropu?/ Co sądzi Pan/Pani o wzmocnionym stropie?

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Zdaniem respondentów prace zostały wykonane prawidłowo oraz zgodnie z założeniami, co skutkuje efektywnym zabezpieczeniem stropu jaskini przed obwałem. Jednakże, zdaniem respondenta, stan zabezpieczonego stropu powinien być stale monitorowany, a działanie tego rodzaju nie jest obecnie prowadzone.

W jaki sposób wykonane zabezpieczenia wpływają na przebywanie nietoperzy? Czy w wyniku wzmocnień wykonanych w jaskini zmieniła się (zmniejszyła się/ zwiększyła się) populacja nietoperzy?

Respondenci nie potrafili wskazać zmian w populacji nietoperzy, nie określili oni również wpływu wykonanych prac na nietoperze przebywające w jaskini Szachownica.

W jaki sposób wykonane wzmocnienia wpływają na środowisko w jaskini (np. nacieki, stalagnaty, stalagmity, itp.)?

Respondenci zwrócili uwagę na zmiany w środowisku w jaskini, które zaszły pod wpływem dokonanych prac związanych z zabezpieczeniem stropu. Obserwowane skutki określone zostały jako zamierzone oraz pozytywne, odnosząc się do ograniczenia wody deszczowej przedostającej się do jaskini, uprzednio powodującej nacieki.

Wykonane zabezpieczenia spowodowały zmniejszony przepływ wody deszczowej do wnętrza jaskini co było jedno z głównych zadań wzmocnienia stropu. Zmniejszona ilość wody przenikająca do jaskini zmniejszy ilość nacieków w jaskini.

Jakie Pana/Pani zdaniem niezamierzone skutki (pozytywne/ negatywne) osiągnięto w projekcie LIFE Szachownica/PL? Dlaczego ich nie przewidziano?

Interesariusze biorący udział w badaniu nie zauważyli niezamierzonych skutków podjętych działań. Ich zdaniem nie wystąpiły natomiast żadne negatywne efekty wdrożonych prac- respondenci zaznaczyli, że zamierzone cele zostały osiągnięte. Jeden z

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

respondentów dodał, iż wykonane prace związane z zabezpieczeniem stropu determinują pozytywne skutki, a uniknięcie zawału jaskini pozwoli na utrzymanie miejsca zimowania nietoperzy.

Pozytywne skutki projektu to zabezpieczenie stropu przed zawaleniem a tym samym utrzymanie miejsca zimowania nietoperzy. Na teraz skutków negatywnych nie dostrzegamy.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

6.3 Podsumowanie etapu II – najważniejsze wnioski

Działania planowane w ramach projektu LIFE12 NAT/PL/000012

- Największy odsetek badanych, zapytany o cel projektu „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica” odpowiedział błędnie. Nadal projekt kojarzony jest nie tylko z ochroną siedliska nietoperzy, ale również z promocją gminy i rozwojem turystyki.
- Zdecydowana większość respondentów była zdania, że prace zabezpieczające strop jaskini Szachownica przed zawalaniem są potrzebne. Najczęściej wskazywanym argumentem była potrzeba ochrony nietoperzy i poprawa bezpieczeństwa w regionie.
- Blisko dziewięciu na dziesięciu ankietowanych uznało, że miejsca bytowania zagrożonych zwierząt powinny być objęte ochroną. Działania powinny dotyczyć szczególnie gatunków zagrożonych wyginięciem.
- Należy chronić zimowiska nietoperzy – tego zdania było blisko 80% badanych, którzy swoją opinie uzasadniali potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa dla nietoperzy i równowagi w ekosystemie.

Wpływ projektu na lokalną gospodarkę

- 42,7% respondentów uznało, że projekt wpływa na lokalną gospodarkę.
- Zdecydowanie większy odsetek ankietowanych oceniło pozytywnie wpływ na walory przyrodnicze, turystyczne i promocję regionu.
- Respondenci w trakcie telefonicznych wywiadów pogłębionych uznali, że realizacja projektu w mniejszym stopniu wpływa na lokalną gospodarkę.

Oddziaływanie projektu na lokalny rynek pracy

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

- Blisko co czwarty badany był zdania, że projekt pozytywnie wpływa na lokalny rynek pracy, natomiast większość respondentów nie dostrzega jego wpływu na badany aspekt.

Wpływ projektu na świadomość ekologiczną społeczeństwa lokalnego

- Dziewięciu na dziesięciu ankietowanych nie interesuje się tematyką nietoperzy. Również podobny odsetek badanych nie posiada wiedzy w zakresie sposobów ich ochrony.
- Sześciu na dziesięciu respondentów jest świadoma, że obecność ludzi w jaskini może niekorzystnie wpływać na nietoperze.
- Badani uznali, że realizacja projektu przyczyni się do polepszenia wiedzy w zakresie ochrony przyrody i nietoperzy.

Wpływ projektu na funkcje ekosystemu w miejscu wykonywanych działań

- Projekt przyczynia się do zwiększenia potrzeby ochrony miejsc bytowania zagrożonych zwierząt.
- Badani dostrzegają także potrzebę ochrony ekosystemu i bioróżnorodności.
- Wyróżnione zostały trzy funkcje ekosystemu: naukowa, turystyczna i edukacyjna.

Ocena działań informacyjno-promocyjnych planowanych w ramach projektu LIFE12 NAT/PL/000012

- Blisko połowa ankietowanych, na pytanie o przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004, udzieliła poprawnej odpowiedzi (ochrona nietoperzy).
- 54,0% badanych nie słyszało o projekcie w ramach projektu LIFE12 NAT/PL/000012.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

- Źródłem informacji są artykuły prasowe. Respondenci najczęściej spotykali się z artykułami zamieszczonymi w Gazecie Kłobuckiej, Dzienniku Zachodnim i biuletynie gminy.
- Ponad czterech na pięciu badanych nie kojarzy informacji o projekcie ze spotkań informacyjnych. Tak wysoki odsetek odpowiedzi spowodowany jest również niskim poziomem uczestnictwa w spotkaniach informacyjnych.
- 84,0% respondentów uznało, że kampanie promocyjne związane z ochroną przyrody, są potrzebne. Za argument najczęściej podawano m.in. ochronę środowiska, podniesienie poziomu wiedzy i świadomości wśród lokalnej społeczności.

Wpływ projektu na wizerunek RDOŚ w oczach lokalnej społeczności

- Większość badanych nie kojarzy przedsięwzięć prowadzonych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska.
- Na przestrzeni analizowanych lat wzrósł odsetek osób, które spotkały się z informacjami zawartymi w artykułach prasowych, na stronach internetowych, portalach społecznościowych i na spotkaniach informacyjnych. Informacje zawarte w prasie, telewizji lub Internecie inicjowane są przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Katowicach.
- Połowa ankietowanych pozytywnie postrzega sieć Natura 2000.
- Sieć Natura 2000 kojarzona jest głównie z korzyściami jakie przynosi lokalnej społeczności i przyrodzie.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

7. Podsumowanie wyników PAPI – etap I i II

8.1 Charakterystyka wszystkich respondentów

Struktura płci respondentów biorących udział w dwóch etapach badania PAPI kształtowała się podobnie, osiągając porównywalne wartości- dominującą grupą były kobiety, przy czym w drugim etapie badania było ich o 1% więcej (łącznie 58%), niż podczas etapu pierwszego (57%).

Wykres 62Płeć respondentów

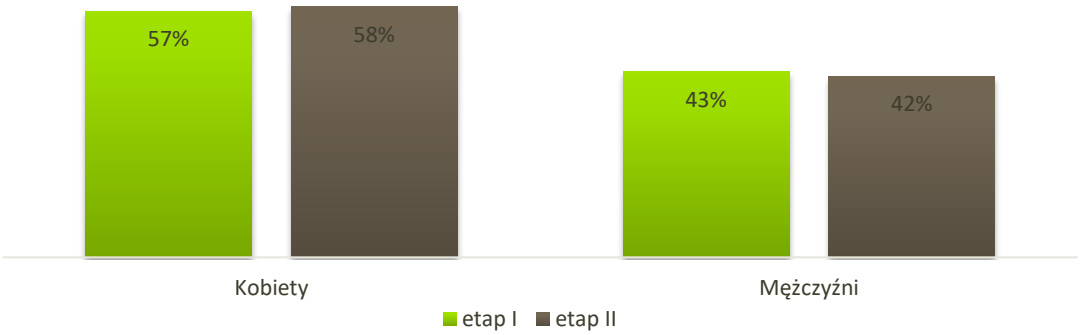

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

W badaniu wzięli udział reprezentanci wszystkich grup wiekowych, jednakże zauważyć można, że liczebność poszczególnych grup wieku wahała się na dwóch etapach badania. Podczas pierwszego etapu największy odsetek respondentów stanowiły osoby w wieku 26-40 lat (34%), w drugim zaś były to osoby w przedziale wiekowym 41-55 lat (34%). Analiza udzielonych przez ankietowanych odpowiedzi wykazała, że podczas etapu pierwszego w badaniu częściej brały udział osoby młode (18-25 lat), przy wzroście udziału osób starszych (56 lat i więcej) w etapie drugim.

Wykres 63 Wiek respondentów

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

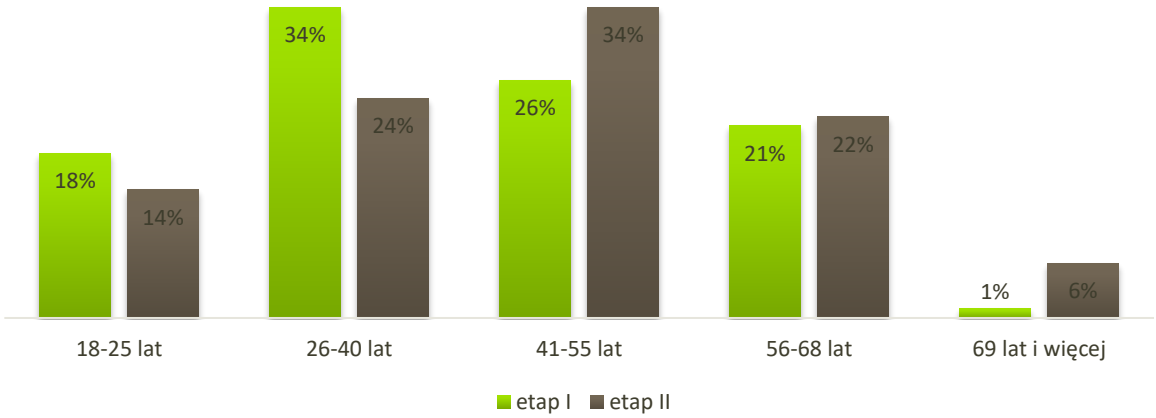

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Podczas obu etapów badania PAPI większość stanowiły osoby z wykształceniem średnim, choć większy ich odsetek przypadł na etap I (odpowiednio 47% i 38% ankietowanych, którzy udzielili odpowiedzi na pytanie o wykształcenie). Drugą najczęściej udzielaną odpowiedzią było wykształcenie wyższe, następną zaś wykształcenie zawodowe- w obu przypadkach więcej respondentów udzielało takich odpowiedzi podczas pierwszego etapu badania. Odsetek ankietowanych wskazujących na wykształcenie gimnazjalne uplasował się na takim samym poziomie, różnicę zaś zauważyć można w przypadku wykształcenia podstawowego, częściej wskazywanego w etapie II.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 64 Wykształcenie respondentów

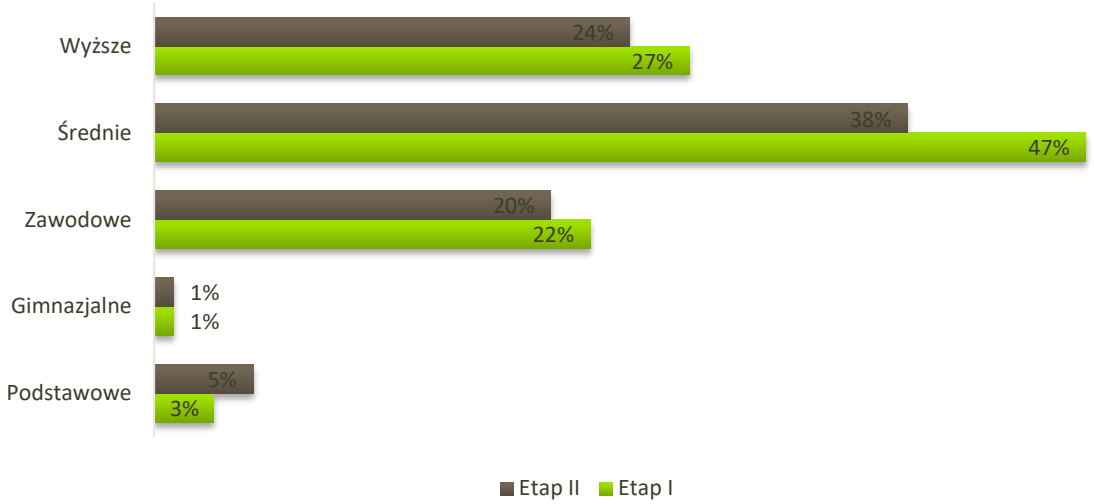

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Osoby pracujące stanowiły zdecydowaną większość respondentów obu etapów przeprowadzonego badania. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, było ich nieznacznie (o 6%) więcej podczas drugiego etapu. Emeryci oraz renciści dwukrotnie stanowili 13% ankietowanych, zaś pozostałych możliwych odpowiedzi częściej udzielali uczestnicy pierwszego etapu badania, z największą różnicą zaobserwowaną w przypadku bezrobocia.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 65 Status zawodowy respondentów

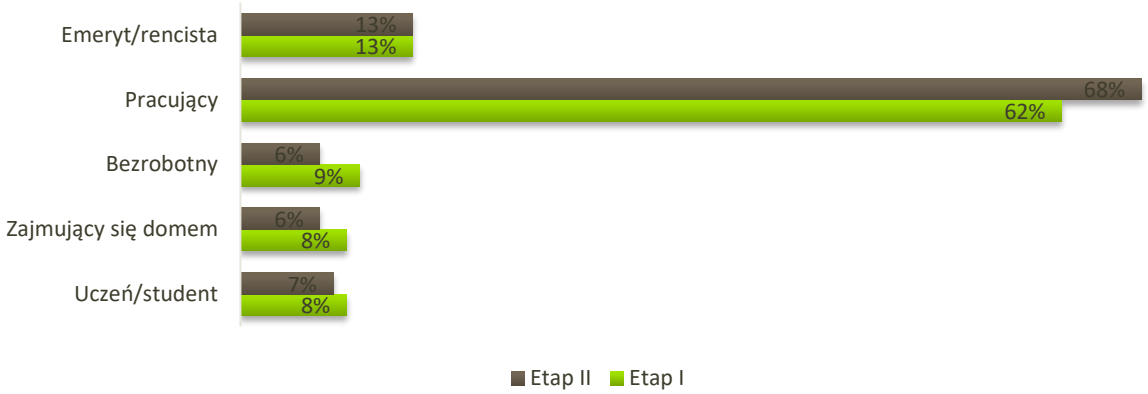

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

8.2 Charakterystyka turystów i odwiedzających

W pierwszym etapie badania wszyscy respondenci, którzy udzielili odpowiedzi na pytanie o cel pobytu wskazali na powody inne niż zarobkowe. Niemal wszyscy z nich określili cel swojej wizyty jako „turystyczny”, nieznaczny odsetek zaś jako „rekreacyjny”. Mniejszy odsetek ankietowanych wybrał taką odpowiedź w etapie drugim- ¾ respondentów określiło cel swojej wizyty jako niezarobkowy, wskazując na aktywny wypoczynek bądź zwiedzanie.

Wykres 66 Czy jest Pan/Pani osobą, która przyjechała tutaj w celu innym niż zarobkowy?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Turyści oraz osoby odwiedzające gminę Lipie, biorący udział w badaniu, zapytani zostali czy korzystają oni z noclegu na tym terenie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, znacznie mniejszy odsetek ankietowanych zadeklarował skorzystanie z noclegu podczas drugiego etapu badania. Podczas gdy w pierwszym etapie odpowiedzi rozłożyły się równomierne a połowa respondentów odpowiedziała twierdząco, w kolejnym etapie badania zaledwie 27% zapytanych osób udzieliło takiej odpowiedzi (przy 67% ankietowanych udzielających odpowiedzi przeciwnej).

Wykres 67 Czy Pan/Pani korzysta z noclegu na terenie gminy Lipie?

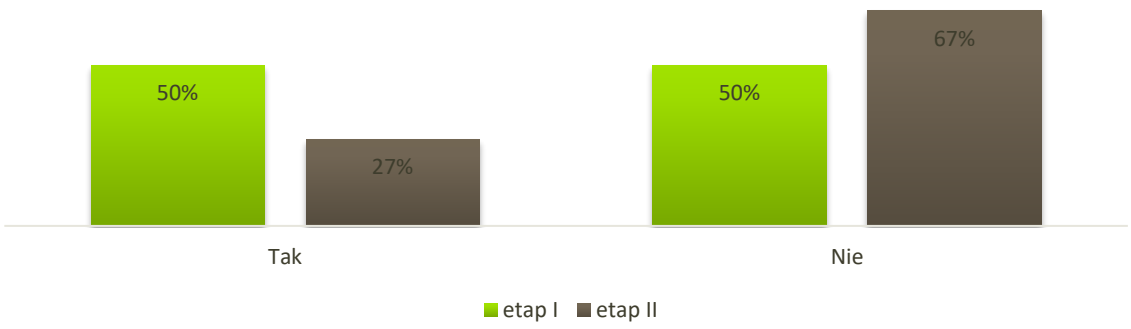

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Respondenci poproszeni zostali o wskazanie swojego miejsca zamieszkania. Odpowiedzi udzielone w pierwszym etapie badania ukształtowały się względnie równomiernie, przy czym więcej było mieszkańców powiatu kłobuckiego i województwa śląskiego niż gminy Lipie bądź innego województwa. W drugim etapie badania odpowiedzi były zróżnicowane, ze zdecydowanie dominującym odsetkiem mieszkańców innego niż kłobucki powiatu województwa śląskiego (62% respondentów). W etapie tym również udział wzięła mniejsza liczba respondentów zamieszkujących inne województwo niż śląskie względem odpowiedzi udzielonych podczas etapu pierwszego, zdecydowanie

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

najmniej zaś było mieszkańców gminy Lipie (2% wszystkich ankietowanych na tym etapie, przy 20% mieszkańców gminy w etapie I).

Wykres 68 Pana/i miejsce zamieszkania

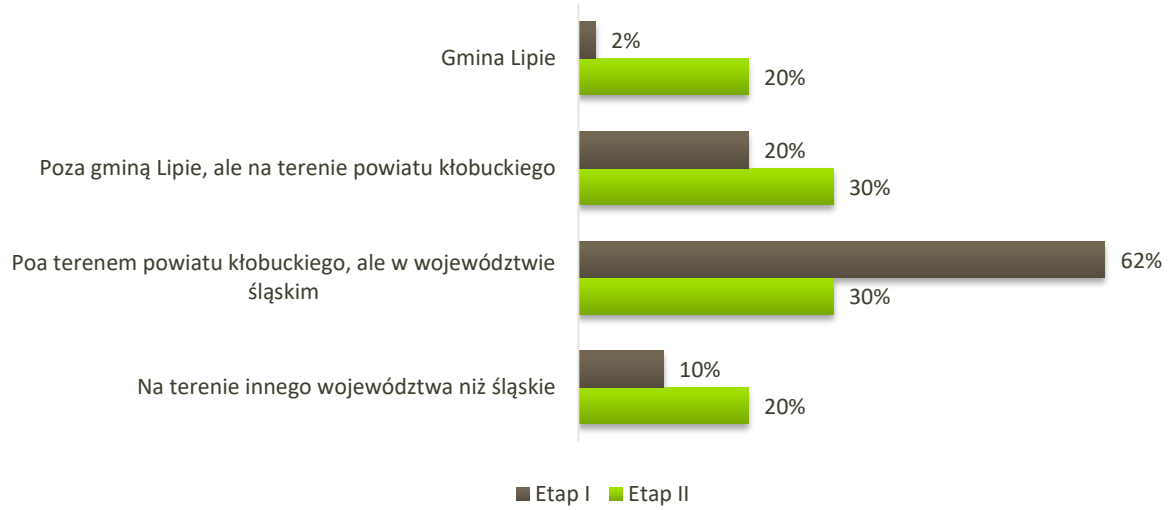

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Jak wynika z udzielonych przez ankietowanych odpowiedzi, w obu etapach badania wziął udział taki sam odsetek mieszkańców gminy Lipie, równy 60% wszystkich respondentów. Zauważyć jednakże można wahania w liczbie reprezentantów pozostałych ankietowanych grup. W pierwszym etapie w badaniu wzięło udział nieznacznie więcej przedsiębiorców oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych, turystów było zaś mniej o 4% względem ankietowanego odsetka w etapie drugim.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 69 Grupa badawcza, do której należy badany

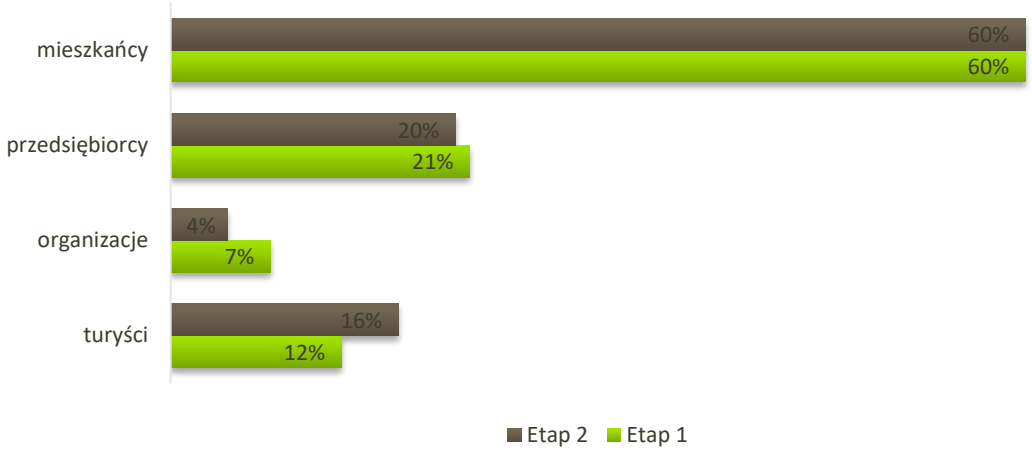

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Jak wynika z odpowiedzi respondentów, ankietowani w pierwszym etapie badania PAPI zdecydowanie częściej przyjeżdżali do gminy Lipie, niż respondenci etapu drugiego. W etapie I aż 70% osób zadeklarowało wizyty na tym terenie częstsze, niż raz na trzy miesiące, podczas gdy w etapie drugim odpowiedzi takich udzielało zaledwie 32% respondentów. Zdecydowana większa ich część (17%) wskazała zaś na przyjazd raz na dwa lata, przy 5% ankietowanych wybierających tę odpowiedź w etapie I. Co więcej, drugi etap badania wykazał, że osób, które pierwszy raz odwiedzały gminę Lipie było niemal trzykrotnie więcej, niż wskazały na to odpowiedzi w etapie I. Pozwala to sformułować wniosek, że początkowo w badaniu wzięło udział zdecydowanie więcej respondentów, którzy przyjeżdżali na ten teren częściej, podczas gdy w drugim etapie udział wzięło znacznie więcej nowych turystów oraz odwiedzających ten teren.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 70 Jak często przyjeżdża Pan/Pani do gminy Lipie?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

8.3 Opinie badanych na temat projektu LIFE12 NAT/PL/000012

Sprawdzony został odsetek osób, który wie co jest przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004. Na obu etapach badania ankietowego większość respondentów potrafiła wskazać poprawną odpowiedź- na nietoperze wskazało 45% osób w początkowym etapie badania, w kolejnym zaś liczba ta wzrosła, kształtując się na poziomie 48%, co świadczy o stale względnie wysokim stopniu wiedzy pośród ankietowanych grup osób. Druga najpopularniejsza odpowiedź udzielana podczas obu etapów dotyczyła jednakże wszystkich wymienionych w tym pytaniu możliwych wariantów odpowiedzi, przy czym większy odsetek osób udzielił tej odpowiedzi w etapie drugim (w porównaniu do 30% osób odpowiadających „wszystkie wymienione” w pierwszej części badania). Znaczną różnicę w odsetku udzielanych odpowiedzi zauważyć można w przypadku utworów geologicznych- w początkowym badaniu ankietowym 9% respondentów uznało je za przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004, podczas gdy w następnym badaniu zaledwie 1% ankietowanych udzieliło takiej odpowiedzi. Murawy kserotermiczne zostały wybrane

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

przez taki sam odsetek osób na obu etapach (po 1%), nieznacznie zmniejszyła się zaś liczba osób, która zadeklarowała brak wiedzy w tym aspekcie.

Wykres 71 Co Pana/i zdaniem jest przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004?

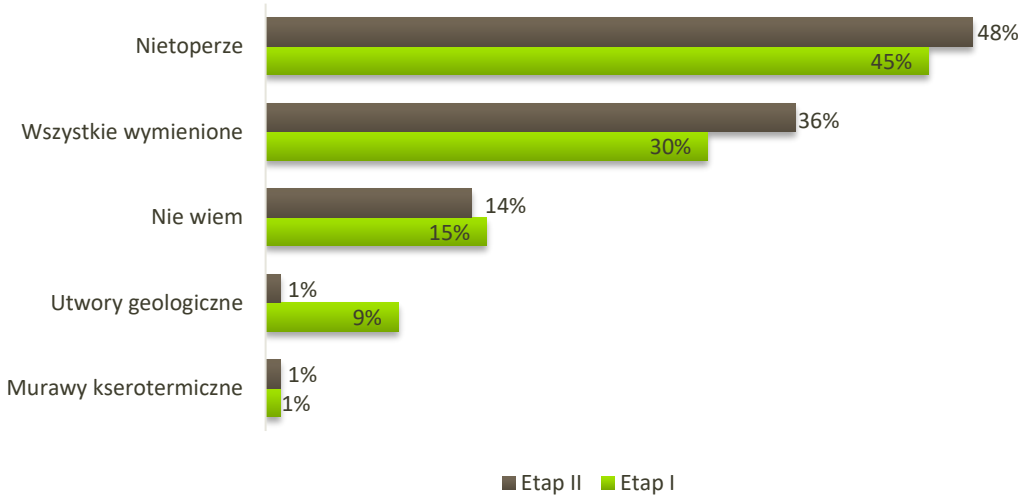

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Pomimo faktu, że wstęp do jaskini zakazany jest od 1978 roku, na obu etapach badania zdecydowana większość respondentów odpowiedziała twierdząco na pytanie czy kiedykolwiek byli oni w Szachownicy. Zauważyć jednakże należy dziesięcioprocentowy spadek w liczbie osób, które udzielały takiej odpowiedzi podczas drugiego etapu badania. Wynikać może to ze wzrostu świadomości bądź wiedzy dotyczącej tego miejsca.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 72 Czy kiedykolwiek był/a Pan/Pani w jaskini Szachownica?

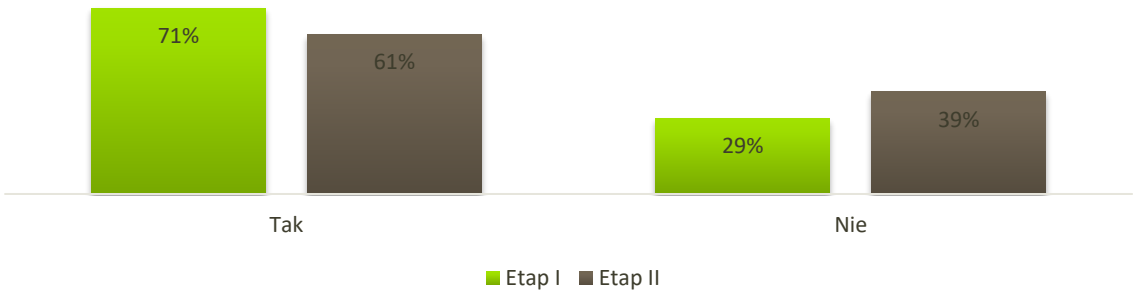

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Respondenci zapytani zostali także czy wiedzieli oni o niekorzystnych skutkach obecności człowieka w jaskini Szachownica dla hibernujących w niej nietoperzy. Podczas obu etapów badania PAPI niemalże 2/3 respondentów wykazało się wiedzą w tym aspekcie, odpowiadając twierdząco. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, osoby te czerpały wiedzę z rozmaitych źródeł- w pierwszym etapie wskazując przede wszystkim na informacje zdobyte w szkole, w drugim zaś na kampanie prowadzone np. w urzędzie gminy lub lokalnych mediach, co świadczy o skuteczności tego rodzaju przedsięwzięć.

Wykres 73 Czy wiedział Pan/i, że obecność ludzi w jaskini może wpłynąć niekorzystnie na nietoperze ?

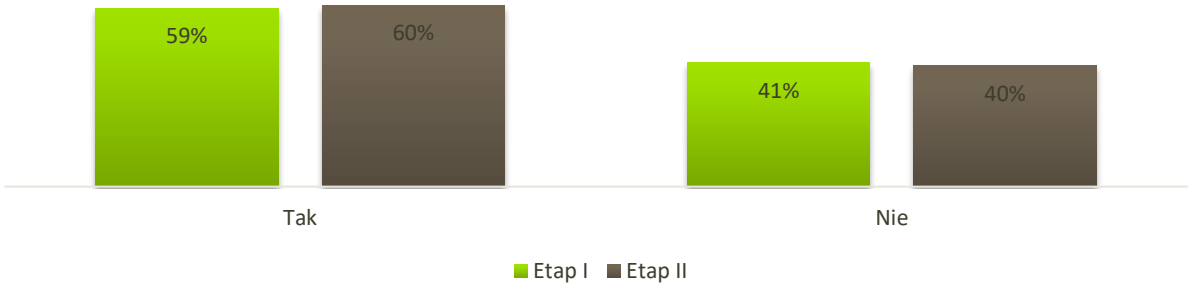

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Na wzrost wiedzy dotyczącej jaskini Szachownica i projektu LIFE12 NAT/PL/000012 wskazują również odpowiedzi na pytanie czy respondenci słyszeli o projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica. Zauważyć można dziesięcioprocentowy wzrost odpowiedzi twierdzących względem odsetka takich odpowiedzi udzielanych podczas etapu pierwszego.

Wykres 74 Czy słyszał/a Pan/i o projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”, który obejmuje jaskinię Szachownica?

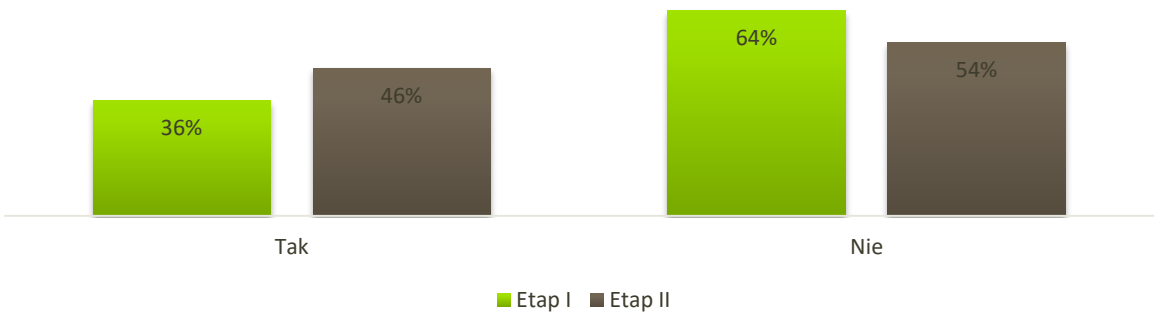

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Na przestrzeni analizowanych lat wzrósł poziom wiedzy z zakresu działalności ochronnej przewidzianej w projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”. O 33% więcej respondentów deklarowało, że jest to wzmocnienie stropu jaskini. Następnie stosunkowo wysoki odsetek badanych twierdziło również, że nie pamięta co jest przedmiotem ochrony lub deklarowało brak wiedzy w tym zakresie. Blisko co piąty respondent w pierwszym etapie badania uznał, że jest to ochrona nietoperzy. Odpowiedź ta nie została wymieniona w trakcie II etapu.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 75 Jakie działania ochronne są przewidziane w projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”?

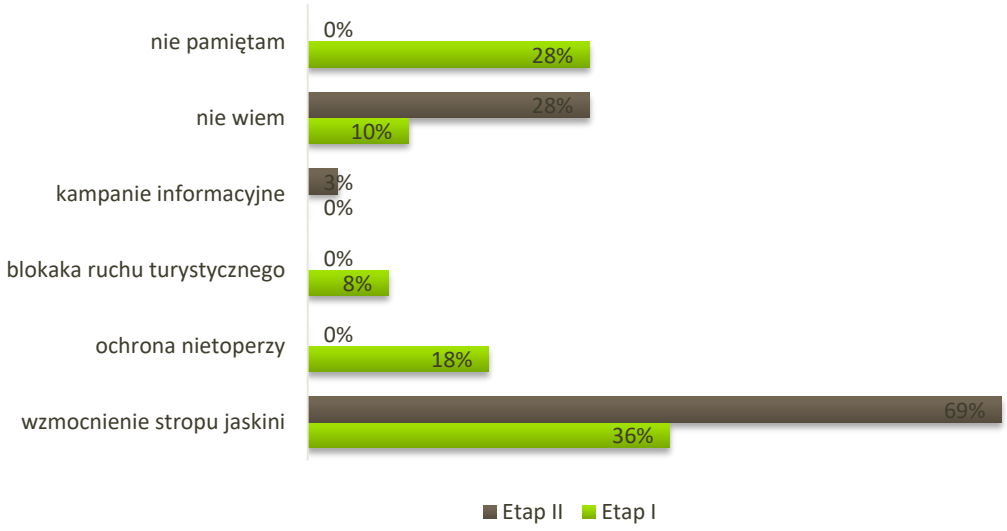

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Prawidłowej odpowiedzi odnośnie celów projektu „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica” udzieliło więcej respondentów w trakcie pierwszego etapu pytania ankietowego (45%, o 5% więcej, niż w etapie późniejszym). W drugim etapie zdecydowana większość uważała, że projekt, prócz ochrony siedlisk nietoperzy, przyczyni się również do promocji gminy oraz rozwoju turystyki.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 76 Co jest celem projektu „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica”?

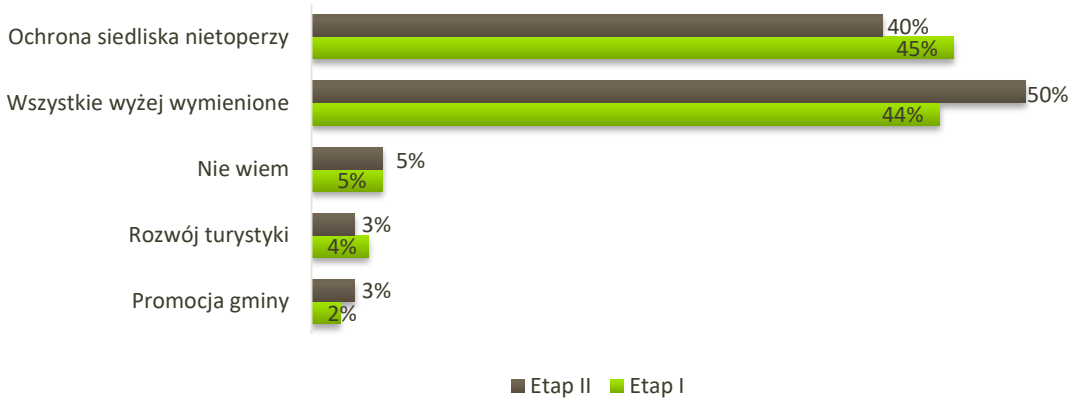

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Jak wynika z odpowiedzi respondentów udzielanych w pierwszym etapie badania, w spotkaniach informacyjnych dotyczących ochrony nietoperzy uczestniczył bardzo nieznaczny odsetek ankietowanych (4%). W drugim etapie badania zauważyć można wzrost liczby pozytywnych odpowiedzi- 10% respondentów wzięło udział w takich spotkaniach, wskazując jako miejsce Urząd Gminy w Lipiu. W początkowym etapie badania miejscem tym był Gminny Ośrodek Kultury w Lipiu.

Wykres 77 Czy uczestniczył/a Pan/i w spotkaniach informacyjnych dotyczących ochrony nietoperzy?

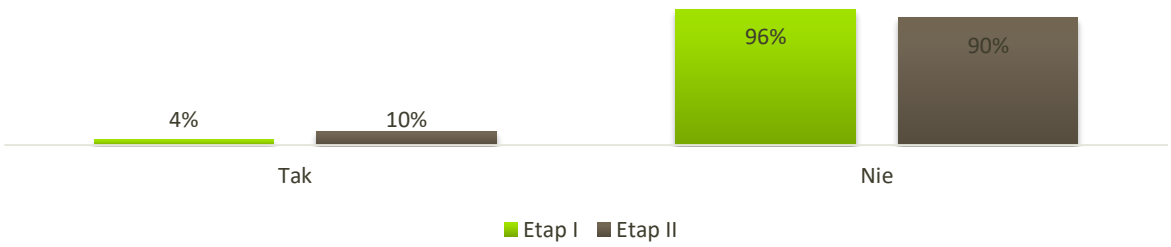

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Respondenci zostali zapytani o ocenę informacji związanych z jaskinią Szachownicą. W obu etapach badania ankietowani najczęściej spotykali się z artykułami prasowymi, natomiast najrzadziej z informacjami zamieszczanymi na portalach społecznościowych (pierwszy etap) oraz informacją o spotkaniach (drugi etap). Zauważyć jednakże można, że w drugim etapie badania większy odsetek osób wskazał, że nie spotkał się z zamieszczonymi w prasie informacjami względem odsetka udzielonych odpowiedzi w etapie pierwszym, nieznacznie więcej zaś osób zauważyło działalność na portalach społecznościowych oraz spotkania informacyjne.

Wykres 78 Czy spotkał/a się Pan/i z informacjami w prasie, telewizji lub Internecie na temat jaskini Szachownica, jeżeli tak to jak Pan/i je ocenia?

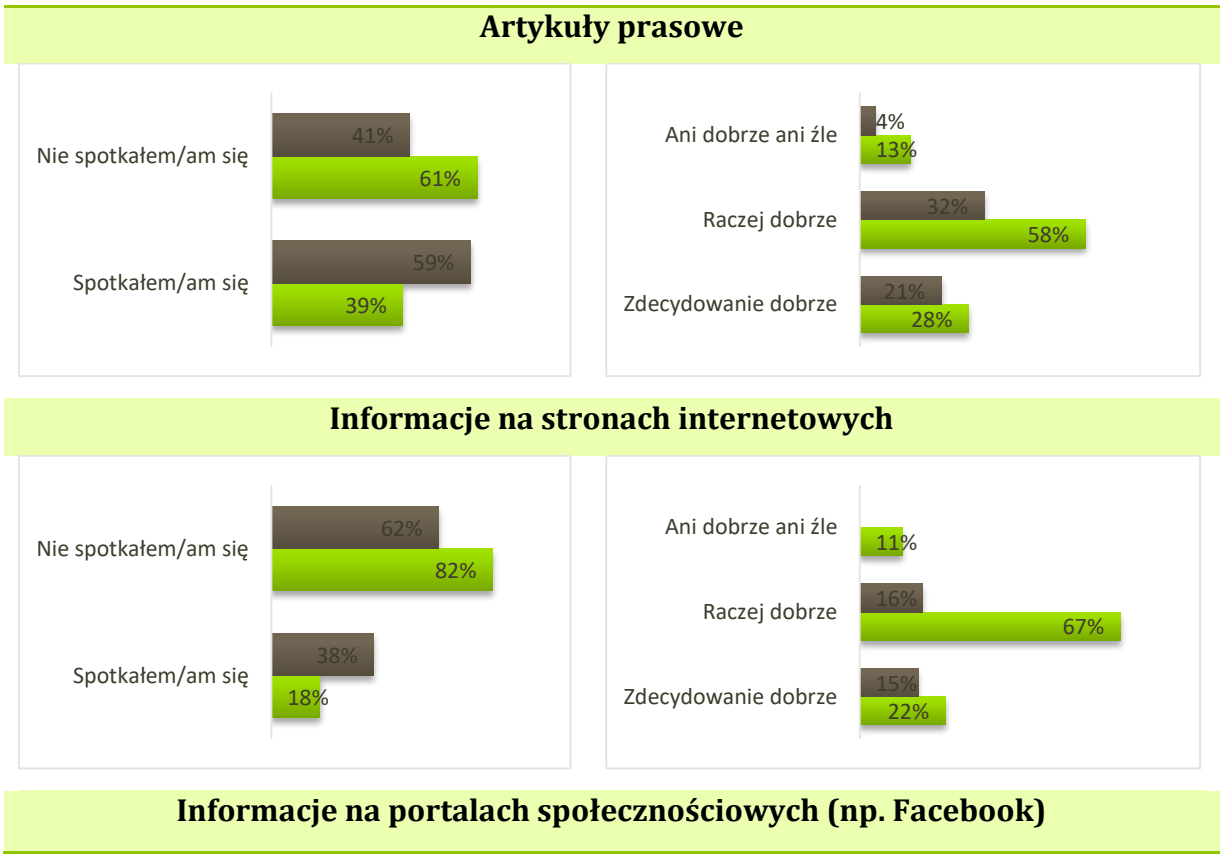

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

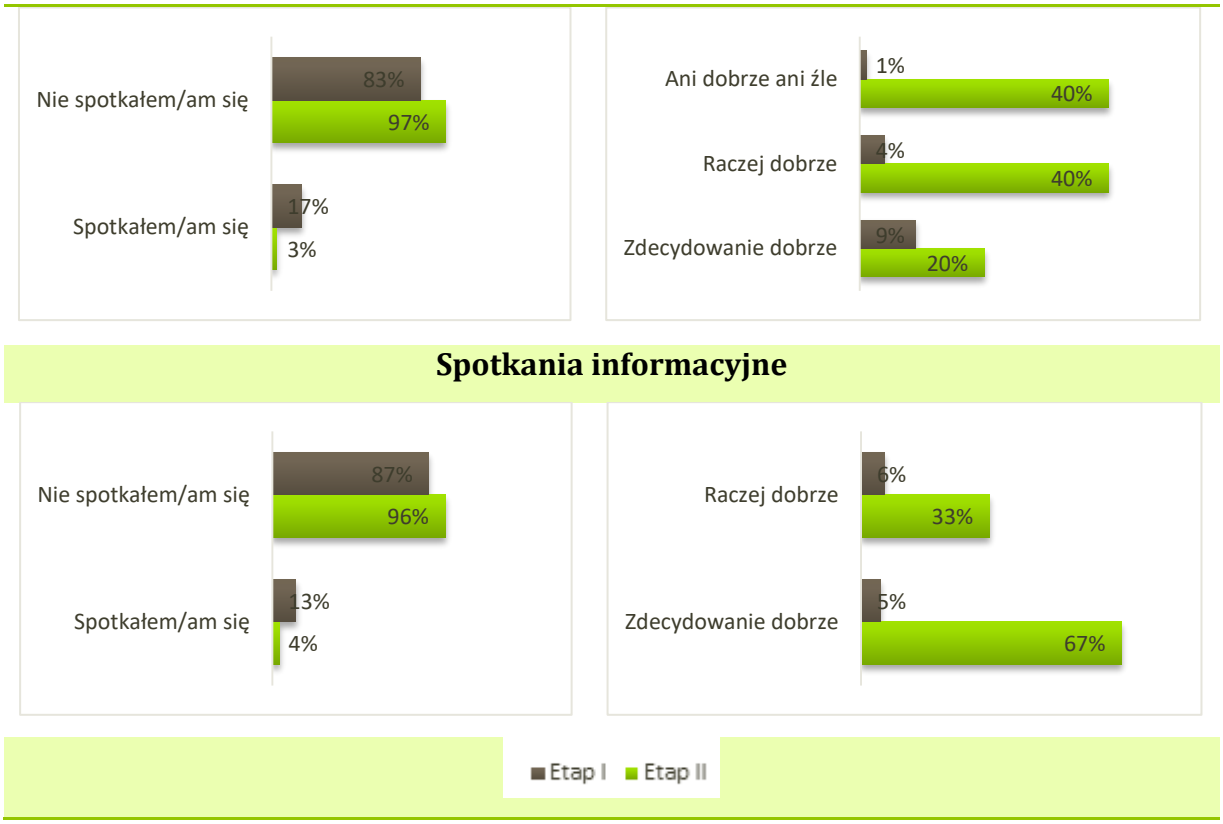

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Podczas obu etapów badania najwięcej badanych było zdania, że należy wykonać prace zabezpieczające strop jaskini Szachownica. Opinii tej udzieliło łącznie 90% ankietowanych w etapie I oraz 82,0% respondentów etapu II. W drugim etapie zmniejszył się odsetek osób udzielających odpowiedzi przeczącej (z 7% do 2%), zwiększył natomiast odsetek osób, które nie miały zdania w tej kwestii.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 79 Czy Pana zdaniem wykonanie prac zabezpieczających strop jaskini Szachownica przed zawaleniem jest potrzebne?

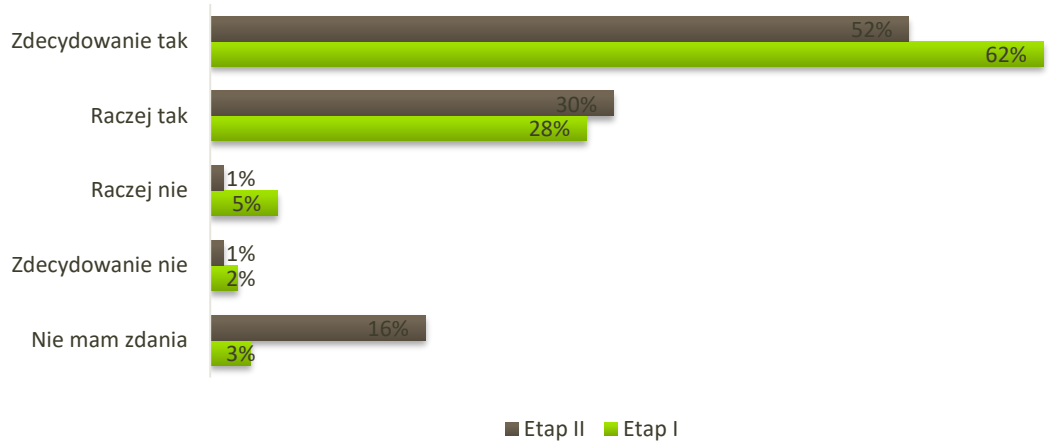

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Ankietowani zapytani zostali czy interesują się oni tematyką nietoperzy. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, respondenci nie są zainteresowani tą tematyką, choć w etapie II zauważono nieznaczny wzrost odpowiedzi pozytywnych. Wynikać to może z faktu, że nietoperze żyją w miejscach mało dostępnych dla ludzi, przez co stanowią mniejsze zagrożenie dla ich zdrowia i życia.

Wykres 80 Czy interesuje się Pan/i tematyką nietoperzy?

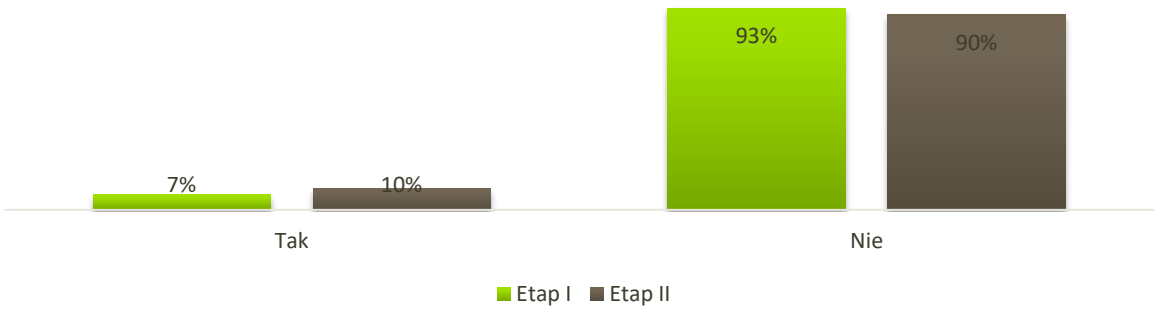

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Respondenci ci zadeklarowali również brak wiedzy w kontekście ochrony nietoperzy. Udzielano niemal takich samych odpowiedzi w obu etapach badania. Odpowiedź na to pytanie jest silnie skorelowane z niskim odsetkiem zainteresowania tematyką nietoperzy.

Wykres 81 Czy posiada Pan/i wiedzę o sposobie ochrony nietoperzy?

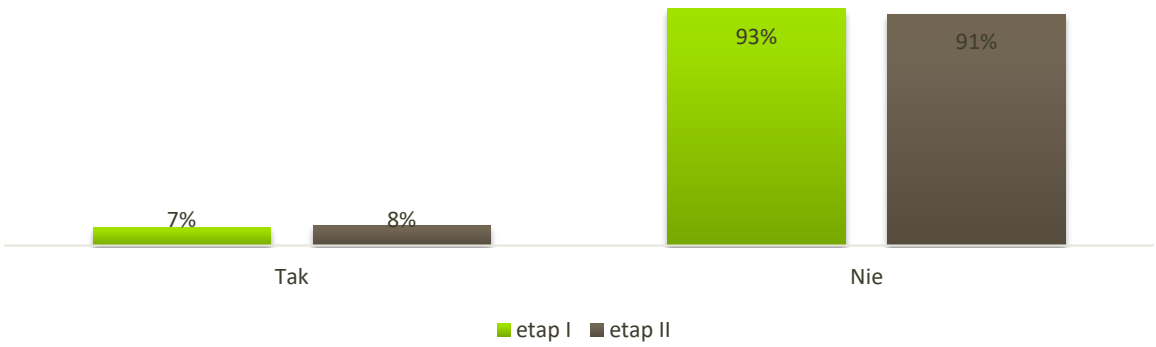

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, zdecydowana większość respondentów obu etapów badania zauważyło potrzebę przeprowadzania kampanii promocyjnych związanych z ochroną przyrody, a udzielone odpowiedzi pozytywne kształtowały się na względnie podobnych poziomach- 93% w etapie I oraz 84% w etapie II, przy czym odpowiedź „raczej tak” przeważała nad odpowiedzią „zdecydowanie tak”, choć odwrotną sytuację zaobserwować można analizując odpowiedzi z etapu pierwszego.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 82 Proszę o Pana/i ocenę kampanii promocyjnych związanych z ochroną przyrody

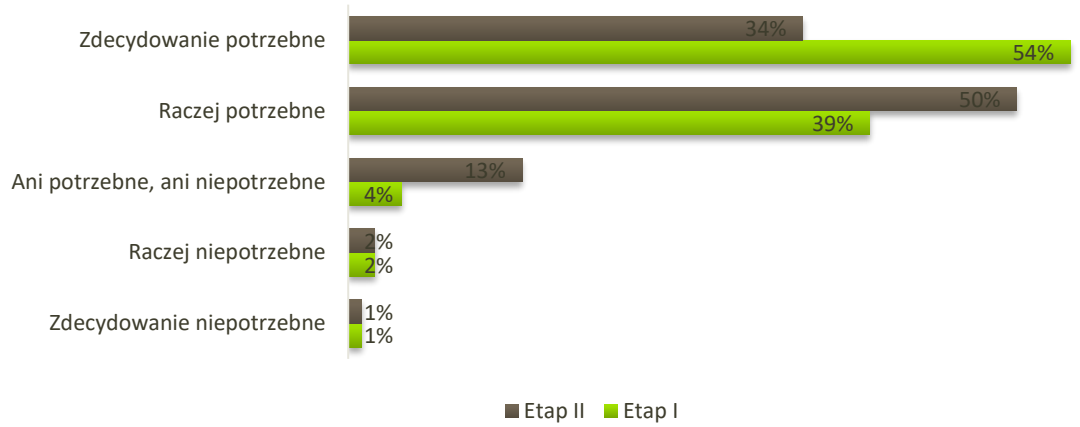

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Zdaniem zdecydowanej większości respondentów badania miejsca bytowania zagrożonych zwierząt powinny być objęte ochroną, choć w etapie drugim mniejszy odsetek osób udzielił takiej odpowiedzi, niż w etapie pierwszym (99% ankietowanych w początkowym etapie badania uznało taką konieczność, podczas gdy w drugim etapie osoby te stanowiły 87%).

Wykres 83 Czy Pana/i zdaniem miejsca bytowania zagrożonych zwierząt powinny być objęte ochroną?

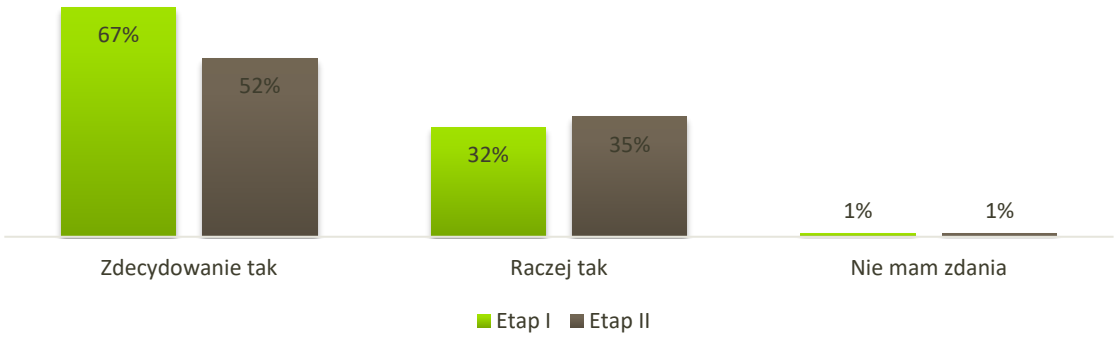

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

W obu etapach przeprowadzonego badania ankietowana populacja była zdania, iż należy chronić zimowiska nietoperzy. W drugim etapie badania zauważono jednakże sześcioprocentowy spadek w odsetku osób udzielających odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak” względem liczby odpowiedzi w etapie pierwszym. Ponadto, zdecydowanie wzrosła liczba osób, która nie miała zdania czy należy chronić miejsca zimowania nietoperzy.

Wykres 84 Czy Pana/i zdaniem należy chronić zimowiska nietoperzy?

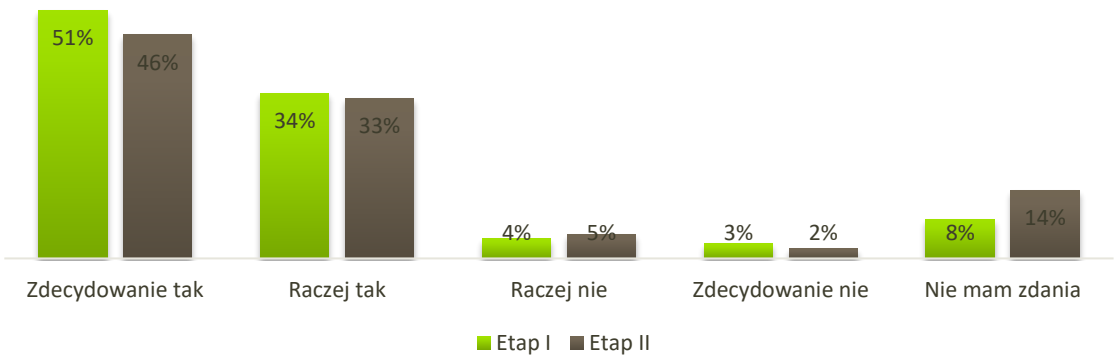

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Jak wynika z udzielanych odpowiedzi, większość respondentów pierwszego etapu badania kojarzyła obecność sieci Natura 2000 na terenie gminy Lipie z korzyściami jakie przynosi ona lokalnej społeczności i przyrodzie oraz z ograniczeniami równoważonymi przez odnoszone korzyści (po 34% odpowiedzi), w drugim etapie zaś najbardziej popularną odpowiedzią było „nie mam zdania”, udzieloną przez 40% osób względem 26% wskazań przypadających na tę odpowiedź w etapie I. Korzyści dla lokalnej społeczności i przyrody były jednakże drugą najczęściej udzielaną odpowiedzią w późniejszym etapie badania, wskazaną przez 29% respondentów.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 85 Z czym kojarzy się Panu/i obecność sieci Natura 2000 na terenie gminy Lipie?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Respondenci poproszeni zostali o ocenę wpływu projektu pn. „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica” na sytuację w regionie. Każdy z zaproponowanych aspektów ocenić mogli oni pozytywnie bądź negatywnie, jak również wskazać na brak zdania. W drugim etapie badania każda z zaproponowanych odpowiedzi została oceniona pozytywnie przez mniejszy odsetek ankietowanych niż w etapie pierwszym. Różnicę szczególnie widać w kontekście promocji regionu, która początkowo oceniona została pozytywnie przez 92% respondentów, w drugim etapie zaś odpowiedzi takiej udzieliło 75% ankietowanych. Co więcej, nieznacznie wzrósł odsetek ocen negatywnych, przy czym zauważalny on jest w kontekście lokalnego rynku pracy, początkowo ocenionego negatywnie przez 1% osób, a w późniejszym etapie- przez 4%.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 86 Proszę ocenić wpływ projektu pn. „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica” na sytuację w regionie.

Pozytywny

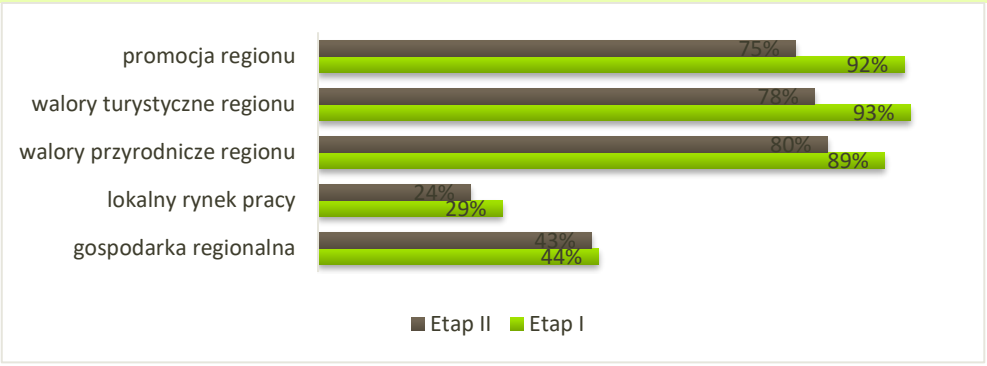

Negatywny

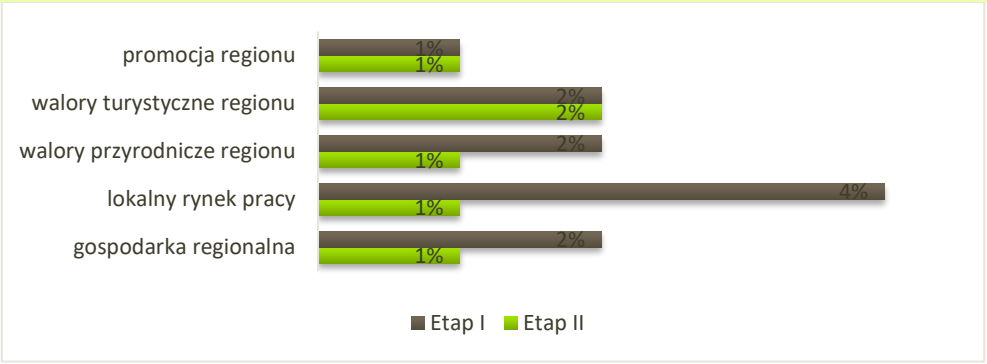

Nie wpłynie w żaden sposób

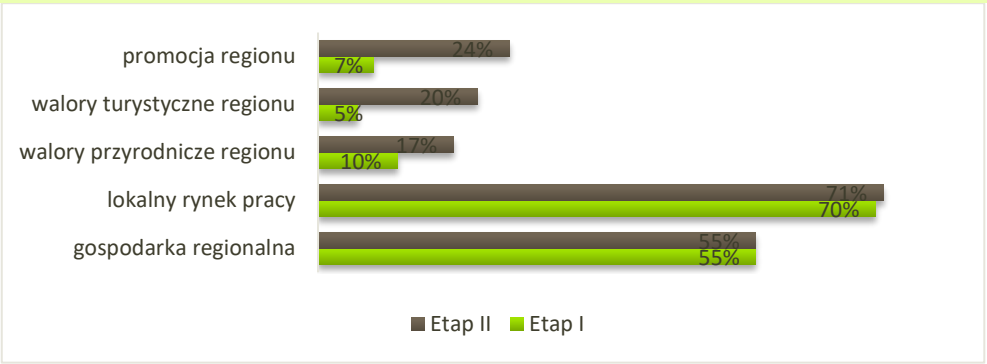

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI (N=402)

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Respondenci zapytani zostali o swoje spostrzeżenia dotyczące sieci Natura 2000. W obu etapach badania PAPI udzielano porównywalnych odpowiedzi- dominowały odpowiedzi pozytywne, przy czym zauważono nieznaczny ich spadek w etapie drugim (z 55% do 50%, przy jednoczesnym wzroście odpowiedzi neutralnych- z 43% do 47%).

Wykres 87 Jak Pan/i postrzega sieć Natura 2000?

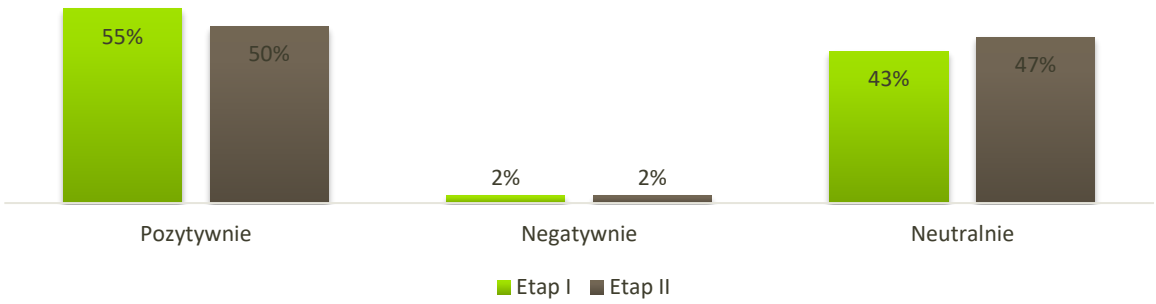

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Odsetek odpowiedzi udzielanych na pytanie czy regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach informuje o planach bądź realizacji swoich działań wahał się podczas dwóch etapów badania ankietowego. W pierwszym etapie zaledwie 6% respondentów zauważyło że Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska informowała o planach lub realizacji działań, przy zdecydowanej większości (94%) osób udzielających odpowiedzi przeczącej. W drugim etapie zauważono zdecydowany wzrost odsetka udzielanych odpowiedzi pozytywnych (do 30%) przy dwudziestoczteroprocentowym spadku liczby odpowiedzi sprzecznych. Świadczyć to może o poprawie odbioru tej instytucji przez badaną populację.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 88 Czy regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach informuje o planach bądź realizacji swoich działań?

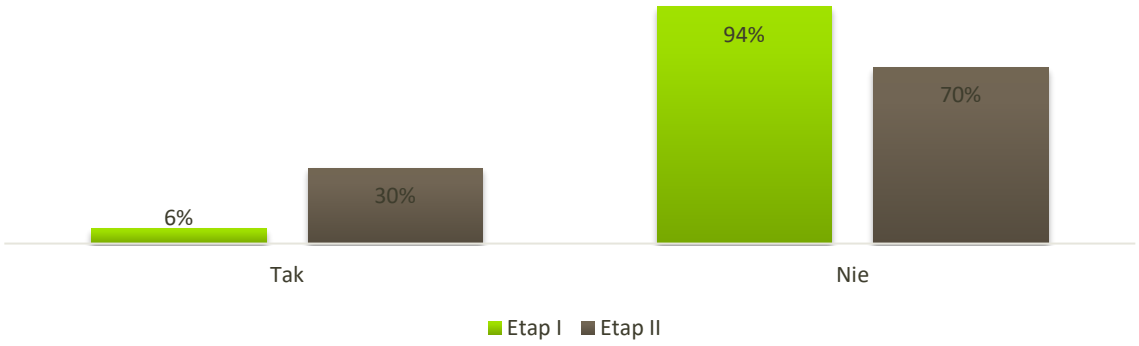

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

Respondenci zapytani zostali jak realizacja projektu wpłynie na wiedzę ankietowanej osoby nt. poszczególnych obszarów tematycznych. Zauważyć należy, że w każdym z obszarów tych najpopularniejszą odpowiedzią w pierwszym etapie badania było „trudno powiedzieć”, w drugim zaś „nie polepszy się”. W kontekście wiedzy dotyczącej ochrony przyrody, ochrony nietoperzy, ich wpływu na środowisko, działań Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, obszarów sieci Natura 2000, oraz bioróżnorodności większość ankietowanych w obu etapach badania stwierdziła zatem, że wiedza ta nie zmieni się, bądź trudno powiedzieć, drugą zaś najpopularniejszą odpowiedzią było „raczej się polepszy”, choć w każdym przypadku odpowiedź ta została udzielona znacznie rzadziej w drugim etapie badania.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 89 Jak Pana/i zdaniem realizacja projektu wpłynie na Pana/i wiedzę nt. poszczególnych obszarów tematycznych?

Ochrona przyrody

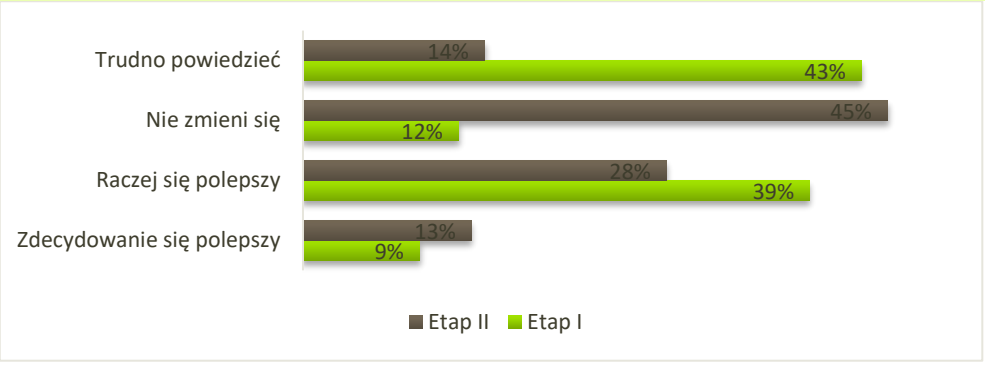

Ochrona nietoperzy

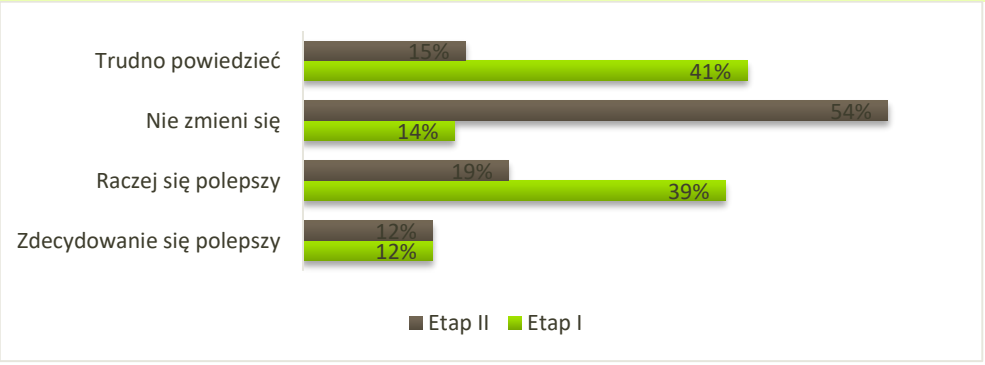

Wpływ nietoperzy na środowisko

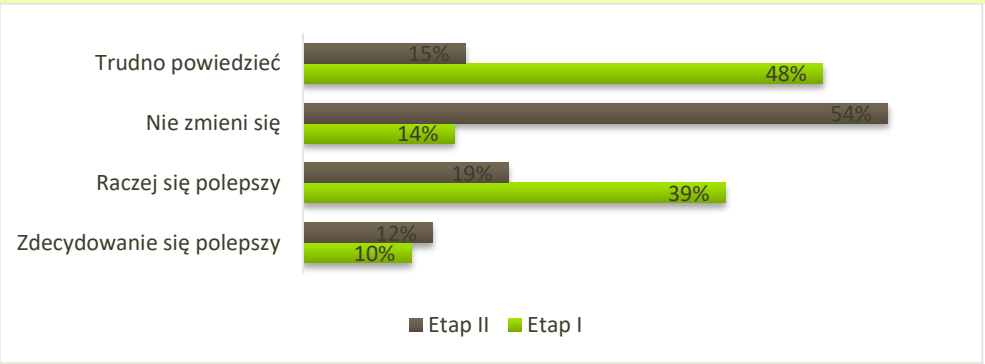

Działania Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

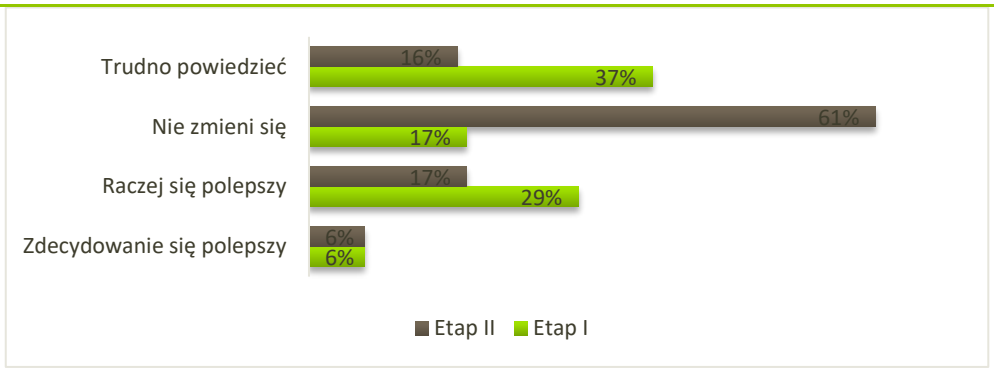

Obszary sieci Natura 2000

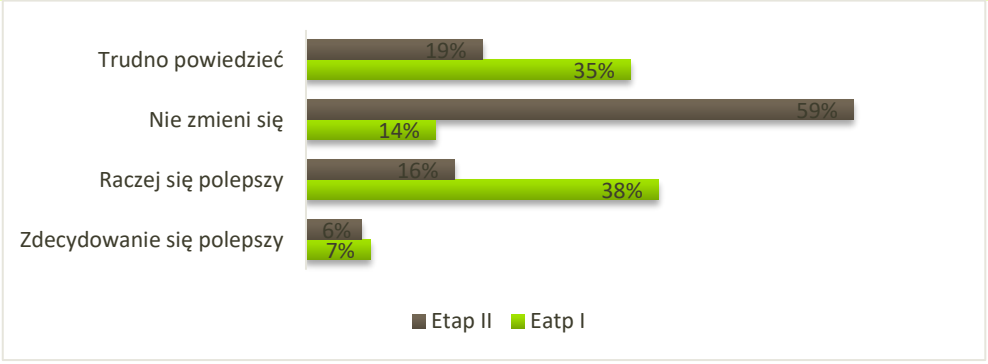

Bioróżnorodność

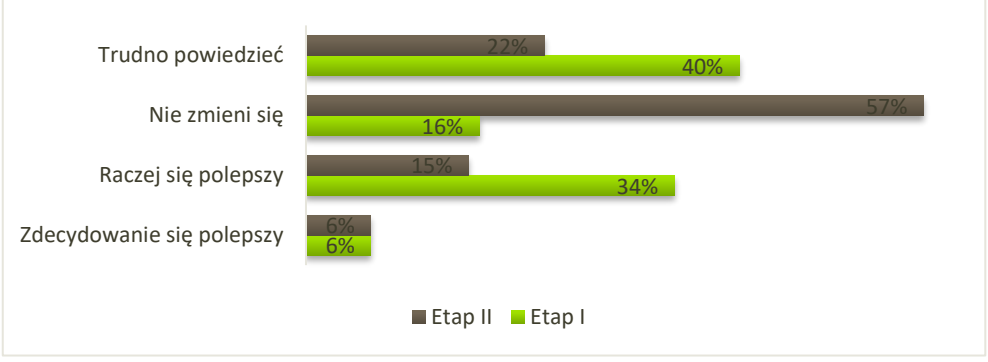

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania PAPI.

W otwartym pytaniu badani zostali poproszeni o przedstawienie swojego zdania na temat realizacji projektu na terenie jaskini Szachownica. W obu etapach badania

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

zdecydowana większość ankietowanych osób zauważyła potrzebę takiego rodzaju przedsięwzięcia, stwierdzając jego zasadność oraz istotność.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

8. Podsumowanie

9.1 Odpowiedź na pytania badawcze

1) Czy działania zaplanowane w projekcie były celowe i skuteczne?

Działania zaplanowane w ramach Projektu LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000012 były skuteczne i celowe. W wyniku realizacji projektu wykonano pracę mającą na celu ochronę przyrody, polegającą na wzmocnieniu stropów i ociosów jaskini Szachownica. Respondenci nie zauważyli żadnych negatywnych skutków tego działania, co przejawia się również w udzielonej przez Wykonawcę prac gwarancji. Realizacja projektu przyczyniła się także do zwiększenia zainteresowania tematyką nietoperzy, jak i wiedzy z zakresu ich ochrony.

2) Jak projekt wpłynął na lokalną gospodarkę?

Badane grupy wskazywały, że realizacja projektu w niewielkim stopniu wpłynęła na lokalną gospodarkę. Wynika to z faktu, że w fazie projektowania, rozwój lokalnej gospodarki nie był zakładany jako jeden z efektu projektu.

3) Czy projekt oddziałuje na lokalny rynek pracy, w tym czy są i jakiego rodzaju negatywne lub pozytywne oddziaływania?

Na przestrzeni lat 2015-2017 procent osób twierdzących, że projekt nie oddziałuje w żaden sposób na lokalny rynek pracy, utrzymuje się na podobnym poziomie. W opinii respondentów „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica” wpływa na promocję regionu, poprzez wzrost walorów przyrodniczych i turystycznych.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

4) W jaki sposób realizacja działań w projekcie wpłynęła na świadomość ekologiczną społeczeństwa lokalnego?

Działania informacyjne prowadzone były wśród mieszkańców gminy, turystów oraz osób interesujących się badaną tematyką. Realizacja działań w projekcie wpłynęła na świadomość ekologiczną społeczeństwa lokalnego, o czym świadczy wzrost liczby osób interesujących się tematyką nietoperzy oraz posiadających wiedzę o sposobie ich ochrony. Jednak dalej dostrzega się potrzebę aktywizacji społeczności lokalnej, cechującej się brakiem zaangażowania w działania proekologiczne. Świadczy o tym stosunkowo niewielki udział w spotkaniach informacyjnych dotyczących ochrony nietoperzy.

5) W jaki sposób projekt wpłynie na funkcje ekosystemu w miejscu wykonywanych działań?

Badani dostrzegają potrzebę ochrony miejsc bytowania zagrożonych zwierząt oraz działań mających na celu powstrzymanie degradacji ekosystemu i bioróżnorodności. Zgodnie z opinią respondentów projekt wpłynął w miejscu wykonywanych działań na realizację trzech funkcji ekosystemu – naukowej, turystycznej i edukacyjnej. Dzięki informacjom w lokalnych mediach, przeprowadzonym badaniom oraz popularyzowaniu wiedzy w różnych miejscach (konferencje, szkoły, rezerwat) funkcje ekosystemu zostały zrealizowane. Ponadto, uczestnicy badania związani z wykonaniem prac mających na celu zabezpieczenie stropu jaskini zauważyli, że osiągnięto zamierzone oraz pozytywne skutki, odnosząc się do ograniczenia wody deszczowej przedostającej się do jaskini Szachownica, uprzednio powodującej tworzenie się nacieków.

6) Jakie niezamierzone skutki osiągnięto (pozytywne/negatywne) i dlaczego ich nie przewidziano?

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Założonymi na etapie projektowania celami działań podjętych w ramach Projektu LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000012 było zachowanie istotnego miejsca występowania nietoperzy oraz zapewnienie odpowiednich dla nich warunków siedliskowych poprzez m.in. wykonanie prac pozytywnie wpływających na stan jaskini Szachownica. Realizacja projektu przyniosła jednakże szereg dodatkowych, początkowo nieprzewidzianych skutków. Potwierdzone to zostało również przez uczestników badania, którzy zwrócili uwagę na trzy rodzaje efektów. Pierwszy efekt dotyczy zwiększenia promocji gminy Lipie. Wśród korzyści wymienić należy większą rozpoznawalność gminy i poprawę stanu środowiska naturalnego. Następnym, nieprzewidzianym efektem, było udostępnienie dla zwiedzających części rezerwatu geologicznego, skutkujące wzmożonym ruchem turystycznym. Warto jednakże zaznaczyć, że skutek ten pociąga za sobą konieczność monitoringu wpływu obecności turystów na udostępniony fragment rezerwatu oraz nietoperze na tym terenie. Interesariusze wykazali również, że realizacja projektu, choć w zdecydowaniu mniejszym stopniu, wpłynęła na lokalną gospodarkę. Ponadto, szereg podjętych w trakcie realizacji działań przyczynił się do osiągnięcia dodatkowych rezultatów. Działania edukacyjne, mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej, przeprowadzone zostały w szkołach powiatu kłobuckiego. Uczniowie mogli nie tylko zdobyć wiedzę dotyczącą jaskini Szachownica, ale także poznać projekt LIFE+ i możliwości działania w celu ochrony zasobów naturalnych regionu. Zainteresowanie uczniów (m.in. podczas przeprowadzonych konkursów) i nauczycieli (wykazane podczas zorganizowanych warsztatów) ujawniło możliwości wzięcia pod uwagę szerszej partycypacji tej grupy w działaniach podejmowanych w przyszłości. Podejmowane działania i organizowane w trakcie realizacji projektu wydarzenia (takie, jak informacyjno-konsultacyjne spotkanie w Gminie Lipie, czy nawiązanie partnerstwa z przedstawicielami projektów Bat conservation in Pădurea Craiului, Bihor and Trascău Mountains nr LIFE08 NAT/RO/000504 oraz Ochrony populacji siedlisk nietoperzy w byłej kopalni bazaltu w Mayener Grubenfeld) pozwoliły

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

na wypracowanie nowych sposobów współpracy, nawiązanie tej współpracy pomiędzy różnymi instytucjami i interesariuszami, a także wymianę doświadczeń i informacji cennych również w kontekście działań podejmowanych w przyszłości. Zdaniem uczestników badania nie nastąpiły żadne negatywne skutki związane z realizacją projektu.

7) Czy projekt i realizowane w jego ramach działania informacyjne przyczyniły się do polepszenia wizerunku programu Natura 2000 w oczach lokalnej społeczności?

Projekt i realizowane w jego ramach działania informacyjne przyczyniły się do polepszenia wizerunku programu Natura 2000. Szereg działań, ich forma i liczba, spowodowały wzrost rozpoznawalności programu (rok 2015 – 36%, rok 2017 – 46,0%), w konsekwencji wpływając na zmniejszenie liczby osób negatywnie postrzegających sieć Natura 2000. Obecnie program kojarzony jest z korzyściami jakie przynosi lokalnej społeczności i przyrodzie, co potwierdza poprawę jego wizerunku. O skuteczności realizowanych działań świadczy wzrost prawidłowo udzielonych odpowiedzi dotyczących trafnego wskazania celu programu, jakim jest potrzeba ochrony siedlisk nietoperzy (2015 – 45%, 2017 – 69%).

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

9.2 Wnioski i rekomendacje

WNIOSKI	REKOMENDACJE
Mieszkańcy nie znają projektu i jego założeń, ale dostrzegają potrzebę ochrony siedlisk nietoperzy.	Zaleca się prowadzenie cyklicznych kampanii informacyjnych dotyczących podstawowych założeń i celów projektu.
W porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego, odnotowano wzrost świadomości w zakresie negatywnego wpływu obecności ludzi w jaskini na życie nietoperzy.	Rekomenduje się dalsze prowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnych, w celu zwiększania świadomości proekologicznej.
Najskuteczniejszą metodą informowania o projekcie są artykuły w lokalnej prasie. Mniejszą popularnością cieszą się informacje na portalach społecznościowych i stronach internetowych.	Zaleca się utrzymanie podobnej liczby ogłoszeń w lokalnej prasie. W celu dotarcia do szerszej grupy odbiorców rekomenduje się zintensyfikowanie informacji przekazywanych w sposób tradycyjny – za pomocą ulotek czy krótkich folderów dołączanych jako „wkładki” do prasy itd. Zaleca się zamieszczanie informacji na stronach internetowych i portal społecznościowych skierowanych do szerszej społeczności, tj. ogólnopolskiej czy zagranicznej, w celu dotarcia do jak najszerszej grupy odbiorców.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Odnotowuje się niski poziom uczestnictwa w spotkaniach informacyjnych, co świadczy o małym zainteresowaniu działaniami w ramach projektu.	Należy przede wszystkim edukować mieszkańców i przedsiębiorców, prowadzić rozmowy i przybliżać założone cele projektu, poprzez organizację akcji informacyjnych w miejscach cieszących się popularnością wśród mieszkańców i turystów.
Projekt wpłynął na realizację trzech funkcji ekosystemu w miejscu wykonywanych działań.	Zaleca się podtrzymanie obecnej sytuacji.
Realizacja projektu przyczynia się do promocji walorów przyrodniczych i turystycznych regionu, w mniejszym stopniu oddziałuje na lokalny rynek pracy i gospodarkę.	Warto zastanowić się nad promowaniem cennych siedlisk przyrodniczych, poprzez stymulowanie innowacyjności w ofercie turystycznej i podbudowanie lokalnej gospodarki.
Realizacja projektu przyczyniła się do osiągniecia niezamierzonych skutków – promocję gminy, udostępnienie części rezerwatu i w mniejszym stopniu na lokalny rynek pracy. Osiągnięte efekty ocenione zostały pozytywnie.	Zaleca się stałe monitorowanie wpływu niezamierzonych efektów (w tym udostępnienia części rezerwatu oraz wzrostu popularności obszaru wśród turystów i zwiedzających) na stan ochrony rezerwatu oraz na nietoperze przebywające w jaskini Szachownica.
Mieszkańcy pozytywnie oceniają sieć Natura 2000, gdyż kojarzona jest z korzyściami jakie przynosi lokalnej społeczności i przyrodzie.	Rekomenduje się podtrzymanie obecnej sytuacji.
Działania i plany realizowane przez	Proponuje się zachowanie podobnej

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska są w małym stopniu rozpoznawalne i promowane.	liczby publikacji wydawanej przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska. Należy jednak prowadzić czynności mające na celu zwiększenie rozpoznawalności działań i planów realizowanych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska, m.in. poprzez uatrakcyjnienie formy prezentowania informacji.

Źródło: Opracowanie własne.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

9. Aneks

9.1.Wzór kwestionariusza ankiety PAPI

KWESTIONARIUSZ WYWIADU BEZPOŚREDNIEGO (PAPI)

Przygotowany na potrzeby badania „Ocena wpływu społeczno – gospodarczego planowanych działań w ramach Projektu LIFE + nr LIFE12 NAT/PL/000012 na lokalną gospodarkę i społeczeństwo, a także na funkcję ekosystemu”.

Szanowni Państwo,

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach, we współpracy z firmą EU-CONSULT realizuje obecnie badanie w ramach projektu pn. „Ocena wpływu społeczno – gospodarczego planowanych działań w ramach Projektu LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000012 na lokalną gospodarkę i społeczeństwo, a także na funkcję ekosystemu”.

Poniższa ankieta skierowana jest do **środowiska lokalnego** (tj. mieszkańców Gminy Lipie, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Lipie), a także **turystów** i **odwiedzających** korzystających ze szlaków przebiegających przez obszar gminy. Ankieta jest anonimowa, a jej celem jest *pozyskanie wiedzy na temat wpływu realizacji projektu na sytuację społeczno-gospodarczą lokalnej społeczności umożliwiającej weryfikację metodyki działań ochronnych i edukacji przyrodniczej*.

Instrukcja wypełniania ankiety

- Pytania zamknięte:

Prosimy o wybranie jednej odpowiedzi w miejscu do tego przeznaczonym (oznaczonym za pomocą ☐) i zaznaczenie jej krzyżykiem.

- Pytania otwarte oraz półotwarte:

Prosimy o udzielenie możliwie dokładnej i wyczerpującej odpowiedzi na zadawane pytania.

Numer ankiety:

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

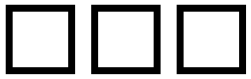

CZĘŚĆ I: **PYTANIA ANKIETOWE SKIEROWANE DO ŚRODOWISKA LOKALNEGO, TURYSTÓW I ODWIEDZAJĄCYCH**
1. Co Pana/i zdaniem jest przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004? ☐ Murawy kserotermiczne ☐ Utwory geologiczne ☐ Nietoperze ☐ Wszystkie wymienione ☐ Żadne z powyższych ☐ Nie wiem
2. Czy kiedykolwiek był/a Pan/Pani w jaskini Szachownica? ☐ Tak ☐ Nie
3. Czy wiedział Pan/i że obecność ludzi w jaskini może wpłynąć niekorzystnie na nietoperze? ☐ Tak ☐ Nie
4. Jeżeli tak, skąd posiada Pan/i taką wiedzę? …….. ……
5. Czy słyszał/a Pan/i o projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”, który obejmuje jaskinię Szachownica? ☐ Tak ☐ Nie – przejdź do pytania nr 7

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

6. Jakie działania ochronne są przewidziane w projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”?

……

……

7. Co jest celem projektu „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”?

☐ Ochrona siedliska nietoperzy

☐ Promocja gminy

☐ Rozwój turystyki

☐ Wszystkie wyżej wymienione

☐ Nie wiem

8. Czy uczestniczył/a Pan/i w spotkaniach informacyjnych dotyczących ochrony nietoperzy?

☐ Tak

☐ Nie

Jeżeli tak, jakich ?

……

9. Czy spotkał/a się Pan/i z informacjami w prasie, telewizji lub Internecie na temat jaskini Szachownica, jeżeli tak to jak Pan/i je ocenia?

	Zdecydowanie dobrze	Raczej dobrze	Ani dobrze ani źle	Raczej źle	Zdecydowanie źle	Nie spotkałem/am się
Artykuły prasowe (jaka prasa?.....)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informacje na stronach internetowych (jakie strony?.....)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Informacje na portalach społecznościowych (np. Facebook) (jakie portale społecznościowe? .....)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Spotkania informacyjne	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Czy Pana zdaniem wykonanie prac zabezpieczających strop jaskini Szachownica przed zawaleniem jest potrzebne?

☐ Zdecydowanie tak

☐ Raczej tak

☐ Raczej nie

☐ Zdecydowanie nie

☐ Nie mam zdania *(Proszę nie czytać rozmówcy tej opcji odpowiedzi.)*

Dlaczego?

……

11. Czy interesuje się Pan/i tematyką nietoperzy?

☐ Tak

☐ Nie

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

12. Jakie są według Pana/i zagrożenia dla nietoperzy?

……

……

13. Czy posiada Pan/i wiedzę o sposobie ochrony nietoperzy?

☐ Tak

☐ Nie

Jakie Pan/i zna sposoby ochrony nietoperzy?

……

……

14. Proszę o Pana/i ocenę kampanii promocyjnych związanych z ochroną przyrody. Są one:

☐ Zdecydowanie potrzebne

☐ Raczej potrzebne

☐ Ani potrzebne, ani niepotrzebne

☐ Raczej niepotrzebne

☐ Zdecydowanie niepotrzebne

Dlaczego?

……

……

15. Czy Pana/i zdaniem miejsca bytowania zagrożonych zwierząt powinny być objęte ochroną?

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

☐ Zdecydowanie tak

☐ Raczej tak

☐ Raczej nie

☐ Zdecydowanie nie

☐ Nie mam zdania *(Proszę nie czytać rozmówcy tej opcji odpowiedzi.)*

Dlaczego?

……

16. Czy Pana/i zdaniem należy chronić zimowiska nietoperzy?

☐ Zdecydowanie tak

☐ Raczej tak

☐ Raczej nie

☐ Zdecydowanie nie

☐ Nie mam zdania *(Proszę nie czytać rozmówcy tej opcji odpowiedzi.)*

Dlaczego?

……

17. Proszę ocenić wpływ projektu pn. „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica” na sytuację w regionie (Proszę ocenić poprzez wstawienie X w odpowiedniej komórce – można oznaczyć tylko jedną kratkę w każdym wierszu)

	Pozytywny	Negatywny	Nie wpłynie w żaden sposób
Gospodarka regionalna	☐	☐	☐
Lokalny rynek pracy	☐	☐	☐
Walory przyrodnicze regionu	☐	☐	☐
Walory turystyczne regionu	☐	☐	☐
Promocja regionu	☐	☐	☐

18. Z czym kojarzy się Panu/i obecność sieci Natura 2000 na terenie gminy Lipie?

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

☐ Głównie z licznymi ograniczeniami dla lokalnej społeczności

☐ Z ograniczeniami ale równoważonymi przez korzyści jakie ze sobą niesie

☐ Głównie z korzyściami jakie przynosi lokalnej społeczności i przyrodzie

☐ Nie mam zdania *(Proszę nie czytać rozmówcy tej opcji odpowiedzi.)*

Dlaczego?:

……..

19. Jak Pan/i postrzega sieć Natura 2000?

☐ Pozytywnie

☐ Negatywnie

☐ Neutralnie

Dlaczego?:

……..

20. Czy Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach informuje o planach bądź realizacji swoich działań?

☐ Tak

☐ Nie

Jakie działania realizowane przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Katowicach Pan/i kojarzy?

……
……
……

Skąd się Pan/i o nich dowiedział/a?

……
……
……

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

21. Jak Pana/i zdaniem realizacja projektu wpłynie na Pana/i wiedzę nt. poszczególnych obszarów tematycznych? (Proszę ocenić poprzez wstawienie X w odpowiedniej komórce – można oznaczyć tylko jedną kratkę w każdym wierszu)

	Zdecydowanie się polepszy	Raczej się polepszy	Nie zmieni się	Trudno powiedzieć
Ochrona przyrody	☐	☐	☐	☐
Ochrona nietoperzy	☐	☐	☐	☐
Wpływ nietoperzy na środowisko	☐	☐	☐	☐
Działania Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach	☐	☐	☐	☐
Obszary sieci Natura 2000	☐	☐	☐	☐
Bioróżnorodność	☐	☐	☐	☐

22. Proszę o Pan/i ocenę zasadności realizacji projektu poświęconego ochronie zimowisk nietoperzy na terenie jaskini Szachownica?

……

……

……

……

……

CZĘŚĆ II:PYTANIA ANKIETOWE SKIEROWANE DO TURYSTÓW I ODWIEDZAJĄCYCH KORZYSTAJĄCYCH ZE SZLAKÓW PRZEBIEGAJĄCYCH PRZEZ OBSZAR GMINY

T.1. Czy jest Pan/Pani osobą, która przyjechała tutaj w celu innym niż zarobkowy?

☐ Tak (w jakim?.....)

☐ Nie

T.2. Czy Pan/Pani korzysta z noclegu na terenie gminy Lipie?

☐ Tak

☐ Nie

☐ Odmowa (nie czytać)

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

T.3. Pana/i miejsce zamieszkania:

☐ Gmina Lipie

☐ Poza gminą Lipie, ale na terenie powiatu kłobuckiego

☐ Poza terenem powiatu kłobuckiego, ale w województwie śląskim

☐ Na terenie innego województwa niż śląskie

☐ Za granicą

☐ Odmowa (nie czytać)

T.4. Jak często przyjeżdża Pan/Pani do gminy Lipie?

☐ Jestem tutaj pierwszy raz

☐ Raz w miesiącu

☐ Kilka razy w miesiącu

☐ Raz na 2-3 miesiące

☐ Raz na 6 miesięcy

☐ Raz na rok

☐ Raz na 2 lata

☐ Rzadziej niż raz na 2 lata

☐ Trudno powiedzieć (nie czytać)

CZĘŚĆ III

METRYCZKA

(Pytania przeznaczone dla wszystkich respondentów)

M1. Płeć respondenta

☐ Kobieta

☐ Mężczyzna

M2. Wiek respondenta

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

☐ 18-25 lat

☐ 26-40 lat

☐ 41-55 lat

☐ 56-68 lat

☐ 69 lat i więcej

M3. Jakie jest Pana/Pani wykształcenie?

☐ Podstawowe

☐ Gimnazjalne

☐ Zawodowe

☐ Średnie

☐ Pomaturalne

☐ Wyższe licencjackie

☐ Wyższe inżynierskie

☐ Wyższe magisterskie

☐ Wyższe magistersko-inżynierskie

☐ Odmowa (nie czytać)

M4. Status zawodowy

☐ Uczeń/student *(Proszę podziękować za udział w badaniu i zakończyć rozmowę.)*

☐ Zajmuję się domem *(Proszę podziękować za udział w badaniu i zakończyć rozmowę.)*

☐ Bezrobotny *(Proszę podziękować za udział w badaniu i zakończyć rozmowę.)*

☐ Pracujący → przejść do pytania M.5.

☐ Emeryt/rencista *(Proszę podziękować za udział w badaniu i zakończyć rozmowę.)*

M5. Miejsce zatrudnienia

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

☐ Własne gospodarstwo agroturystyczne

☐ Własna działalność gospodarcza

☐ Przedsiębiorstwo prywatne

☐ Przedsiębiorstwo publiczne

☐ Organizacja pozarządowa

☐ Urząd Miasta/Urząd Gminy

☐ Jednostka budżetowa

☐ Inne – jakie? *(Proszę podać rodzaj zakładu pracy)*

……..

MIEJSCE NA UWAGI RESPONDENTA
……
……
……
……
Dziękujemy za udział w badaniu.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

INFORMACJE DODATKOWE – DOTYCZY KONTROLI LICZBY ANKIET

Nr telefonu respondenta: *(ankieta jest anonimowa, a nr telefonu jest brany tylko i wyłącznie w celu weryfikacji pracy ankieterów)* ……..
Grupa badawcza, do której należy respondent (wypełnia sam ankieter): 1) Mieszkańcy gminy Lipie 2) Przedsiębiorcy prowadzący swoją działalność na terenie gminy Lipie 3) Przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Lipie 4) Turyści i odwiedzający korzystający ze szlaków przebiegających przez obszar gminy Lipie

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

9.2.Wzór kwestionariusza ankiety PAPI

KWESTIONARIUSZ WYWIADU BEZPOŚREDNIEGO (PAPI)

Przygotowany na potrzeby badania „Ocena wpływu społeczno – gospodarczego planowanych działań w ramach Projektu LIFE + nr LIFE12 NAT/PL/000012 na lokalną gospodarkę i społeczeństwo, a także na funkcję ekosystemu”.

Szanowni Państwo,

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach, we współpracy z firmą EU-CONSULT realizuje obecnie badanie w ramach projektu pn. „Ocena wpływu społeczno – gospodarczego planowanych działań w ramach Projektu LIFE+ nr LIFE12 NAT/PL/000012 na lokalną gospodarkę i społeczeństwo, a także na funkcję ekosystemu”.

Poniższa ankieta skierowana jest do **środowiska lokalnego** (tj. mieszkańców Gminy Lipie, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Lipie), a także **turystów** i **odwiedzających** korzystających ze szlaków przebiegających przez obszar gminy. Ankieta jest anonimowa, a jej celem jest *pozyskanie wiedzy na temat wpływu realizacji projektu na sytuację społeczno-gospodarczą lokalnej społeczności umożliwiającej ewentualną weryfikację metodyki działań ochronnych i edukacji przyrodniczej*.

Instrukcja wypełniania ankiety

- Pytania zamknięte:

Prosimy o wybranie jednej odpowiedzi w miejscu do tego przeznaczonym (oznaczonym za pomocą ☐) i zaznaczenie jej krzyżykiem.

- Pytania otwarte oraz półotwarte:

Prosimy o udzielenie możliwie dokładnej i wyczerpującej odpowiedzi na zadawane pytania.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

CZĘŚĆ I:

PYTANIA ANKIETOWE SKIEROWANE DO ŚRODOWISKA LOKALNEGO, TURYSTÓW I ODWIEDZAJĄCYCH

1. Co Pana/i zdaniem jest przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004?

☐ Murawy kserotermiczne

☐ Utwory geologiczne

☐ Nietoperze

☐ Wszystkie wymienione

☐ Żadne z powyższych

☐ Nie wiem

2. Czy kiedykolwiek był/a Pan/Pani w jaskini Szachownica?

☐ Tak

☐ Nie

3. Czy wiedział Pan/i że obecność ludzi w jaskini może wpłynąć niekorzystnie na nietoperze ?

☐ Tak

☐ Nie

Jeżeli tak, skąd posiada Pan/i taką wiedzę?

……

……

4. Czy słyszał/a Pan/i o projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”, który obejmuje jaskinię Szachownica?

☐ Tak

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

☐ Nie – przejdź do pytania nr 7

5. Jakie działania ochronne zostały zrealizowane w ramach projektu: „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”?

……

……

6. Co było celem projektu „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”

☐ Ochrona siedliska nietoperzy

☐ Promocja gminy

☐ Rozwój turystyki

☐ Wszystkie wyżej wymienione

☐ Nie wiem

7. Czy uczestniczył/a Pan/i w spotkaniach informacyjnych dotyczących ochrony nietoperzy?

☐ Tak

☐ Nie

Jeżeli tak, jakich ?

……

8. Czy spotkał/a się Pan/i z informacjami w prasie, telewizji lub Internecie na temat jaskini Szachownica, jeżeli tak to jak Pan/i je ocenia?

	Zdecydowanie dobrze	Raczej dobrze	Ani dobrze ani źle	Raczej źle	Zdecydowanie źle	Nie spotkałem/am się

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Artykuły prasowe (jaka prasa?.....)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informacje na stronach internetowych (jakie strony?.....)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informacje na portalach społecznościowych (np. Facebook) (jakie portale społecznościowe? .....)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Spotkania informacyjne	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9. Czy Pana zdaniem wykonanie prac zabezpieczających strop jaskini Szachownica przed zawaleniem było potrzebne?

☐ Zdecydowanie tak

☐ Raczej tak

☐ Raczej nie

☐ Zdecydowanie nie

☐ Nie mam zdania *(Proszę nie czytać rozmówcy tej opcji odpowiedzi.)*

Dlaczego?

……

10. Czy interesuje się Pan/i tematyką nietoperzy?

☐ Tak

☐ Nie

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

11. Jakie są według Pana/i zagrożenia dla nietoperzy?

……

……

12. Czy posiada Pan/i wiedzę o sposobie ochrony nietoperzy?

☐ Tak

☐ Nie

Jakie Pan/i zna sposoby ochrony nietoperzy?

……

……

13. Proszę o Pana/i ocenę kampanii promocyjnych związanych z ochroną przyrody. Były one:

☐ Zdecydowanie potrzebne

☐ Raczej potrzebne

☐ Ani potrzebne, ani niepotrzebne

☐ Raczej niepotrzebne

☐ Zdecydowanie niepotrzebne

Dlaczego?

……

……

14. Czy Pana/i zdaniem miejsca bytowania zagrożonych zwierząt powinny być objęte ochroną?

☐ Zdecydowanie tak

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

☐ Raczej tak

☐ Raczej nie

☐ Zdecydowanie nie

☐ Nie mam zdania *(Proszę nie czytać rozmówcy tej opcji odpowiedzi.)*

Dlaczego?

……

15. Czy Pana/i zdaniem należy chronić zimowiska nietoperzy?

☐ Zdecydowanie tak

☐ Raczej tak

☐ Raczej nie

☐ Zdecydowanie nie

☐ Nie mam zdania *(Proszę nie czytać rozmówcy tej opcji odpowiedzi.)*

Dlaczego?

……

16. Proszę ocenić wpływ projektu pn. „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica” na sytuację w regionie (Proszę ocenić poprzez wstawienie X w odpowiedniej komórce – można oznaczyć tylko jedną kratkę w każdym wierszu)

	Pozytywny	Negatywny	Nie wpłynie w żaden sposób
Gospodarka regionalna	☐	☐	☐
Lokalny rynek pracy	☐	☐	☐
Walory przyrodnicze regionu	☐	☐	☐
Walory turystyczne regionu	☐	☐	☐
Promocja regionu	☐	☐	☐

17. Z czym kojarzy się Panu/i obecność sieci Natura 2000 na terenie gminy Lipie?

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

☐ Głównie z licznymi ograniczeniami dla lokalnej społeczności

☐ Z ograniczeniami ale równoważonymi przez korzyści jakie ze sobą niesie

☐ Głównie z korzyściami jakie przynosi lokalnej społeczności i przyrodzie

☐ Nie mam zdania *(Proszę nie czytać rozmówcy tej opcji odpowiedzi.)*

Dlaczego?:

……

18. Jak Pan/i postrzega sieć Natura 2000?

☐ Pozytywnie

☐ Negatywnie

☐ Neutralnie

Dlaczego?:

……

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

19. Czy Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach informuje o planach bądź realizacji swoich działań?

☐ Tak

☐ Nie

Jakie działania realizowane przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska Pan/i kojarzy?

……
……
……

Skąd się Pan/i o nich dowiedział/a?

……
……
……

20. Jak Pana/i zdaniem realizacja projektu wpłynęła na Pana/i wiedzę nt. poszczególnych obszarów tematycznych? (Proszę ocenić poprzez wstawienie X w odpowiedniej komórce – można oznaczyć tylko jedną kratkę w każdym wierszu)

	Zdecydowanie się polepszyła	Raczej się polepszyła	Nie zmieniła się	Trudno powiedzieć
Ochrona przyrody	☐	☐	☐	☐
Ochrona nietoperzy	☐	☐	☐	☐
Wpływ nietoperzy na środowisko	☐	☐	☐	☐
Działania Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach	☐	☐	☐	☐
Obszary sieci Natura 2000	☐	☐	☐	☐
Bioróżnorodność	☐	☐	☐	☐

21. Proszę o Pan/i ocenę zasadności realizacji projektu poświęconego ochronie zimowisk nietoperzy na terenie jaskini Szachownica?

……

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

……

……

……

……

……

……

CZĘŚĆ II:

PYTANIA ANKIETOWE SKIEROWANE DO TURYSTÓW I ODWIEDZAJĄCYCH KORZYSTAJĄCYCH ZE SZLAKÓW PRZEBIEGAJĄCYCH PRZEZ OBSZAR GMINY

T.1. Czy jest Pan/Pani osobą, która przyjechała tutaj w celu innym niż zarobkowy?

☐ Tak (w jakim?.....)

☐ Nie

T.2. Czy Pan/Pani korzysta z noclegu na terenie gminy Lipie?

☐ Tak

☐ Nie

☐ Odmowa (nie czytać)

T.3. Pana/i miejsce zamieszkania:

☐ Gmina Lipie

☐ Poza gminą Lipie, ale na terenie powiatu kłobuckiego

☐ Poza terenem powiatu kłobuckiego, ale w województwie śląskim

☐ Na terenie innego województwa niż śląskie

☐ Za granicą

☐ Odmowa (nie czytać)

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

T.5. Jak często przyjeżdża Pan/Pani do gminy Lipie?

☐ Jestem tutaj pierwszy raz

☐ Raz w miesiącu

☐ Kilka razy w miesiącu

☐ Raz na 2-3 miesiące

☐ Raz na 6 miesięcy

☐ Raz na rok

☐ Raz na 2 lata

☐ Rzadziej niż raz na 2 lata

☐ Trudno powiedzieć (nie czytać)

CZĘŚĆ III

METRYCZKA

(Pytania przeznaczone dla wszystkich respondentów)

M1. Płeć respondenta

☐ Kobieta

☐ Mężczyzna

M2. Wiek respondenta

☐ 18-25 lat

☐ 26-40 lat

☐ 41-55 lat

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

☐ 56-68 lat

☐ 69 lat i więcej

M3. Jakie jest Pana/Pani wykształcenie?

☐ Podstawowe

☐ Gimnazjalne

☐ Zawodowe

☐ Średnie

☐ Pomaturalne

☐ Wyższe licencjackie

☐ Wyższe inżynierskie

☐ Wyższe magisterskie

☐ Wyższe magistersko-inżynierskie

☐ Odmowa (nie czytać)

M4. Status zawodowy

☐ Uczeń/student *(Proszę podziękować za udział w badaniu i zakończyć rozmowę.)*

☐ Zajmuję się domem *(Proszę podziękować za udział w badaniu i zakończyć rozmowę.)*

☐ Bezrobotny *(Proszę podziękować za udział w badaniu i zakończyć rozmowę.)*

☐ Pracujący → przejść do pytania M.5.

☐ Emeryt/rencista *(Proszę podziękować za udział w badaniu i zakończyć rozmowę.)*

M5. Miejsce zatrudnienia

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

☐ Własne gospodarstwo agroturystyczne

☐ Własna działalność gospodarcza

☐ Przedsiębiorstwo prywatne

☐ Przedsiębiorstwo publiczne

☐ Organizacja pozarządowa

☐ Urząd Miasta/Urząd Gminy

☐ Jednostka budżetowa

☐ Inne – jakie? *(Proszę podać rodzaj zakładu pracy)*

……..

MIEJSCE NA UWAGI RESPONDENTA

……

……

……

……

Dziękujemy za udział w badaniu.

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

9.3.Wzór kwestionariusza wywiadu TDI

1) **Czy poprzez realizację zaplanowanych działań udało się osiągnąć cele projektu? Czy realizowane działania były optymalne dla osiągnięcia celów projektu? Jakiego rodzaju trudności napotkali Państwo podczas realizacji działań zaplanowanych w projekcie i jakie środki zaradcze podjęto w celu przeciwdziałania im?**
2) **Jak oceniają Państwo wpływ projektu na lokalną gospodarkę?**
3) **Jak oceniają Państwo wpływ realizacji działań w ramach projektu na świadomość ekologiczną społeczeństwa lokalnego? Jakiego rodzaju działania w Państwa ocenie były najefektywniejsze? Czy tego rodzaju działania powinny być kontynuowane? Dlaczego?**
4) **Jakie funkcje ekosystemu zostały uwzględnione w projekcie? Jak oceniają Państwo wpływ projektu na te funkcje? W jakim stopniu projekt wpłynął na poprawę sytuacji środowiska przyrodniczego oraz funkcje ekosystemu?**
5) **Czy w ramach projektu wystąpiły niezamierzone, nieprzewidziane efekty wdrażanych działań? Jakie? Czy można było je przewidzieć przed realizacją projektu? Jakiego rodzaju działania można by wdrożyć, aby wzmocnić pozytywne efekty projektu oraz ograniczyć negatywne?**
6) **Jaki sposób realizacja projektu wpłynęła na potrzebę prowadzenia działań na rzecz ochrony środowiska i gatunków zagrożonych? Czy należałoby wprowadzić zmiany w zakresie podejmowanych działań? Dlaczego?**

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

10. Spis ilustracji

11.1 Spis tabel

Tabela 1 Kryteria ewaluacji 12

Tabela 2 Pytania badawcze 12

Tabela 3 Liczebność badanych grup – etap I 14

Tabela 4 Liczebność badanych grup – etap II 15

11.2 Spis wykresów

Wykres 1 Płeć respondentów 26

Wykres 2 Płeć respondentów z podziałem na grupy badawcze 27

Wykres 3 Wiek respondentów 28

Wykres 4 Wiek respondentów z podziałem na grupy badawcze 28

Wykres 5 Wykształcenie respondentów 29

Wykres 6 Status zawodowy respondentów 30

Wykres 7 Status zawodowy respondentów z podziałem na grupy badawcze 30

Wykres 8 Miejsce zatrudnienia respondentów 31

Wykres 9 Czy Pan/Pani korzysta z noclegu na terenie gminy Lipie? 33

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 10 Pana/i miejsce zamieszkania 34

Wykres 11 Jak często przyjeżdża Pan/Pani do gminy Lipie? 34

Wykres 12 Co Pana/i zdaniem jest przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004? 36

Wykres 13 Czy kiedykolwiek był/a Pan/Pani w jaskini Szachownica? 36

Wykres 14 Czy wiedział Pan/i, że obecność ludzi w jaskini może wpłynąć niekorzystnie na nietoperze ? 37

Wykres 15 Czy słyszał/a Pan/i o projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”, który obejmuje jaskinię Szachownica? 38

Wykres 16 Jakie działania ochronne są przewidziane w projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”? 38

Wykres 17 Co jest celem projektu „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica”? 39

Wykres 18 Czy uczestniczył/a Pan/i w spotkaniach informacyjnych dotyczących ochrony nietoperzy? 40

Wykres 19 Czy spotkał/a się Pan/i z informacjami w prasie, telewizji lub Internecie na temat jaskini Szachownica? 41

Wykres 20 Czy spotkał/a się Pan/i z informacjami w prasie, telewizji lub Internecie na temat jaskini Szachownica, jeżeli tak to jak Pan/i je ocenia? 42

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 21 Czy Pana zdaniem wykonanie prac zabezpieczających strop jaskini Szachownica przed zawaleniem jest potrzebne? 44

Wykres 22 Czy interesuje się Pan/i tematyką nietoperzy? 45

Wykres 23 Czy posiada Pan/i wiedzę o sposobie ochrony nietoperzy? 45

Wykres 24 Proszę o Pana/i ocenę kampanii promocyjnych związanych z ochroną przyrody. Są one: 46

Wykres 25 Czy Pana/i zdaniem miejsca bytowania zagrożonych zwierząt powinny być objęte ochroną? 47

Wykres 26 Czy Pana/i zdaniem należy chronić zimowiska nietoperzy? 47

Wykres 27 Z czym kojarzy się Panu/i obecność sieci Natura 2000 na terenie gminy Lipie? 48

Wykres 28 Proszę ocenić wpływ projektu pn. „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica” na sytuację w regionie. 49

Wykres 29 Jak Pan/i postrzega sieć Natura 2000? 50

Wykres 30 Czy regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach informuje o planach bądź realizacji swoich działań? 51

Wykres 31 Jak Pana/i zdaniem realizacja projektu wpłynie na Pana/i wiedzę nt. poszczególnych obszarów tematycznych? 52

Wykres 32 Płeć respondentów 57

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 33 Wiek respondenta 58

Wykres 34 Wykształcenie respondentów 58

Wykres 35 Status zawodowy 59

Wykres 36 Miejsce zatrudnienia respondentów 61

Wykres 37 Grupa badawcza, do której należy badany 61

Wykres 38 Czy jest Pan/Pani osobą, która przyjechała tutaj w celu innym niż zarobkowy? 62

Wykres 39 Czy Pan/Pani korzysta z noclegu na terenie gminy Lipie? 63

Wykres 40 Pana/i miejsce zamieszkania 63

Wykres 41 Jak często przyjeżdża Pan/Pani do gminy Lipie? 64

Wykres 42 Co Pana/i zdaniem jest przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004? 65

Wykres 43 Czy kiedykolwiek był/a Pan/Pani w jaskini Szachownica? 66

Wykres 44 Czy wiedział Pan/i że obecność ludzi w jaskini może wpłynąć niekorzystnie na nietoperze? 66

Wykres 45 Czy słyszał/a Pan/i o projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”, który obejmuje jaskinię Szachownica? 67

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 46 Jakie działania ochronne są przewidziane w projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”?..... 68

Wykres 47 Co jest celem projektu „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”?..... 69

Wykres 48 Czy uczestniczył/a Pan/i w spotkaniach informacyjnych dotyczących ochrony nietoperzy?..... 70

Wykres 49 Czy spotkał/a się Pan/i z informacjami w prasie, telewizji lub Internecie na temat jaskini Szachownica, jeżeli tak to jak Pan/i je ocenia?..... 71

Wykres 50 Czy Pana zdaniem wykonanie prac zabezpieczających strop jaskini Szachownica przed zawaleniem jest potrzebne?..... 73

Wykres 51 Czy Pana zdaniem wykonanie prac zabezpieczających strop jaskini Szachownica przed zawaleniem jest potrzebne? Dlaczego?..... 74

Wykres 52 Czy interesuje się Pan/i tematyką nietoperzy? 75

Wykres 53 Czy posiada Pan/i wiedzę o sposobie ochrony nietoperzy?..... 75

Wykres 54 Proszę o Pana/i ocenę kampanii promocyjnych związanych z ochroną przyrody..... 76

Wykres 55 Czy Pana/i zdaniem miejsca bytowania zagrożonych zwierząt powinny być objęte ochroną?..... 77

Wykres 56 Czy Pana/i zdaniem należy chronić zimowiska nietoperzy?..... 78

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 57 Proszę ocenić wpływ projektu pn. „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica” na sytuację w regionie. 79

Wykres 58 Z czym kojarzy się Panu/i obecność sieci Natura 2000 na terenie gminy Lipie? 80

Wykres 59 Jak Pan/i postrzega sieć Natura 2000? 81

Wykres 60 Czy Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach informuje o planach bądź realizacji swoich działań? 82

Wykres 61 Jak Pana/i zdaniem realizacja projektu wpłynie na Pana/i wiedzę nt. poszczególnych obszarów tematycznych? 83

Wykres 62Płeć respondentów 95

Wykres 63 Wiek respondentów 95

Wykres 64 Wykształcenie respondentów 97

Wykres 65 Status zawodowy respondentów 98

Wykres 66 Czy jest Pan/Pani osobą, która przyjechała tutaj w celu innym niż zarobkowy? 98

Wykres 67 Czy Pan/Pani korzysta z noclegu na terenie gminy Lipie? 99

Wykres 68 Pana/i miejsce zamieszkania 100

Wykres 69 Grupa badawcza, do której należy badany 101

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 70 Jak często przyjeżdża Pan/Pani do gminy Lipie?.....102

Wykres 71 Co Pana/i zdaniem jest przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 Szachownica PLH240004?.....103

Wykres 72 Czy kiedykolwiek był/a Pan/Pani w jaskini Szachownica?.....104

Wykres 73 Czy wiedział Pan/i, że obecność ludzi w jaskini może wpłynąć niekorzystnie na nietoperze ?.....104

Wykres 74 Czy słyszał/a Pan/i o projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”, który obejmuje jaskinię Szachownica?.....105

Wykres 75 Jakie działania ochronne są przewidziane w projekcie „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica”?.....106

Wykres 76 Co jest celem projektu „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica”?.....107

Wykres 77 Czy uczestniczył/a Pan/i w spotkaniach informacyjnych dotyczących ochrony nietoperzy?.....107

Wykres 78 Czy spotkał/a się Pan/i z informacjami w prasie, telewizji lub Internecie na temat jaskini Szachownica, jeżeli tak to jak Pan/i je ocenia?.....108

Wykres 79 Czy Pana zdaniem wykonanie prac zabezpieczających strop jaskini Szachownica przed zawaleniem jest potrzebne?.....110

Wykres 80 Czy interesuje się Pan/i tematyką nietoperzy?.....110

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.

Wykres 81 Czy posiada Pan/i wiedzę o sposobie ochrony nietoperzy?.....111

Wykres 82 Proszę o Pana/i ocenę kampanii promocyjnych związanych z ochroną przyrody.....112

Wykres 83 Czy Pana/i zdaniem miejsca bytowania zagrożonych zwierząt powinny być objęte ochroną?.....112

Wykres 84 Czy Pana/i zdaniem należy chronić zimowiska nietoperzy?.....113

Wykres 85 Z czym kojarzy się Panu/i obecność sieci Natura 2000 na terenie gminy Lipie?.....114

Wykres 86 Proszę ocenić wpływ projektu pn. „Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ochrony Natura 2000 Szachownica” na sytuację w regionie.....115

Wykres 87 Jak Pan/i postrzega sieć Natura 2000?.....116

Wykres 88 Czy regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach informuje o planach bądź realizacji swoich działań?.....117

Wykres 89 Jak Pana/i zdaniem realizacja projektu wpłynie na Pana/i wiedzę nt. poszczególnych obszarów tematycznych?.....118

Opracowanie powstało w ramach projektu Carrying out necessary conservation work on a territory of Szachownica Cave designated withon Natura 2000 / Wykonanie zabiegów ochrony przyrody na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Szachownica LIFE12 NAT/PL/000012 współfinansowanego przez instrument finansowy LIFE+ Wspólnoty Europejskiej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Katowice, kwiecień 2017.